DISK, YAYINEVİ' NİN İLK KİTABI ÇIKTI!..
"DISK EĞİTİM NOTLARI"
Demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı
360 sayfa
30 TL.
İSTEME ADRESİ:
DİSK Yayınevi Merter Sitesi
Ahmet Kutsi Tecer Cad 10/1
BAYRAMPAŞA - İSTANBUL

Politika
23 Temmuz 1977
Cumartesi
SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

ŞANLI 1 MAYIS
1 MAYIS 1977'nin tüm görkemini yansıtan ve işçi sınıfının yükselen hareketini belgeleyen kitap.
116 ADET 4 RENKLİ RESİM
OLAYIN TÜRKİYE' DEKİ VE DIŞ DÜNYADAKİ YANKILARI
KANLI SALDIRIYA TEPKİLER
BİRİNCİ HAMUR KAĞIDA OFSET BASKI
208 SAYFA,30 TL. KONUK YAYINLARI, PK.749 İSTANBUL

Demirel'in "229"u fire vermeye başladı

ÇATLAK...

AP' Li ORHAN ALP GÜVENOYU VERMİYOR

Ankara Milletvekili Alp, Demirel'in çevresini "cunta" olarak niteledi ve Demirel'i bu "hempalarıyla" bütünleşmekle suçladı

ÇATLAK...

AP' Li OĞUZ AYGÜN HÜKÜMETİ BEĞENMEDİ

Geçen dönem AP Grubu Başkanvekilliği yapan Aygün'ün güvenoyu konusunda da çok ciddi tereddütleri olduğu yakınlarınca ve kesin bir dille belirtiliyor

ÇATLAK...

İNAN İSTİFASINI GERİ ALMIYOR

İnan'ın tepkisi bazı AP'lilerce desteklenirken Demirel Ekrem Ceyhun'a Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını önerdi

Kararın amacı Kıbrıs konusunda baskı yapmak

Amerikan Temsilciler Meclisi Türkiye'ye askeri yardımı yasakladı

ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Türk-Amerikan ilişkilerinin sağlam temellere dayandığını söyledi

HABER MERKEZİ

Amerikan Temsilciler Meclisi'nin yeni bir dış yardım yasa tasarısını onayladığı ve senatoya gönderdiği bildirilmiştir. Tasarıda Türkiye'ye yapılan askeri yardım kısıtlanmaktadır. Kıbrıs konusunda ilerleme kaydedildiği ve alınan silahların bir başka ülkeye devredilmediği ortaya çıkıncaya kadar, Türkiye'ye yapılan askeri yardım kısıtlı tutulacaktır.

● Haberi orta sayfada

Demirel İnan ve Alp konusunu kaçamak cevaplarla geçiştirdi

ANKARA-(THA)

AP Genel Başkanı ve Başbakan Süleyman Demirel, kurmuş olduğu hükümetin güvenoyu alacağını söylemiş, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına atanan Bitlis Senatörü Kamran İnan'ın istifası ile Ankara AP Milletvekili Orhan Alp'ın hükümete güvenoyu vermeyeceği yolundaki demeci konularına da değinerek" açıklama yapılacak zaman geldiği zaman açıklama yaparız" demiştir. Demirel, şunları söylemiştir:

"Orhan Alp güvenoyu vermeyeceğim demiyor da, güvenoyu vermeye vicdanım razı olmuyor diyor. İkisi birbirinden faklı. Bunlar bizim iç meselelerimizdir. Ben size bir şey söyleyeyim mi? Kurulmuş olan hükümet güvenoyu alacaktır. Öyle olmasa hükümet kurmazdık."

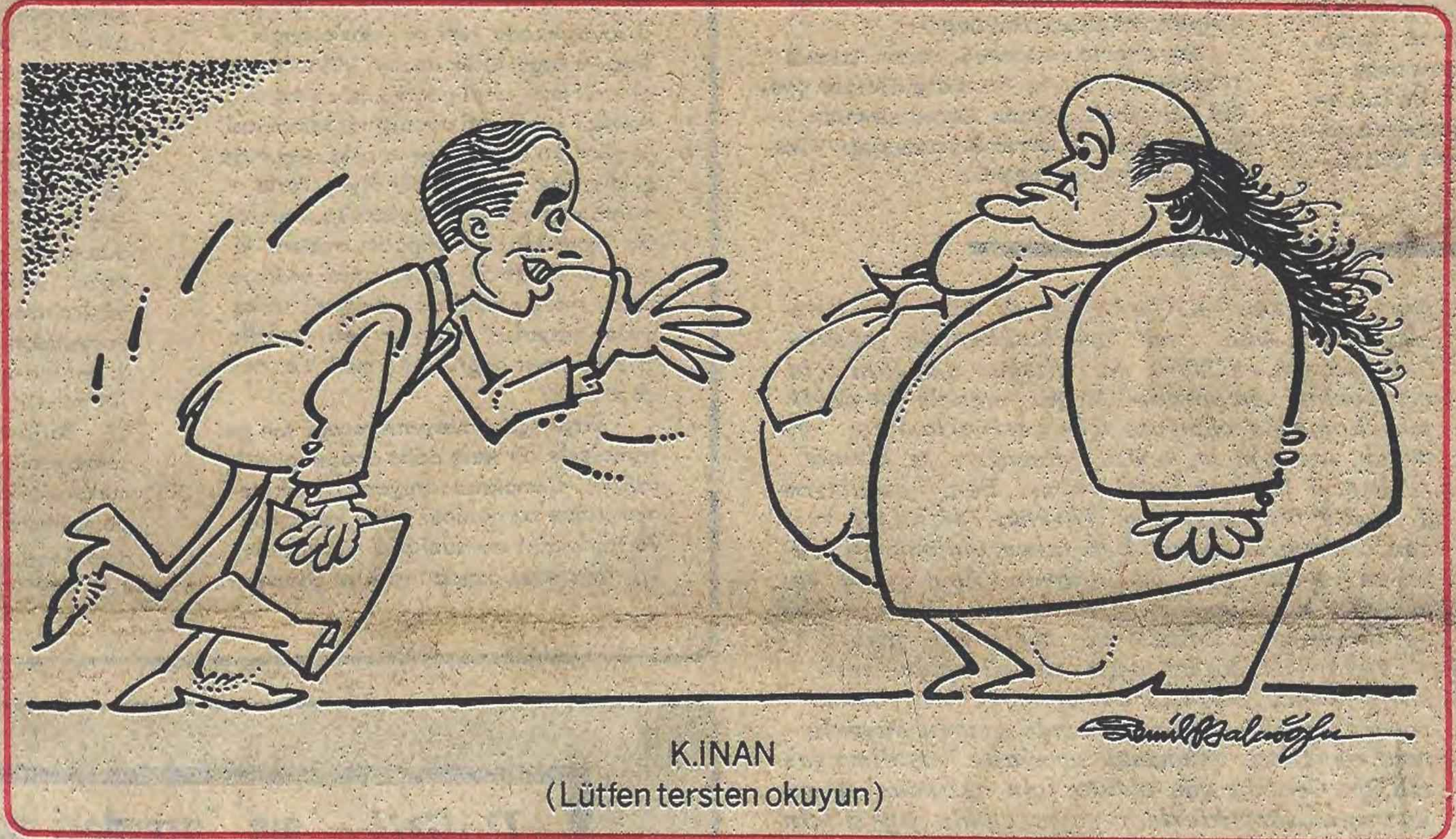

K.İNAN
(Lütfen tersten okuyun)

ÇATLAK...

GRUPLARDA KABİNEYE TEPKİLER VAR

AP'liler, kendi bakanlıklarının bir kısmını "gizli MHP"li olarak niteliyor MSP'liler ise Erbakan'ı keyfi davranmakla suçluyor

GÜNLÜK ÜCRETLERE 3 YIL İÇİN 240 LİRA ZAM YAPILDI

DISK'e bağlı Genel-İş Sendikası, İETT'de 11 bin işçi adına toplusözleşme imzaladı

● Genel-İş Genel Başkan Vekili Ertan Andaş Türk-İş'e bağlı sendika ve İstanbul Valisinin kamuoyunu yanılttığını söyledi

HABER MERKEZİ

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası, İETT'ye bağlı Taşıt, İaşe, İtfaiye, sağlık, atölye ve garajlar ile elektrik kurumlarında çalışan 11 bin işçi adına işkolu düzeyinde toplusözleşme imzalamıştır. İETT işyerlerinde çalışan işçilerin ilk kez bu kadar yüksek haklar elde ettiği belirtilen toplusözleşmede işçilerin günlük ücretlerine birinci yıl 70, ikinci yıl 70 ve üçüncü yıl için de 100 lira zam yapılması kararlaştırılmıştır. Konu ile ilgili bir açıklama yapan DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası Genel Başkan Vekili Ertan Andaş, Türk-İş'e bağlı Türkiye Genel-İş Sendikası yetkilileri ile İstanbul Valisi'nin İETT işyerlerinde engellemenin sona ermesi konusunda kamuoyunu yanıltıcı beyanlarda bulunduğunu söylemiştir.

Andaş açıklamasında, İETT işyerlerinde işkolu düzeyinde toplusözleşme görüşmelerini sürdürdükleri sırada anlaşmazlık doğduğunu belirtmiş ve bunun üzerine 15 Temmuz 1977 günü bu işyerinde grev kararlarını astıklarını bildirmiştir. Andaş, daha sonra anlaşma sağlandığını ve İETT'de imzalanan toplusözleşme ile sendikalarının birçok ilkesinin hayata geçirildiğine dikkati çekmiştir.

Haberi ve yorumu orta sayfada

Toplusözleşme tutanağı

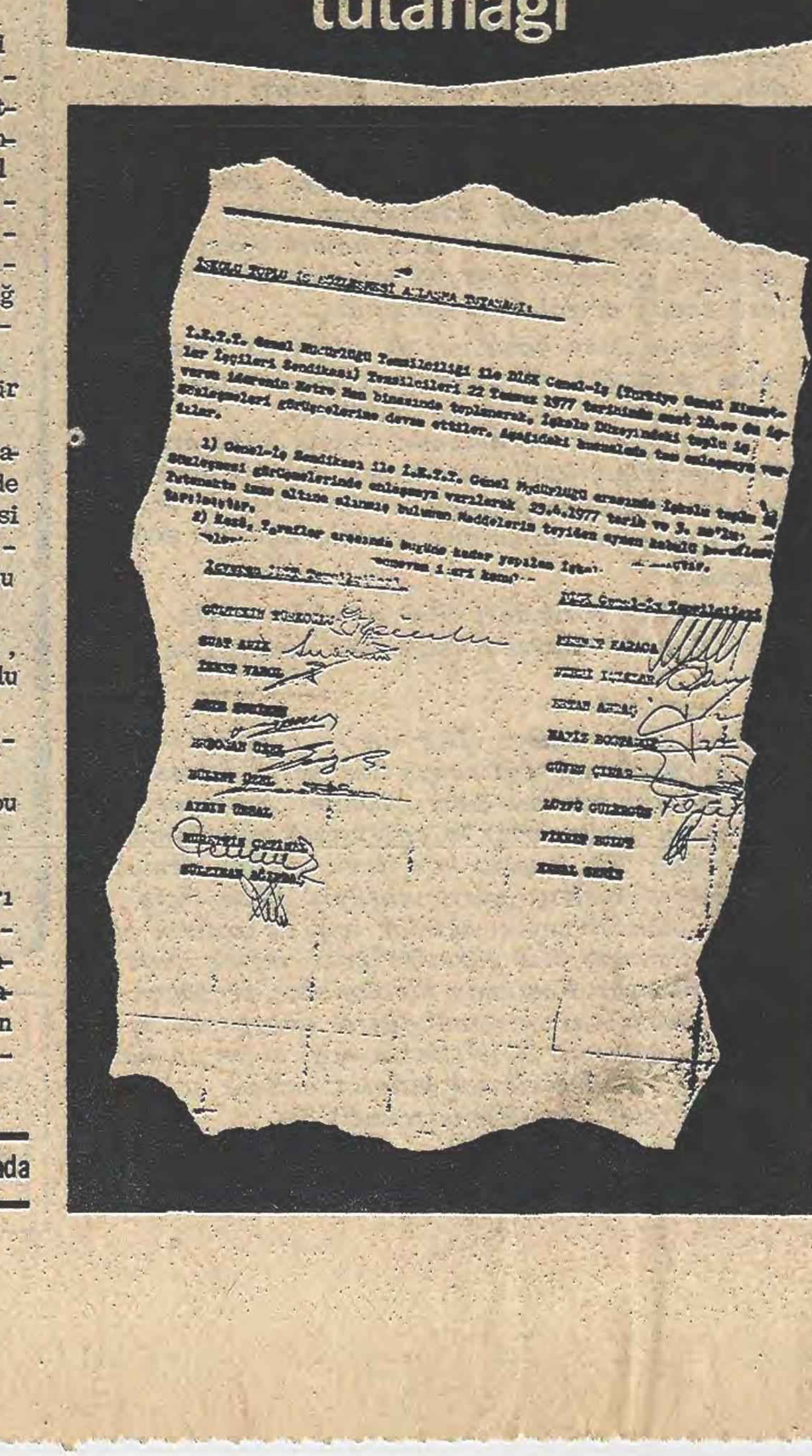

"MİLLİYETÇİLİK" UĞRUNA KATLANMAK GEREKMEZ Mİ?

Halka karşı kurulan ikinci cephenin oluşmasıyla, Türkiye'de yaşanılan acıklı güldürünün yeni bir perdesi başlamaktadır. Önümüzdeki günler Türkiye, sanki eskiden gördüğü bir filmi yeniden izleyecektir. Ama bu kez hem koşullar daha ağırdır, hem de Türkiye iki yıl öncesinin Türkiye'si değildir.

Önce, televizyondaki aşina yüzler yeniden ve sık sık karşımıza çıkacaktır. Türkiye'nin ağır sanayi hamleleri boş temel çukurlarıyla sergilenecek, "asayiş" konusundaki vecizeleri terbiye sınırlarını artık aşan siyasal suçlamalar izleyecektir.

İlk günden sezilen bu değişikliği, yoğunlaşan saldırılar, cinayetler, baskı ve tehditler kovalayacaktır. Ülke vatanseverler-vatanhainleri diye çağdaş ölçülerle ikiye bölünüp komünizm edebiyatı iktidar sorumlularınca başlatılırken, yepyeni güldürüler siyasal mizahımızın başaktörlerince edebiyatımıza kazandırılacaktır.

Bu arada, ekonomik durum sıkıştırdıkça sıkıştıracak, bu darlığa "Milliyetçilik" uğruna katlanması, halktan istenecektir. Derken hammadde azalacak, üretim biraz daha yavaşlayacak, yokluklar başlayıp kuyruklar uzayacaktır. Milliyetçilik ve cephecilik adına elbet halkımız bunları da sineye çekecektir.. Fiyatlar arşa yükselirken, MC yöneticilerinin tatlı gülücükleri, o pek ciddi görünümleri, zorla "köylüleştirilmiş" konuşmaları ekranda izlenecek ve bunları izlemek uğruna, bu kadar zahmete katlanmanın bir milliyetçilik borcu olduğu, halkımızca düşünülecektir.

Bütün bu gelişmeler olurken, milliyetçilik ve cephecilik söylevleri verilecektir. Tehdit, baskı cinayet, gericilik, yokluk ve ilkellik olacaktır ama, milliyetçilik uğruna hep birlikte katlanmak gerekir bunlara. Ve hep birlikte gülmek gerekir ağlanacak halimize...

Ne dersiniz, doğru değil mi ?...

İsmail Cem

2. MC'nin ilk çatlağı, Kamran İnan'ın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı görevini kabul etmemesi üzerine ortaya çıktı. Kendisinin bir diplomat olduğunu ve bu nedenle de Dışişleri Bakanlığı dışında bir görevi kabul etmeyeceğini açıklayan İnan'ın sandalyesi ilk Bakanlar Kurulu toplantısında boş kaldı ...

Demirel Başkanlığındaki 2.MC hükümeti Korutürk'ü "Çankaya"da ziyaret etti

Süleyman COŞKUN ve
Nahit DURU
Ankara'dan bildiriyor

2. MC'nin resmen kuruluşunun üzerinden henüz 24 saat geçmeden ilk çatlaklar başgösterdi. Toplumsal muhalefetin "2. MC'ye hayır" belgisi doğrultusunda eylem sürdürme kararına hergün yeni örgüt ve kuruluşlar eklenirken, 2. MC'nin AP ve MSP kanatlarında da çözülmeler gözleniyor.

Nitekim AP Ankara Milletvekili Orhan Alp dün yazılı bir açıklama yaptı ve "bu hükümete güvenoyu vermeyeceğim" dedi. Önceki gün, Enerji ve T. Kaynaklar Bakanlığını kabul etmeyerek "istifa eden" ve bütün ısrarlara rağmen kabine toplantılarına katılmayan Kamran İnan'ın da istifasında direndiği bildirildi. Üstelik İnan'ın tutumu, AP içinde bazı milletvekilleri tarafından da destek görüyor.

Bu arada Demirel'in AP Milletvekili Ekrem Ceyhun'a Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı önerdiği öğrenildi

AYGÜN HÜKÜMETİ BEĞENMEDİ

Oğuz Aygün, 2. MC Hükümetinin kompozisyonunu beğenmediğini açıkça bildirdi. Aygün'ün yakınları, güvenoyu konusunda da "metereddit" olduğunu belirttiler.

MHP'NİN KAÇ BAKANI VAR

Bu arada hükümet kompozisyonu üzerinde AP ve MSP gruplarında son derece ciddi tepkiler gözleniyor. AP grubunda "denenmiş" isimlerin bakan olduğu ileri sürülüyor ve özellikle, Sadettin Bilgiç, Ali Şevki Erek, Turgut Yücel ve Selahattin Kılıç'ın adları verilerek, AP listesinden bakan olanların bir kısmının "gizli MHP'li" olduklarıiddia ediliyor.

● Haberi orta sayfada

MC' nin yeni pazarlık konusu Meclis Başkanlığı

AP' nin Meclis Başkanı adayı: Nurettin OK

● Erbakan'ın Meclis Başkanlığını AP'ye bırakması MSP'de tepkilere yolaçtı

ANKARA-(İSTA)

Hükümet listesinin açıklanmasından sonra MC partileri bu kez de Meclis Başkanlığının hangi partiye verileceğini tartışmaya başlamışlardır. MSP grubunda Meclis Başkanlığının AP'ye bırakılması tepkiyle karşılanırken AP'lilerin başkan adayı olarak gösterecekleri bildirilen Çankırı Milletvekili Nurettin Ok'a da kendi partisinin milletvekilleri itiraz etmişlerdir. MSP milletvekilleri, MC Hükümetinin kuruluşu çalışmalarının başladığı günlerde Meclis Başkanlığının peşinen MSP'ye verildiğini, partilerinin politikası açısından Meclis başkanlığını ellerinde bulundurmalarının gerekli olduğunu bildirmektedirler. MSP'li milletvekilleri 2. MC Hükümetinin geleceğinin bilinmediğini, oysa parlamento çalışmalarında başkanlığı elde tutarak etkin olunabileceğini önesürmüşlerdir. MSP'nin grupta, etkili olduğu bildirilen milletvekillerinden biri, İSTA ajansı muhabirine, "CHP bize dışarıdan destek lemek kaydıyla Meclis başkanlığını hiçbir şart önesürmeden veriyordu. Şu anda zaten geçen kabinede bizde olan bir bakanlık uğruna Meclis başkanlığını AP'ye veremeyiz. Bu hükümet güvenoyu alamazsa o zaman MSP'nin durumu ne olacak" demiştir.

Öteyandan İçişleri Bakanlığının MSP'ye bırakılması ve bakanlık sayısının 8'e çıkarılması üzerine Meclis başkanının AP Grubundan seçilmesi kararlaştırılmıştır. AP Genel Başkanı ve Başbakan Süleyman Demirel Meclis başkanlığı için Çankırı Milletvekili Nurettin Ok'u aday göstermeyi kararlaştırmıştır.

Kamu İktisadi Teşekküllerinin (KİT) işveren örgütlerine bağımlılığı önlenmelidir

Ali KARABAY

MESS Yönetim Kurulu, tekelci sermaye gruplarının temsilcilerinden oluşmaktadır. MESS'in üyesi olan tekel dışı sermaye temsilcilerinin alınan kararlarda ve uygulamalarda hiç bir etkinliği yoktur.

İşçi sınıfının ekonomik-demokratik kazanımlar uğrunda sendikal örgütlenmesinin gelişip güçlenmesi karşısında, işverenler de örgütlenerek dernekler ve sendikalar kurdular.

274 sayılı Sendikalar Yasasında bu örgütlerin kuruluş ve karşılıklı ilişkileri şekil açısından belirlenmiştir.

274 sayılı Sendikalar Yasasının 3.Maddesinde:"Bu kanun bakımından işveren sayılan gerçek ve tüzel kişiler işveren sendikası kurmak ve işveren sendikalarına üye olmak hakkına sahiptirler." denilmektedir.

Bugün mevcut uygulamada, ilgili yasanın yukarıda belirtilen maddesine dayanılarak "Kamu İktisadi Kuruluşları" da işveren sendikalarına üye olmaktadırlar.

Kamu İktisadi Kuruluşları'nın işveren sendikalarına üye olma keyfiyeti ilgili yasa gereğince şekil açısından uygun gözükse de, özde, "Kamu tüzel kuruluşlarının özel kuruluşlardan bağımsızlığı" ilkesine ters düşmektedir.

Sendikal birlik

Ülkemizdeki sosyal gelişmenin günümüzdeki aşamasında işçi sınıfımız, sendikal birlik yolunda büyük mesafe katetmiştir. Bu gelişim karşısında işveren kesimi kendi içindeki birlik ve bütünlüğü oluşturmak ve merkezi bir yönetimi gerçekleştirebilmek için yeni örgütlenmelere gitmiştir. Türkiye İşverenler Sendikaları Konfederasyonu (TİSK), Türkiye Sanayiciler ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) v.s... bu amaca yönelik girişimlerdir.

İşveren kesiminde izlenen tüm bu girişimlerin başını tekelci sermaye çekmektedir. Tekelci sermaye, tekel dışı sermayeyi de kontrolunda tutabilinek ve kendi çıkarları doğrultusunda kullanabilmek için, yoğun bir şekilde örgütlenme çabasındadır.

MESS'in örgütlenmesi

Bunun en somut örneğini, Madeni Eşya Sanayi işkolunda tekelci sermayenin örgütü olan MESS'in örgütlenmesinde görmekteyiz.

MESS yönetim kurulu, tekelci sermaye gruplarının temsilcilerinden oluşmaktadır. MESS'in üyesi olan tekel dışı sermaye temsilcilerinin alınan kararlarda ve uygulamalarda hiç bir etkinliği yoktur.

Bu gelişme, en somut biçimiyle toplu sözleşme düzeninde yansımaktadır. MESS yönetiminin almış olduğu karar gereğince, "işçi sendikalarıyla yapılacak toplu iş sözleşmesi müzakerelerinde bütün yetkiler MESS yönetiminin elinde toplanmıştır.

MESS üyesi işverenlerin, özellikle tekel dışı sanayicilerin toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde hiç bir yetkisi yoktur.

MESS yönetimini ele geçirmiş işbirlikçi-tekelci sermaye, toplu sözleşmelerde, tekel dışı sermaye temsilcilerine kendi insiyatifleri dışında hareket etme olanağı tanımamaktadırlar.

İşte Kamu İktisadi Kuruluşları, niteliği ve amacı belli olan böylesi tekelci sermaye örgütlerine üye yapılmıştır. İşbirlikçi tekelci sermaye siyasal temcilcileri olan iktidarlar, söz konusu tekelci sermaye örgütlerinidaha da güçlendirmek ve maddi olanaklarını daha da arttırmak için, Kamu İktisadi Kuruluşlarının maddi olanaklarını tekelci sermayenin ve onun örgütlerinin hizmetine sunmuşlardır.

Geçmiş iktidarlarca bilinçli bir şekilde izlenen bu politika, özünde işçi sınıfının ekonomik-demokratik kazanımlarını geriletmeyi ve sınıf ve kitle sendikacılığını yok etmeyi amaçlayan işbirlikçi tekelci örgütlere devlet desteği sağlamayı amaçlamaktadır.

KİT'lerin yapıları

KİT'ler, yapıları ve işlevi gereği, tekelci sermayenin örgütlerine üye yapılamaz, tekelci sermayenin çalışan kitleler üzerinde uyguladığı sınıfsal baskıların aracı olarak kullanılamaz.

Ama bugün uygulamada, KİT'ler ve bu kuruluşların yönetimleri, bu kuruluşlarda çalışan işçiler üzerinde tekelci sermayenin baskı unsuru işlerini yerine getirmektedirler.

Bugün, işveren sendikalarına üye olan Kamu İktisadi Kuruluşları, toplu sözleşme müzakerelerinde bu işveren sendikalarınca tarafından temsil ediliyorlar. Dolayısıyla müzakerelerde tekelci sermayenin temsilcileri, aynı anda sendika yöneticileri olarak söz ve karar sahibi olmaktadırlar.

Kamu İktisadi Kuruluşları ve bunlara bağlı tüzel kişiler (müesseseler) yatırımlarını ve faaliyetlerini yıllık bütçelerle yürütürler. Söz konusu bütçeler ve programlar, müessese bünyesinde hazırlanır ve Kamu İktisadi Kuruluşunun yönetim kurulunca onaylanarak, uygulamaya sokulur. Bu bütçelerde, yapılacak toplu iş sözleşmesinin getireceği ek mali yükümlülükler de belirtilir.

Bu kuruluşların yönetim, işçi sendikasıyla yürüttüğü toplu iş sözleşmelerinde, bütçeye konulan toplu iş sözleşmesi fonlarını da dikkate alarak müzakereleri yürütür.

Ancak, bu kuruluşlar işveren sendikasına üye oldukları takdirde, kendi programlarına göre değil, ilgili sendika yönetiminin, yani tekelci sermayenin tercihlerine göre hareket etmek zorunda kalırlar. Bunun somut örneği, Metal ve Madeni Eşya Sanayiinde bulunan Ereğli Demir Çelik Fabrikaları işverenliği ile Türkiye Maden-İş Sendikası arasında yürütülen toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde ortaya çıkmıştır. Ereğli Demir Çelik Fabrikaları A. Ş. bu işkolunda kurulan tekelci sermayenin örgütü MESS'e üyedir. Bu nedenle işçi sendikasıyla yürütülen toplu sözleşmesi müzakerelerine taraf olarak MESS girmektedir. Bu durumun sonucu olarak, Ereğli Demir Çelik Fabrikaları A. Ş. yöneticileri, MESS'in politikasına boyun eğmek zorunda kalmış ve olumlu hiçbir görüşme olmadan müzakereler uyuşmazlıkla sonuçlanmıştır.

İşveren sendikalarının amacı

Böylece işveren sendikasının buradaki amacı açığa çıkmıştır. İşveren sendikası bir kamu kuruluşunu kendi politikasına alet ederek, bu kuruluşu, tekelci sermayenin çıkarları doğrultusunda kullanmıştır.

Amaç, bir kamu kuruluşunun mali olanaklarından yararlanarak, işçi sınıfının ve onun sendikal örgütünün gücünü kırmaktır.

Azgelişmiş bir ülkede, Devlet Sektörünün ve kamu kuruluşlarının toplumsal ilerleme ve ekonomik bağımsızlığın kazanılmasında önemli bir işlevi vardır. Tekellerin egemenliğinin sınırlandırılması ve kontrol altına alınmasında tekellere karşı mücadelede kamu iktisadi kuruluşları çalışan halk kitlelerinin yararına olacak bir ekonomik gelişme için kullanılmalıdır.

Oysa bugün, sözkonusu kuruluşlar, tekelci sermayenin egemenliğinin pekiştirilmesi doğrultusunda kullanılmaktadır. Hatta bununla da yetinilmeyip, gelişen kitle ve sınıf sendikacılığını geriletmek için, bu kuruluşlar, tekelci sermayenin örgütleriyle bütünleştirilmektedir.

Bu nedenle ve kısaca, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin işveren örgütlerine üyeliği önlenmeli, "Kamu Kuruluşlarının özel kuruluşlara karşı bağımsızlığı" ilkesi, hayata geçirilmelidir.

YORUM

Engin IDIL

Demokratik güçler savaşımda kararlı

Dünkü Politika'nın manşeti "Demokratik güçler savaşımda kararlı"ydı. Bir ajitasyon sloganından ibaret değildi bu. Gerçekten de, son aylardaki tüm gayretlerin ve gelişmelerin bir "gitti Gülsüm, geldi Gülsüm, Azrail ettiğini bulsun" noktasında kalmasına asla izin vermeyecek olan toplumun en ileri güçleri, bu kararlılığı, 2 MC'nin kuruluşu resmen açıklanırken, tepki üzerine tepki yağdırarak ifade etmeye başladılar.

Kuskusuz, bazılarının "bildiri devrimciliği" diye hafife almaya kalkıştıkları bu türden tepkiler, 2 MC'yi engellemeye de, yıkmaya da, tek başına yeterli değildir. Bunu herkes bilmektedir. Ama bu tepkiler, yarınlara ışık tutmakta, toplumdaki güç dengesini ve terazinin ne tarafa doğru eğildiğini ortaya koymakta, güçbirliğinin unsurlarını açıkça sergilemekte, ulusal demokratik cephenin somutlanmasında ilk adım olmaktadır.

Bundan sonra atılacak olan adımlar çok daha etkili, çok daha somut olacak; savaşım, yeni yöntem ve araçlarla, çok daha etkin sürdürülecektir.

Bugün, Türkiye'nin varmış olduğu noktada, kimisinin sevinerek, kimisinin üzülerek gördüğü gerçek, toplumsal gelişmeye ve toplumsal muhalefetin akış yönüne parlamento aritmetiğinin tam anlamıyla uymadığıdır. Burjuva demokrasilerinde her zaman geçerli olan bu gerçek, son günlerde, hazırlıksız olanları şaşırtacak biçimde gözle görülür, elle tutulur hale gelmiştir.

Parlamento aritmetiği, Türkiye'nin her gün biraz daha ilerleyen, demokrasi savaşımında yeni adımlar atan, bilinç ve örgütlülük düzeyi yükselen işçi sınıfının nitel güç ve taleplerine, emekçi sınıfların uyanışına, demokrasi güçlerinin toparlanışına asla uygun değildir. Ama bu böyledir diye, Parlamento aritmetiğine saplanılıp, kaderci bir mantıkla, "ne yapalım, madem ki oyların yüzde 50'sinden azını aldık, o halde susup oturalım; ya da sağ uzlaşmalar arayalım" tavrıyla yetinilebilir mi? Bu tavır doğru olur mu? Ve neyi çözümler?

Birşey çözümleyemeyeceği son gelişmelerle bir kere daha apaçık görülmüştür. Demokrasiden yana olmak demek, önce bu gerçeği iyice kavramak ve toplumsal muhalefetin Parlamento içi muhalefet dışına taştığını görmek demektedir.

Tarihin belirli anlarında, egemen sınıfların, içine düştükleri siyasal bunalımı ve tıkanıklığı kısa bir süre için de olsa aşabilmelerinin bir yolu da, toplumsal muhalefetin gücünü kavrayabilmeleri ve kendilerine buna göre yol çizebilmeleri olmuştur. Burjuva demokrasilerinde, çıkmaza giren burjuvazi, ya toplumsal muhalefeti faşizmle bastırma, ya da toplumsal muhalefet karsısında bir ölçüde gerileyerek, ona bir ölçüde yol verme tercihini yapmıştır. Faşizm koşullarının var olmadığı, kitlelerin demokratik savaşımının buna imkan tanımadığı, iç ve dış koşulların elverişli olmadığı dönemlerde, toplumsal muhalefete belirli ölçülerde de olsa akış tanımayan, tanımamakta direnen egemen güçler iktidarı ise tarihin hiçbir döneminde tutunamamış, bunalımdan bunalıma koşarak, kendi sonuna çok daha çabuk varmıştır.

Bugün Türkiye'de egemen sınıflar aynı çıkmazla karşı karşıyadırlar. 1973 Sonbaharından beri tekelci sermayenin en geri kesimlerinin gayretleri, kitlelerin savaşım duvarına çarpmış, iç ve dış koşullar açık faşizme elverişli olmamıştır. Ama öteyandan, egemen güçler toplumsal muhalefetin "burjuva demokrasisi sınırları içinde bile tam temsil edilebilmesine, örneğin Komünist Partisinin yasallaşmasına, somut olarak 141. ve 142. maddelerin ceza kanunundan çıkarılmasına imkan tanımak istememişlerdir.

Bu durum, işin sonunda işçi sınıfını değil, onların kendilerini çözümleyemeyecekleri bir bunalıma götürmüştür ve bu bunalım sürmektedir. Türkiye egemen güçlerinin toplumsal-siyasal çıkmazlarının bir ucu da budur ve bir CHP iktidarı altında kısa süreli de olsa çözümleyebilecekleri, hiç değilse çözümleme ihtimalleri daha fazla olan bu çıkmaz şimdi ağırlaşmıştır. Bu durum, onların sübjektif tercihlerinden değil, sınıf konumlarından tarihsel geçmişlerinden, Türkiye'de burjuvazinin yapısından kaynaklanmaktadır ve kendi sonlarını hazırlayan bir çıkmaz niteliğindedir.

Burjuvazinin, özellikle de tekelci sermayenin çıkmazını iyi değerlendirmek, taktiklerini buna göre ayarlamak parlamento içindeki ve dışındaki tüm demokrasi güçlerinin ortak sorumluluğu ve görevidir.

MHP VE FAŞİZM EN İNCE AYRINTILARINA DEK SERGİLENMELİDİR

Süleyman YAĞIZ

5 Haziran seçimleri işçi sınıfının gelişimine oranla, MHP'nin ve dolayısıyla FAŞİZM'inde yükselen bir grafik çizdiğini göstermiştir. Onun içindir ki, artık faşistler daha dikkatli davranmaya başlamışlardır. 5 Haziran'dan önce komandoları "devletin güvenlik kuvvetlerinin yardımcısı" olarak niteleyen bir başbakan yardımcısı, bugün, gençlere "SILAHLARI BIRAKIN"(!) çağrısında bulunmaya başlamıştır.

Bu MHP'nin ve dolayısıyla FAŞİZM'in ülkemiz açısından büyük bir tehlike olduğunu göstermede somut bir gelişme olarak çıkmaktadır karşımıza.

Seçimlerde, kendine, geri bırakılmış ülkemizin özellikle geri bırakılmış kesimlerinde bir taban oluşturabilen MHP'nin işçi sınıfının sınıfsal bilincinin artık iyice somutlaştığı yörelerimizde başarısız kalması onları daha uysal tavır almaya zorlamıştır. Bu gerçek, yeni bir MC nin ortakları arasında bulunan Alpaslan Türkeş'i, artık, barış ve kardeşlik çağrılarının(!), başını çekmeye doğru itmiştir.

Oysa MHP'nin ve dolayısıyla FAŞİZM'in doğasına ters düşen bir çağrıdır bu. Faşizmin, insandan, barıştan ve kardeşlikten sözetmesi, -her zaman olagelmiştir ama- temelinde, hiçbir zaman olası değildir. Bir kez daha yineliyelim Seçimlerden önce komando eylemlerini "devletin güvenlik kuvvetlirene yardım" niteliğinde ele alan ve "DAVAYA İHANET EDENLERİ ÖLDÜRÜN" diyen kişilerin barışçı geçinmeleri oldukça anlamlıdır. Bu tavır, barış ve kardeşlik çağrılarıyla sol sloganlar kullanarak faşizmin, kendisine yeni tabanlar aradığının somut bir göstergesidir.

Yazımı vaktiyle KOMANDO saflarında yer alan ve karşılaştığımız güne dek de o saflardan ayrılma olanağını bulamayan içtenlikli ama, saf duygularla geri bırakılmış istemlerin millitanı, yetçisi bir gencin, MHP ve ÜLKÜ OCAKLARI'nı dile getiren bir anlatısını sıralamakla sürdürmek istiyorum.

Seçimlerden önce karşılaştığımız MHP'li gencin, benim kim olduğumu bilmediği bir yerde, yalnızca o yere güvenle, oturur oturmaz ilk söylediği şu olmuştu:

"-BENİ ÖLDÜRECEKLER!.."

Herkes şaşırmıştı. MHP'li gençse, "Kim, niçin öldürecek?" şesleri arasında anlatımını sürdürmüş ve özelle şunları söylemişti:

"-Yıllardır milliyetçiliklerine inandığım ve benim de bir süre hizmet ettiğim ÜLKÜ OCAKLARI'ndan ayrılmaya karar verdim. Ama bir türlü ayrılamıyorum. Öldürecekler çünkü beni. Gerçi ölmekten, öldürülmekten korkmuyorum, ama anam üzülecek diye üzülüyorum. Daha ayrılmadım. ayrılamıyorum ama sezdiler. Onun için peşime iki kişi taktılar. Her hareketimi her konuşmamı dikkatle izliyor, izletiyorlar. Bu arada elime silah almaya ve solcu avına çıkmaya zorluyorlar beni. Gitmiyorum, gitmiyorum ama.. sonu ne olacak onun? Hem kendileri öldürüyorlar hem de solcular birbirine düştü diye bizleri inandırmaya çalışıyorlar. Hatta geçenlerde, gözlerimin önünde iki solcuyu dövdüler ve birinin suratına ustura vurdular da, yine de solcular birbirine düştü diye bizi ikna etmek istediler. Ayrıca komandoları besleyenlerin olduğunu da öğrendim. Çünkü ben de 500.-TL burs alıyordum. Ama şimdi kestiler. Ben de yoksul halk çocuğu ve biraz da çalışkan olduğum için veriyorlar sanıyordum. Meğer mesele bu değilmiş. Komando olduğum için veriyorlarmış bu bursu. Anladım ki, benim kalacağım ve hizmet edeceğim bir yer değil burası. Ben, inançalarında sadık bir müslüman Türküm. Dinimizde insan öldürmek yoktur. Ben insan öldüremem. Allah'ın verdiği canı ben alamam. Ama şimdi benim canımı alacaklar. Çünkü bizde "davaya ihanet edenleri öldürün" diye bir kural vardır."

Yukardaki sözler, adını ve bulunduğu yeri saklı tutmak zorunda kaldığım ve bir rastlantı sonucu karşılaştığım komando gencin duygularını ve içinde bulunduğu acımasız koşulları yansıtıyor. Geçmiş gün olduğu için ağzından çıkanları aynı sözcüklerle ve aynı cümle yapısı için de koruyamadım. Ama şunu kesinlikle söyleyeyim ki, bu yazdıklarımda, bir sözcüklük bile bir katkı yok; belki de eksiği vardır."(Bu genç şimdi ne yapıyor, ne ediyor ve nerdedir bilmiyorum. Onun için basına da yansıyan öldürme olaylarının haberlerini dikkatle izleyeceğim. Adına rastlarsam, üzerime düşeni yapmaya çalışacağım.)

Bütün bunlar, FAŞİZM'in ve özellikle onların yerli figuranlarının tüm ayrıntılarına varıncaya dek sergilenmesi gerekliliğini bir kez daha belirginleştiriyor. Ayrıca Vedat Üner'in "MHP ve Demagoji" başlıklı yazısının bir yerinde de vurguladığı gibi: "Bu durum faşizme karşı ideolojik savaşımın güncel önemini de ortaya koyuyor. Faşist ideolojiye karşı ciddi bir savaşım vermeden, faşistlerin görüş ve propagandaları çürütülmeden, tutarlı bir anti-faşist savaşım sürdürmek olanaksızdır.(!)"

Faşizm ve ülkemizdeki yansıması tutarlı bir yaklaşımla ele alınmalıdır. MHP'nin 5 Haziran seçimlerinde elde ettiği sonuçlar boşlanılmamalıdır. Ülkemizde faşizm, varlığını artık somut koşullarıyla duyurmaya başlamıştır. Taktikler, demagojiler hep olageldiği gibidir ama, bunun geniş kitlelere benimsetilmesi gerekmektedir. Kimden neyi, niçin ve nasıl isteyeceğimizi ve neyi nasıl ve ne zaman yapacağımızı ve sorunu hangi koşullarla gündeme getirmemiz gerektiğini sosyalizmin bilimine ters düşmeden ve işçi sınıfıyla emekçi yığınları ve onların demokratik örgütlerini dışlamadan tavır almamız gerektiğini hiçbir zaman unutmamalıyız. Seçimlerden önce birbirlerine ağız dolusu sövgülerle saldıran MC ortaklarının bugün yeniden şapur-şupur öpüşerek birleşmeleri karşısında alınması gereken tavır, bölünmeler ve bölünmelere çanak açmalar olmamalıdır.

Faşizm gözü kanlı ve eli silahlıdır. Faşizm yalan yuvasıdır. Almanya'nın gözü dönmüş Hitler'i ise bunun en somut kanıtıdır.

Onun içindir ki, faşizmin özüyle sözü arasındaki "üçkağıtçılığı" sergilemek en acil görevlerimizdendir. Ne idüğü belirsiz tavır almalarla ve hiçbir şeye inanmamalarla sorunlara çözüm getirilemez.

Faşizmin gözündeki kanı, elindeki silahı ve yalan yuvası olduğunu belgelerle sunmalıyız kitlelere.

Evet, bütün bunlar. MHP'nin ve FAŞİZM'in tüm ayrıntılarına varıncaya dek sergilenmesi gerekliliğini bir kez daha gündeme getiriyor.

Yazımı Vedat Üner'in çağrısıyla noktalamak istiyorum: "Bu konuda her ilericiye, her demokrata, her sosyaliste görev düşüyor. Bizim için, malum olan birşeyin yığınlar için de malum olduğunu sanmak, bizi görevlerimizi yerine getirmede alıkoyar. Faşizmin ideolojisine, propagandasına karşı savaşım, anti-faşist savaşımın ayrılmaz parçasıdır. Faşistlerin neyi, niçin ve hangi amaçla söylediklerini kitleler önünde sergilemeliyiz! Acil görevlerimizdendir bu...

---

(1) Vedat Üner Politika 10 Temmuz 1977.

Militan İşçinin Elaltı Kitabı
Sendikalı İşçinin Ders Notları

Hazırlayan: DİSK-T. MADEN-İŞ
Sendikası Eğitim Dairesi
Büyük Boy, iki renk iç baskılı ve desenli

KONUK YAYINLARI PK. 749 İstanbul

Fiyatı 200 sayfa 25.TL.

ZAYİ İLANI

Taşkızak Tersanesinden almış olduğum kimlik kartımı yitirdim. İsmet İnceyol. Hükümsüzdür.

KONGRE İLANI

Derneğimizin senelik olağan kongresi 30.7.1977 Cumartesi günü saat 14.00 de derneğimizde yapılacaktır.

Tüm üye arkadaşlara duyurulur.

GÜNDEM
1-Açılış yoklama,
2-Divan seçimi,
3-Raporlar ve eleştiriler,
4-Aklama,
5-Seçimler,
6-Dilekler ve kapanış,

PAŞABAHÇE, BURUNBAHÇE KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ YÖNETİM KURULU

CHP
ŞİŞLİ
GENÇLİK
KOLU
AYLIK HABER
BÜLTENİ ÇIKTI

HALKIMIZ
VE
ÖRGÜTÜMÜZ

ABONE
OLUNUZ

TEMEL YAYINLAR

1)	G. Dimitrof Seçme Eserler - Cilt I (Toplatıldı)	25,—
	Seçme Eserler - Cilt II (Toplatıldı)	20,—
	Seçme Eserler - Cilt III (Davalı)	20,—
2)	G. Cogniot Komünist Enternasyonal	12,50
3)	V. İ. LENİN Bir Adım İleri İki Adım Geri -Partimizdeki Bunalım-	20,—
4)	D. Blagoev Seçmeler	22,50
5)	L. Brejnev Amacımız: Barış ve Sosyalizm Adil, Demokratik Bir Barış İçin Ulusların Güvenliği ve Uluslararası İşbirliği İçin Sosyalizmin Elli - Yıllık Büyük Başarıları	17,50
6)	K. Zaradov Leninizm ve Kapitalizmden Sosyalizme Geçiş	30,—
7)	SSCB Bilimler Akademisi Uzak - Doğu Enstitüsü Leninizm ve Modern Çin	20,—
8)	L. Brejnev "SBKP M. K. GENEL SEKRETERİ Leonid İliç Brejnev'in 70 Yılı"	10,—
9)	V. İ. Lenin Devrimci Lafazanlık	15,—

İsteme Adresi: Temel Dağıtım
P. K. 309 Bakanlıklar-ANKARA

Po: 1899

Politika'nın "grevdeki maden işçileri ile dayanışma" kampanyası

GENEL TOPLAM: 2.028.147.66

Banka makbuzunun tarih ve numarasıyla birlikte katılanların adlarını bir liste halinde Politika Gazetesine gönderiniz

Dayanışma kampanyasına katılanlar toplanan paraları Yapı ve Kredi Bankası İstanbul Barbaros Bulvarı—Şubesinde 920036—8 ve Türkiye İş Bankasının Barboros Bulvarı Şubesinde TAS—G/110 numaralı hesaplara yatırınız

Dünkü toplam: 1.974.098.66

Ankara Devlet Su İşleri Personeli : 250.-
Zonguldak Çaydamar İşçileri : 1300.-
Baysen Ankara Şubesi İşçileri 11.524.-
Türkiye Garanti Bankası Tekirdağ Şb. 400.-
TAMSAŞ İşçileri (Ankara) 8.500.-
TÖB-DER Elazığ Şb. 1310.-
TÜTED Ankara Şubesi: 1250.-
TÖB-DER ve TÜM-DER Niğde Şb. 1250.-
TÖB-DER İzmir Şb. 10.065.-
Ankara TÜTED İller Temsilciliği : 440
TÖB-DER Lüleburgaz Şb. 1755.-
Osman Yazar : 2210.-
Adana Tabipler Odasına kayıtlı 7 doktor: 1000.-
Bülent Gökalp : 800.-
Özer Adalı : 200.-
Yüksel Karakurt : 3050.-
Kazım Zorlu : 1335
Oğuz Tanrıdağ : 150.-
MOTA Çavdar Maden Etüd Kampı SÖKE 1960
Kemal Güler : 50.-
Babaeski Grevdeki İşçilerle Dayanışma Komitesi : 625.-
Mazlum İçfındık : 250.-
Ferit Ünal 2375.-
Erol Yatır : 455.-
İTÜ Kimya bölümü stajyerleri : 125.-
Nevin Kasımoğlu: 200.-
Alev Tanrıdağ : 150.-
Teknik-İş Sen. Ankara Şb. 400.-
Mais-Reno Ankara Servis İstasyonu : 400.-
İş-Bankası Beyazıt Şubesi Çalışanları : 270.-

Bugünkü toplam: 54.049

Politika

SAHİBİ:
Politika Basım ve Yayın A.Ş. adına Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonunu (DİSK) temsilen
Kemal TÜRKLER

Yazı İşleri Yönetmeni: Aydın ENGİN
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Işık YURTÇU
Teknik Yönetmen: Yavuz KÖSEMEN
AnkaraTemsilciliği: İSTA (Süleyman COŞKUN)
Müessese Müdürü: Haluk YETİŞ

ADRES (İSTANBUL): Yerebatan Caddesi, Taşsavaklar Sokak No: 5 Cağaloğlu
TEL: 27 77 12 27 69 09
ANKARA: İzmir Caddesi 20/27 Kızılay
TEL: 17 65 36 18 36 88
BASKI: İstanbul Matbaası Tesisleri
DAĞITIM: Hürriyet Gazete Dağıtım A.Ş.
Sayı: 1480 Yıl: 5 150 kuruş

İLAN TARİFESİ:
Sütun Santimi
3 sayfa 110 TL.
İlan sayfası
100 TL.
İstanbul Baskısı
70 TL.
Kitap ilanları
50 TL.

En büyük ticaret ortağı Sovyetler Birliği

BULGARİSTAN' IN DIŞ TİCARETİ GELİŞİYOR

- Bulgaristan Helsinki kararlarına uygun olarak kapitalist ülkelerle de ticaret yapıyor

BTA-İSTA

Kısa bir süre önce İstanbul'da bir sanayi sergisi açan Bulgaristan Halk Cumhuriyetinin dış ticaret hacminin giderek arttığı ve ülke gelirlerinin üçte birini oluşturduğu bildirilmektedir. Dış ticaret ilişkilerini karşılıklı yarar ve eşitlik ilkelerine göre düzenleyen Bulgaristan'ın dış ticaretinin yüzde 40'ını makinelerin satışı makine ihracatı üzerine kurulduğu haber verilmektedir.

Bulgaristan Halk Cumhuriyeti dış ticaretinin büyük bir bölümünün Sovyetler Birliği ile gerçekleştirildiği ve karşılıklı ekonomik ilişkilerin iki ülkenin daha da yakınlaşmasına yol açtığı da gelen haberler arasındadır.

Demokratik Alman Cumhuriyeti ile Polonya Halk Cumhuriyeti ile geniş ticaret ilişkileri olan Bulgaristan'ın, Helsinki Son Senet ilkelerine uygun olarak kapitalist ülkeler ile de ticari ilişkiler kurduğu belirtilmektedir. Bunlar arasında Federal Almanya, İtalya, İngiltere, Belçika, Fransa, Danimarka, Japonya, Hollanda, İsveç ve Kanada da bulunmaktadır.

Portekiz' de devletleştirilen topraklar geri veriliyor

LİZBON-(A.A.)

Portekiz azınlık sosyalist hükümetin Pazar günü Meclise sunduğu Toprak Reformu Yasası sert tartışmalardan sonra oylanmış ve 86'ya karşı 116 oyla kabul edilmiştir.

Bilindiği gibi Portekiz'de 1975 Nisanında yapılan devrimden sonra ve özellikle Komünist Partisinin girişimiyle büyük toprak sahiplerinin ellerinde bulundurabilecekleri toprak miktarı büyük ölçüde kısıtlanmış, onlardan alınan topraklar topraksız ve az topraklı köylülere dağıtılmıştır. Kabul edilen yasa ile toprak sahiplerinin ellerinde tutabilecekleri arazi % 40 oranında arttırılmıştır. Fakat üst sınır tamamen kaldırılmamıştır.

Komünist Partisi Genel Sekreteri Alvaro Cunhall tasarı Meclisten geçse bile, yasanın uygulanmaması için mücadele edeceklerini açıklamıştır. Portekiz'de büyük işçi ve köylü hareketlerinin olması, büyük gösteri, yürüyüş ve grevler düzenlenmesi beklenmektedir.

FKÖ yeni bir diplomatik başarı kazandı

CENEVRE-(A.A.)

Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ), uluslararası kuruluşlara kendisini kabul ettirme çabasında dün yeni bir başarı sağlamış, Birleşmiş Milletler İktisadî ve Sosyal Konseyi'nin (ECOSOC) önemli bir komisyonu, bütün Birleşmiş Milletler kuruluşlarını Filistinlilerin sosyal iktisadi durumunun iyileştirilmesi amacıyla FKÖ ile sıkı bir işbirliğine çağrılan bir karar almıştır.

İspanya AET' ye tam üye olmak için girişimde bulunuyor

MADRİD-(THA-UPİ)

İspanya Dışişleri Bakanı Perşembe günü bir açıklama yaparak, İspanya'nın tam üyelik için 28 Temmuzda AET'ye resmen başvuracağını açıklamıştır.

İspanya Dışişleri Bakanı Marcelino Oreja bir basın toplantısında bu kararın Cumartesi günü yapılacak olan Bakanlar Kurulu toplantısında onaylanacağını söylemiştir. Bakan ayrıca, Hükümetin İspanya'nın AET'ye tam üyeliği konusunun parlamentoda tartışmaya yolaçacağını da belirtmiştir.

Oreja, gelecek hafta AET yetkilileri ile görüşmeler yapmak amacı ile Brüksel'e gidecektir.

TEK TARAFLI YARAR SAĞLAMAK İSTENİYOR

NATO, Viyana Güç İndirimi görüşmelerini çıkmaza soktu

- Sosyalist ülkeler "eşitlik" ilkesine uyulması gerektiğini belirtiyorlar

VİYANA- (PPA- İSTA)

Viyana'da sürdürülen ve Avrupa'da karşılıklı güç ve silah indirimini amaçlayan görüşmelerin, NATO ülkeleri tarafından çıkmaza sokulduğu ve 13. dönem görüşmelerinin bu nedenle hiçbir sonuç alınamadan bittiği bildirilmektedir.

Bilindiği gibi sosyalist ülkeler, Avrupa'daki güç ve silah indiriminin "eşitlik" ilkesine uygun olarak yapılması gerektiğini belirtmektedirler. Buna karşılık NATO ülkeleri, eşitlik ilkesine karşı çıkmakta ve NATO'nun Avrupa'daki gücünü arttırmayı amaçlayan "eşitsiz" güç indirimi taraftarı olduklarını ileri sürmektedirler.

Görüşmelerin 13. dönemi sona ermeden önce, İngiltere heyeti başkanı, eşitlik ilkesine karşı çıkmanın yanlış olduğunu ve bunun haklı olarak sosyalist ülkeler tarafından kabul edilmediğini bildirmiştir. Dünya barışı ve silahsızlanma açısından, büyük önem taşıyan bu görüşmelerin NATO tarafından çıkmaza sokulması dünya kamuoyunda tepkiyle karşılanmaktadır.

Pekin radyosu Teng'in Parti Başkan Yardımcılığına getirildiğini resmen açıkladı

HONG KONG-(THA-UPİ)

Pekin radyosu bugün, Teng Hsiao Ping'in Komünist Partisi Başkan Yardımcılığına getirildiğini resmen açıklamıştır.

Teng, aynı zamanda Başbakan Yardımcılığı ve Genelkurmay Başkanlığı görevlerini de yüklenmektedir.

Yapılan açıklamaya göre Teng'in yeniden görevlerine getirilmesi Çin Komünist Partisi Merkez Komitesinin Pekin'de 17-21 Temmuz arasında yapılan 10 ncu toplantısında kararlaştırılmıştır.

Teng bundan önce iki kez görevden alınıp, yeniden siyaset sahnesinde yıldızı parlamıştı.

CONCORD'UN NEW YORK'A İNMESİ İSTENDİ

PARİS - (UPİ) -

İngiliz - Fransız ortak yapımı Concord uçaklarının New York Havaalanına inmesini isteyen bir grup, önceki akşam haber yayını sırasında Fransız televizyonunun haber stüdyosunu işgal etmiş ve yayında bu taleplerinin belirtilmesini istemişlerdir.

Mısır Libya hava üssünü bombaladı

Arap Birliği Mısır-Libya sınır çatışmasını "kaygı verici" buldu

TRAPLUSGARP-(İSTA)

Arap Birliği Genel Sekreteri Mahmud Riyad, önceki gün Mısır ile Libya arasındaki sınır çatışmalarının kaygı verici olduğunu söylemiştir. Çatışmaları, Arap dünyasındaki dayanışmanın gerilemesi olarak nitelendiren Riyad, Arap ülekelerinin nazik bir dönemden geçtiklerini ve bir siyonist saldırısı ile karşı karşıya bulunduklarını sözlerine eklemiştir. Riyad, tarafları itidalli davranmaya ve kötü gelişmelere yol açacak davranışlardan kaçınmaya çağırmıştır.

YENİ SALDIRI

Libya resmi haber ajansı, Mısır'ın bir Libya hava üssünü bombaladığını ve bir Libya sınır kasabasına paraşüt birlikleri indirerek geniş çaplı saldırıya geçtiklerini bildirmiştir.

Öteyandan Enver Sedat'ın dün ulusa hitaben bir konuşma yaptığı ve çatışmalar hakkında bilgi verdiği öğrenilmiştir.

Bilindiği gibi, Mısır uzun zamandan beri Libya sınırına asker yığmakta ve her fırsatta Libya'ya yönelik kararlar almaktaydı. Bu nedenle bu çatışmanın kaçınılmaz olduğunu belirten gözlemciler, Mısır birliklerinin Libya köylerinde kadınları ve çocukları öldürdüğünü, okul ve hastaneleri roket atışına tuttuğunu söylemişlerdir.

"ABD, İsrail' in saldırgan politikasına destek oluyor"

- Sovyetler, İsrail' in barış planını "genişleme emellerinin kanıtı" olarak niteledi

MOSKOVA-(THA-UPİ)

Sovyetler Birliği Resmi Haber Ajansı TASS, İsrail Başbakanı Menahen Begin'in Washington'a götürdüğü Ortadoğu Barış planını, Tel Aviv'in "genişleme emellerinin" kanıtı olarak nitelemiştir.

İzvestiya Gazetesi ve TASS Haber Ajansı, Begin'in önerdiği planın yeni hiçbir şey getirmediğini ve şimdiden bazı Arap devletlerince kabul edilmez nitelikte bulunduğu belirtmişlerdir.

İzvestiya Gazetesi" iyi niyetli Cenevre Barış Konferansı masasına oturma isteği gibi barışçı lafların arkasına bakılacak olursa, planın özünde Tel Aviv'in eski tutumundan farklı bir şey getirmediği görülür"demiştir.

TASS ise haberinde"Tel Aviv, yayılma emellerini sürdürdüğünü ve Ortadoğu' da bir çözüme ulaşılmasına inatla karşı çıkmaya devam ettiğini tam olarak açıkladı" demiştir. TASS ayrıca ABD'nin gerçekte İsrail'in bu saldırgan politikasına destek olduğunu ve İsrail'e böyle bir politika izleme cesareti verdiğini önesürmüştür.

TASS, "ABD-İsrail görüşmeleri, ABD emperyalist çevrelerinin Ortadoğu politikasına, İsrail'in saldırganlığının kurbanları olan bazı Arap ülkelerinde bile hala bir ölçüde de var olan umutlar beslemenin ne kadar aldatıcı olduğunu bir kez daha göstermiştir"demiştir.

TASS, "ABD'nin Ortadoğu'da çözümün bulunmasında yapıcı bir rol oynayabileceğini sananlar kısa görüşlü, temelsiz düşünmüşler ve Arap davasına zarar vermişlerdir"demiştir.

Olaylar ve gerçekler

"Karanlık" kişiler mi yoksa gerçekler mi?

Ayşe Bilge DİCLELİ

Son zamanlarda kapitalist ülkelerdeki grevler büyük boyutlara ulaştı. Hemen her ülkede büyük çaplı grevler yapılıyor.

Hollanda'da seçim öncesinde, toplu iş sözleşmeleri görüşmelerinde işçi haklarının dikkate alınmaması üzerine tüm ülkeyi kapsayan grevler olmuştu. Mayıs ayında Fransa'da, ilerici işçi sendikası CGT'nin etrafında bütünleşen tüm sendikalar, 30 yılın en büyük grevini yaptılar. Haziran'da Portekiz işçileri, "ulusal savaşım günü"nde, ülkenin tüm işçilerini tek sendikal örgütü Inetrsindical'in önderliğinde, hükümetin toplu iş sözleşmelerindeki işçi düşmanı tavrını eleştirdiler, işçilerin yönetimindeki fabrikaların yeniden işbirlikçi tekelci burjuvaziye devredilmeye çalışılmasını protesto ettiler. Türkiye'de 40 bin maden işçisi, tekelci burjuvazinin uygulamak istediği toplu iş sözleşmesi düzenine karşı çıkıyor. Peru'da ilerici işçi sendikalarının önderliğinde işçiler, ölüm pahasına da olsa, artık bıçağın kemiğe dayandığını, sıkılacak kemerlerinin değil, bir dirhem etlerinin bile kalmadığını haykırdılar. İngiltere işçi sınıfı, hükümetin zorla kabul ettirmek istediği ücretleri dondurma mukavelesine karşı çıkıyor. Hayat pahalılığını ve enflasyonu gösterip soruyorlar: "Neden bütün yükü yalnızca biz çekelim?"

Bu grevlerin temelinde hangi gerçek yatmaktadır? Kapitalist ülkelerdeki tekelci burjuvaziye ve onun hükümetlerine bakılırsa, bu olaylar "zavallı" işçilerin bir takım "karanlık" işçilerin peşine takılmaları sonucu meydana gelmektedir. Fransa'sa da, Peru'da da, Türkiye'de de işverenler aynı sözleri tekrarlıyorlar: Çalışma barışı, zaten kâr etmiyoruz, ücretler bizi bitiriyor, yurtseverlik aşkına sizi sömürmemize karşı çıkmayın, komünizm, ekonomik kriz...

"Zaten kâr etmiyoruz" şeklindeki uluslararası cümle doğru değildir. Rakamlar, Fransa'daki falanca şirketin 1976'da kasasına milyonlar akıttığını, Peru'daki işbirlikçi tekelci burjuvazinin neden li semirdiğini ve Türkiye'de de aynı şeyin söz konusu olduğunu açıkça gösteriyor.

Ekonomik kriz var" şeklindeki uluslararası cümle doğrudur. Bugün tüm kapitalist ülkeler ekonomik bir kriz içindedirler. Çünkü ekonomileri planlı bir gelişmeye bağlı değildir ve bu toplumlar yalnız ve yalnız sömürüye dayanmaktadır. Bu durumda tekelci burjuvazi, daha fazla kâr edebilmek için, ekonomik krizin yükünü, maddi malları üretenlerin, yani işçilerin üzerine yıkma yoluna gitmektedir. "Siz kemerleri sıkın, biz kârımızı yapalım" politikaları uygulanmakta, işçilerin ekonomik ve demokratik hakları gaspedilmekte, hak aramaya karşı yasalar ve yöntemler geliştirilmektedir.

Hollanda'daki, Fransa'daki, Türkiye'deki, Peru'daki grevlerin temelinde işte bu gerçek yatmaktadır. Yani ekonomik kriz nedeniyle sıkışan tekellerin ve onların hükümetlerinin "işçiler, siz kemerleri sıkın, biz kârımızı yapalım" politikası. Bu ise bir kişi değil, bir olgudur. Peru, Fransa, Türkiye ve Hollanda işçileri bu olguyu göremeyecek kadar "zavallı" değildirler: Yoğunlaşan grevler de bunu göstermektedir.

KISA DIŞ HABERLER

Madrid hapishanesindeki olaylar bastırıldı

MADRİD - (THA - UPİ) -

Madrid Merkez Hapishanesindeki 800 mahkumun dört gün önce, daha iyi koşullar ve genel af ilan edilmesi isteği ile başlattıkları isyanı bastırmak amacı ile polis, dinamit, duman bombası ve plastik kurşun kullanarak altı saatlik bir mücadele sonunda duruma hakim olmuştur. İspanya Ulusal Haber Ajansı Cifra, Harekatın altı saat sürdüğünü ve ancak uzun bir mücadeleden sonra polisin duruma hakim olduğunu bildirmiştir.

Sri Lanka' da seçimleri sağcılar kazandı

COLOMBO-İSTA

Sri Lanka'da önceki gün yapılan seçimleri sağcı Ulusal Birlik Partisinin kazandığı bildirilmiştir. İktidardaki Özgürlük Partisinin büyük bir yenilgiye uğradığı haber verilmiştir. Bu arada Başbakan Bayan Bandranaike'nin Partisinin seçilen tek milletvekili olduğu da gelen haberler arasındadır.

AET çelik krizi nedeniyle 90 bin işçi işten çıkarılıyor

BONN-(PPA-İSTA)-

Kapitalist ülkeler arasındaki eşitsiz gelişme nedeniyle ortaya çıkan ve büyük tekelleri, büyük sıçramalar yapmak için bazı önlemler alma yoluna iten AET çelik krizinden en çok işçilerin etkileneceği haber verilmektedir.

Fransa, Federal Almanya ve Belçika'da büyük fabrikaların kapanma ile karşı karşıya kaldıkları bildirilmektedir. Bunun sonucu olarak AET çelik sanayinde çalışan 750 bin işçinin 90 bini işlerini kaybetme tehlikesi ile karşı karşıyadır.

Bu arada AET ülkelerindeki toplam çelik üretiminin de büyük bir gerileme kaydettiği öğrenilmiştir. AET ülkelerinde toplam yüzde 14'lük bir gerilemenin kaydedildiği haber verilmiştir.

Amerika' da ısı 15 derece birden düştü, hayat felce uğradı

CHİCAGO-(THA)

Amerika Birleşik Devletlerince sıcak dalgasını, beklenmedik bir soğuk dalgasının izlemesi ve sıcaklığın bir saat içinde 39 dereceden 20-25 derece dolaylarına inmesi hayatı felçe uğratmıştır.

Boston'da bir saat önce rekor düzeyde 39 derece olan hava sıcaklığı ansızın patlayan bir fırtınayla bir saat içinde 15 derece birden düşmüştür, az önce aşırı sıcaktan fenalık geçirenler bu kere de üşümeye başlamışlardır.

İsrail Başbakanı yeniden New-York'da

WASHİNGTON - (İSTA) -

Üç günlük resmi ziyaretini tamamlayan ve bu arada bir sözde "barış" planı açıklayan İsrail Başbakanı Menahem Begin yeniden Washington'dan New York'a geçmiştir.

Zimbabve halkı kurtuluş yolunda

Afrika uzun süredir çalkantılar içinde. Bütün kıta, zincirlerini kırmanın, bu yolda verilen ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşlarının sancılarını çekiyor. 1960'ların bağımsızlık savaşlarından beri çok sey değişmiş durumda. Artık halklar, ulusal kurtuluşu, toplumsal kurtuluştan, sömürüden kurtuluştan ayrı düşünmüyorlar. Angola'da MPLA'nın verdiği savaş, hem Portekiz sömürgecilerini, hem de yerli asalakları tam bir yenilgiye uğrattı. Güney Afrika'da ırkçılara karşı savaşanlar, eski egemen sınıfların yerini siyah burjuvazinin almasına göz yummayacak kararlılıkta. Zimbabve halkı ve onun öncü örgütü ZAPU (Zimbabve Afrika Birliği) da öyle.

ZAPU

ZAPU 1961 yılında kuruldu ve kurulduğu yıl yasaklandı. 1964 yılında örgütün kurucusu ve lideri Joshua Nkomo tutuklandı ve on yıl gozaltında tutuldu. Irkçı Smith yönetiminin "bağımsızlık" ilan etmesinden sonra ZAPU, gerilla birlikleri kurarak silahlı savaşa başladı. 1971 yılı sonlarında da ZAPU yöneticilerinin girişimiyle Afrika Ulusal Konseyi (ANC) adlı bir örgüt kuruldu. Bu örgütün başkanı Rahip Abel Muzorewa oldu.

1963'te ZAPU'dan ayrılan 1964 yılında yasaklanan ZANU da ANC'nin üyesi. Bu örgütün liderleri N. Sithole ve Robert Mugabe uzun süre tutuklu kaldılar.

Nkoma, Zimbabve halkı tarafından çok sevilen bir kişi...

1971 ve 1972 yıllarında ulusal kurtuluş hareketi iyice güçlendi. ZAPU'nun yeraltı örgütleri bir yandan halkın politik mücadelesini yoğunlaştırıyor, öteyandan da bu mücadeleyi gerilla savaşlarıyla bütünleştirip ırkçı yönetime ağır darbeler vuruyordu. Güney Afrika ve Rodezya birliklerinin gerillalara yaptıkları bütün saldırılara rağmen, 1974 yılında gerilla hareketi iyice güçlenmiş ve halk hareketinin ayrılmaz bir parçası haline gelmişti.

Bu arada emperyalistlerin böl-yönet taktikleri sınırlı da olsa başarı kazanabilmekteydi. 1971 yılında FROLİZİ adını alan küçük bir grup ZAPU'dan ayrıldı.

AWC NASIL OLUŞTU

Mozambik 1974'te bağımsızlığını kazanınca Afrika ülkelerinden bazıları birleşerek J. Nkomo'nun ve başka örgüt yöneticilerinin hapisten çıkartılmasını sağladılar. 7 Aralık 1974'te Zambia'nın başkenti Lusaka'da ZAPU, ZANU ve FROLİZİ'nin Afrika Ulusal Konseyi (ANC) içinde birleşmelerini öneren bir Birleşme Bildirgesi yayınlandı. Bu bildirgeye göre örgüt yeni bir kongre yapacak, yeni yöneticiler seçerek ortak bir politika saptanacaktı. Fakat azınlıkta kaldıklarını ve Nkomo'nun politikasını onaylayanların ezici bir çoğunluğa sahip olduğunu anlayan diğer örgütler kongreyi savsakladılar. 1975 Eylülünde toplanan Kongreyi de boykot ettiler. Bu kongrede Afrika Uluslar Konseyi yeni yürütme komitesinin başına J. Nkomo seçildi.

AFRİKA ULUSAL KONSEYİ'NİN ÖZELLİKLERİ

Nkomo Başkanlığındaki Afrika Ulusal Konseyi'nin, diğer örgütler, ZANU ve FROLİZİ'den temel farklılıkları vardır. Birincisi ANC'nin kabile ayrımı temeline dayanmaması ve başta Zimbabve işçi sınıfı olmak üzere, bütün Zimbabve halkını temsil etmesidir. Zimbabve'de kapitalist gelişme düzeyi öteki Afrika ülkelerinden yüksek olduğu için, bu ülkede geniş bir modern proletarya vardır. Bu işçiler arasında, kabile farklılıklarını çok aşan bir kaynaşma ve dayanışma vardır.

İkinci farklılık örgüt anlayışındadır. Eski ZAPU ve şimdiki Afrika Ulusal Konseyi, Angola'daki MPLA gibi güçlü, disiplinli ve yüksek bilinç düzeyine sahip militanlardan oluşmaktadır. Öteki örgütler için durum hiç te böyle değildir. Bu örgütlerin gücü daha çok liderlerinin kişilikleriyle sınırlı kalmaktır.

Üçüncü bir farklılık ise, Nkomo ve taraftarlarının silahlı mücadeleyle diğer mücadele biçimlerini kaynaştırmadaki ustalıklarıdır. Diğer örgütlerde ise bir silaha tapma eğilimi vardır. Oysa silahlı savaşı ilk başlatan ve bu güne kadar başarıyla yürüten J. Nkomo ve taraftarlarıdır. Bunun yanısıra ANC, beyazlar arasında varolan derin çelişkilerden de ustaca yararlanmakta ve görüşmeler yoluyla da yeni mevziler kazanmayı bilmektedir. Bu örgütün MPLA'yla, dünya sosyalist sistemiyle kopmaz bağları vardır ve bunlardan geniş destek görmektedir. Gerek bu enternasyonalist anlayış, gerekse ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşını içiçe yürütmede halka önderlik etmeleri J. Nkomo ve taraftarlarının, ANC'nin yani Zimbabve halkının ırkçılığa karşı, sömürüye karşı büyük bir zafer kazanacaklarını göstermektedir.

2.MC'DE ÇATLAKLAR VE "GÜVENOYU" ÇALIŞMALARI

2. MC hükümetinin ülke sorunlarına çözüm getirmeyeceğini ileri sürdü

AP Ankara Milletvekili Orhan Alp güvenoyu vermeyeceğini açıkladı

- Alp, Demirel'in etrafında "Cunta" tabir edilen küçük bir grubun bizans entrikaları çevirdiğini bildirdi

ANKARA-(İSTA)

Adalet Partisi Ankara Milletvekili Orhan Alp 2. MC Hükümetine güvenoyu vermeyeceğini açıklamıştır. Demirel Hükümetinin ülkenin sorunlarına çözüm getiremeyeceğini belirten AP'li milletvekili dün yaptığı yazılı açıklamada Demirel'in etrafını "cunta" çevirmekte olduklarını önesürmüştür.

AP Ankara Milletvekili Alp, siyasi hayata bir fazilet mücadelesi vererek girdiğini belirtmiş, önümüzdeki günlerde gerekirse yeni açıklamalar da yapabileceğini kaydetmiştir.

Alp'in açıklaması şöyledir:

"Benim siyasi hayata girişim bir fazilet mücadelesiyle başlar, Parlamentoda bulunduğum 13 yıl esnasında hem bakan olarak, hem de milletvekili olarak bütün gücümle daima en iyi niyetle ve dürüstlükle aziz milletimize ve Ankaralı seçmenlerime layık olmaya çalıştım. Son yıllar zarfında AP Genel Başkanı Sayın Süleyman Demirel'in etrafına cunta tabir edilen bir grup parlamenter çöreklenmiştir. İnhisarcı tarafgir ve hizipçi olan ve Sayın Süleyman Demirel ile kendi aralarında her gün biraz daha kenetlenen bu küçük grup, ayak oyunları ve bizans entrikaları ile faaliyet göstermekte Türkiye'nin kaderine sahip olmaya devam etmektedir.

Sayın Genel Başkan Süleyman Demirel'e Başkanlık Divanı mensuplarının, bazı Genel İdare Kurul üyelerinin ve bakanlarının tarafgir hareketlerini misaller vererek ortaya dökmem ve kendisini ikaz etmeme rağmen bu davranışlar her gün biraz daha fazla şiddette kendisini hissettirmeye başlamıştır. Artık AP'de her hükümette ve partinin en yüksek icra kademelerinde bu parlamenterler ve hempaları değişmez bir tablo halinde kendisini gösterir hale gelmişlerdir. Bizler gibi kendisini memlekete adamış, faziletli çalışan ve bu zevata ram olmayan senatör ve milletvekilleri, millet hizmetini göremez ve parti de sözünü dinletemez bir hale gelmişlerdir. Yukarıda bahsedilen bir grup parlamenterin büyük bir kısmını kurulan bu hükümette de dama taşı gibi değişik yerlerde gördüğüm Millet Meclisi Başkanlığına da aynı gruba mensup bir kimsenin geleceğini müşahade ettiğim ve buna ilaveten bu kadro ile Türkiye'nin büyük problemlerinin halledilemeyeceğine kanaat getirdiğim için, çok üzülmeme rağmen bu hükümete güvenoyu vermeye vicdanımın el vermediğini bildiriyorum. Şimdilik söyleyeceklerim bu kadardır. Gereken hallerde memleketin yüksek menfaatlerini gözönünde bulundurarak bir fazilet ölçüsü içerisinde fikrimi açıklamaktan kaçınmayacağımı arz ederim.

Başbakan Süleyman Demirel, önceki gün hükümetin onaylanmasından sonra oldukça sevinçliydi. Ancak çatıda oluşan çatlaklar keyfini oldukça kaçırdı.

AP Bitlis Senatörü Kamran İnan, bütün ısrarlara rağmen istifasını geri almayacağını bildirdi. Fotoğrafta, Bilgiç, Çağlayangil ve Bilgehan, Kamran İnan'ı ikna etmeye çalışırlarken görülüyor. (Foto: THA- FAX)

AP Bitlis Senatörü , Bakanlar Kurulu ile birlikte Cumhurbaşkanı'nı ziyarete de gitmedi

Kâmran İnan istifasını geri almamakta kararlı

ANKARA-(İSTA)

Başbakan Süleyman Demirel tarafından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına atanan, ancak bu görevden istifa eden AP Bitlis Senatörü Kamran İnan istifasını geri almamakta direnmiştir. Diğer bakanlar Cumhurbaşkanını ziyaret ederken, İnan Esenboğa Havaalanında bir yakını karşılamaya gitmiştir.

Bitlis Senatörüne istifasını geri aldırmak için sürekli baskı yapılmıştır. Başbakan Süleyman Demirel, İnan'ı önceki gece de evinde kabul etmiş, kendisini istifasını almaya razı etmek için uğraşmıştır. 40 dakika süren görüşmede İnan kararının kesin olduğunu, politik anlayışının böyle hareketi gerektirdiğini bildirmiştir.

İnan'a, Demirel'e yakın bazı parlamenterlerin de sürekli ısrar ettikleri, ancak, Bitlis Senatörünün bunlara da olumsuz cevap verdiği öğrenilmiştir.

İSTİFA NEDENİ

Kamran İnan'ın, görev kabul etmeyeceği haberi, Bakanlar Kurulu listesi açıklanmadan önce "Politika Gazetesi" tarafından verilmiştir. İnan, daha Bakanlar Kurulu listesi hazırlanırken, İSTA muhabirine, "bu saatten sonra Dışişleri Bakanlığını bile verseler kabul etmem"demiştir.

İnan'a yakın olan AP'lilerin verdiği bilgiye göre, Kamran İnan böyle bir kabinede yer almak istememiş ve parti içindeki hizipüstü politikasını sürdürmeyi tercih etmiştir. İnan'ın ileride Genel Başkan Süleyman Demirel'e tek rakip olarak ortaya çıkabileceğini bildiren bazı AP'liler, İnan'ın en doğru işi yaptığını belirtmekte ve özetle şu görüşleri savunmaktadırlar:

"Kamran İnan'a ilk önce Dışişleri Bakanlığı teklif edilseydi kabul edecekti. Ancak, bu yapılmadı ve kendisine hiç bir şey söylenmeden Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı verildi. İnan, çevrede dürüstlüğü ve ciddiliği ile tanınır. Bu yapılan işi gayri ciddi tanımlamış olacak ki görevi kabul etmedi. Öyle sanıyoruz ki, Süleyman Bey İnan'ı örgütteki itibarını sarsmak için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına getirdi. Çünkü, İnan mühendis değildir ve enerji konusunda fazlaca bilgili olmadığını da çok iyi bilmektedir. Bu görevde kalsaydı, kısa sürede yıpranacak, Süleyman Bey de yarın kendisine rakip olarak çıkacak İnan için(bir bakanlığı bile yapamadı. Eline yüzüne bulaştırdı. Böyle bir kişi AP'yi nasıl idare eder)diyebilecekti. İnan buna olanak bırakmadı"

AP'liler İnan için bu sözleri söylerken, Bitlis Senatörü susmakta ve herhangi bir açıklama yapmaktan kaçınmaktadır.

Kamran İnan, bu sabah kendisine yöneltilen "istifanız ne oldu? "Sorusuna" bu konuda ben bir açıklama yapmayacağım. Sayın Başbakan yetkili ben tamamıyle kendilerine bıraktım. Uygun gördükleri şekilde hareket ederler" cevabını vermiştir. İnan partideki durumu hakkındaki bir soruya su karşılığı vermiştir:

"AP'ye olan bağlılığım her zaman olduğu gibi devam etmektedir. Partimin güçlenmesini her zaman gözettim. Gene gözetiyorum. AP' nin daima kuvvetli olması hedefimdir. Bu konuda üzerime düşen görevleri inançla, azinle daima yürüteceğim."

İnan bu arada "parti güçlü olursa iktidar olur" demiştir. İnan, partisinin güçlenmesi için çalışılmasının ve bu konuda isabetli hareket edilmesinin önem taşıdığını da sözlerine eklemiştir.

İNAN'IN İSTİFASI RESMEN AÇIKLANACAK

Öteyandan ANKA Ajansının haberine göre Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Kamran İnan'ın istifası ile ilgili resmi açıklamanın Basın Yayın Genel Müdürlüğünce yapılacağı bildirilmiştir.

Dün sabah yeni hükümet üyeleri ile Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ü ziyaret eden Başbakan Süleyman Demirel, ziyarete İnan'ın katılmadığını hatırlatan basın mensuplarının "bu konuyla ilgili açıklama Basın Yayın Genel Müdürlüğünce birazdan yapılacak" demiştir. Başbakan gazetecilerin "istifa ile ilgili açıklama mı?" Sorusuna ise "evet" karşılığını vermiştir.

Bakanlar
AP ve MS
tepkilere

- AP'de bazı
MHP yanlısı

ANKARA-(İSTA)

Bakanlar Kurulu listesi gerek AP'li gerekse MSP'li bazı parlamenterler tarafından tepki ile karşılanmıştır. Bu arada, AP'li parlamenterlerden büyük bir bölümü kendi partileri içinden seçilen bakanların bir kısmının MHP yanlısı olduğunu söylemekte ve "gerçekte MHP'nin bakan sayısı beşin üzerinde "demektedirler.

AP ve MSP gruplarında Bakanlar Kurulu listesine tepkiler büyürken, bazı Demirelci AP'liler ile Erbakan'cı MSP'liler, liderlerinin ilk grup toplantısında gruplarını toplayabileceklerini ilerisürmektedirler.

AP'DEKİ TEPKİLER

AP'li milletvekillerinin listeye itirazlarının iki noktada olduğu saptanmıştır. AP'li milletvekillerinden bir grup, Demirel'in bir süre "öyle bir liste yapacağım ki, herkes şaşıracak"şeklindeki sözlerini ele almakta ve özetle şöyle konuşmaktadırlar:

"Hakikaten öyle bir liste yaptı ki, hepimiz şaşırdık, bir defa Saadettin Bilgiç, başka bir partiden geldi ve hemen Genel Başkan Yardımcılığına oturdu. Yapılan pazarlıkta bakanlık olduğunu bilmiyorduk. Sonra, parti içinde bir çok genç parlamenter varken, hemen bütün bakanlar yaşlılardan seçildi. Bu arada CHP'den bakanlık teklifi alan bir Avni Akyol da hemen bakan yapıldı."

AP'lilerin bazıları da, AP'li bakanların bir kısmının MHP'lilerce seçildiğini, bunun da AP ile MHP arasında gizli bir pazarlık sonucu yapıldığını önesürmektedirler. Bu grup AP'liler, Demirel'i "diktatörlükle" suçlamakta ve Selahattin Kılıç, Saadettin Bilgiç, Ali Şevki Erek ile Turgut Yücel'i MHP yanlısı olarak nitelemektedirler.

Özellikle Bilgiç ile Erek'in gerçek MHP'li gibi parti içinde çalıştığını belirten AP'liler, bazı bakanların derhal değiştirilmesi için Demirel'i uyaracaklarını da söylemektedirler.

MSP'DE DURUM

MSP'de de bakanlıkların dağılımı grup içinde tepki ile karşılanmıştır. MSP'li parlamenterler, liste hazırlanırken, Necmettin Erbakan'ın grupta, kimlerin bakan olması yolunda bir anket yaptığını, ancak liste hazırlanırken bunun dikkate alınmadığını önesürmektedirler.

Yapılan ankette, Oğuzhan Asiltürk'ün yalnızca üç oy aldığını, buna karşın, bakan yapıldığını belirten MSP'liler, İçişleri Bakanının Demirel tarafından atanmasına da

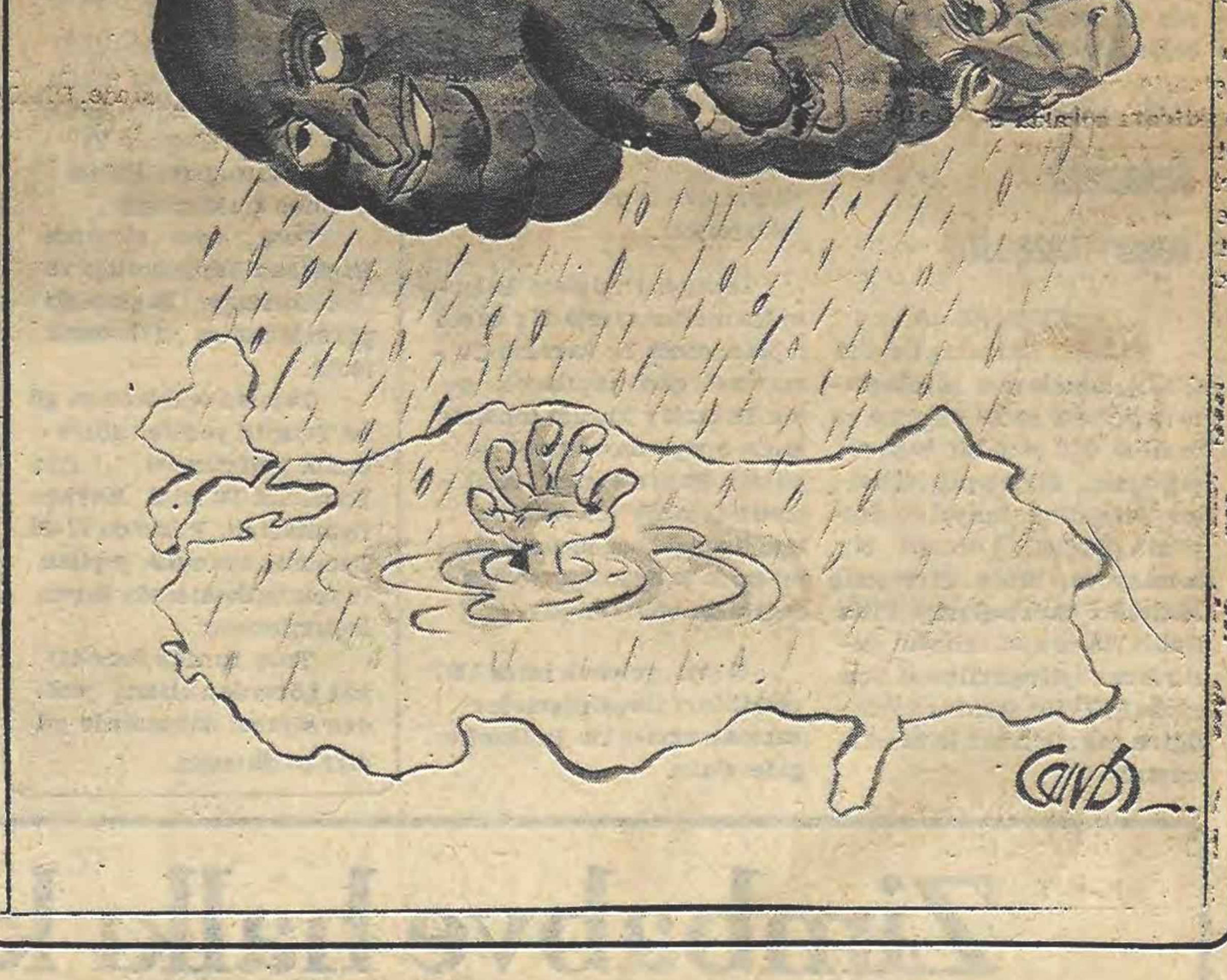

İZLENİM

Kulakları elimizde

Süleyman ÇOŞKUN

Bir gün önce Kamran İnan'ın açtığı yoldan dün de Orhan Alp yürüdü. Alp MC hükümetine güvenoyu vermeyeceğini açıklarken sanki Ecevit'e cevap veriyordu:

"Üzülmeme rağmen bu hükümete güvenoyu vermeme vicdanımın elvermediğini biliyorum..."

Orhan Alp Ecevit' in aradığı "vicdanlı adamlar" safına biraz gecikerek de olsa katılırken, AP grubundan yeni itirazlar yükselmeye başladı... Pekçok milletvekili AP kulisinde memnuniyetsizliklerini açık açık belirtiyorlar, bu hükümetin güvenoyu almasının güç olacağını söylüyorlardı... Aralarında AP'nin oldukça ünlü isimlerinin de bulunduğu bu muhaliflerin itiraz noktaları birbirlerinden farklıydı. Kimi kendi ilinden bir başkasının bakan olmasına karşı çıkıyor, bir diğeri ortakların verdiği bakan isimlerini eleştiriyordu.

Sert eleştirilerden birini de geçen dönemin ünlü isimlerinden bir AP milletvekili yaptı. Bu milletvekili kendisini telefonla arayan bir dostuna şunları söyledi:

"Demirel bundan sonra güvenoyu alabilmek için çaba harcamak zorunda hükümetin şekli ve kadrosu tasvip edilecek gibi değil. Kendisine yıllarca küfreden bir Fehmi Cumalıoğlu kabinede bulunacak olacak iş değil. Saadettin ilk geldiği günden beri tezgah kurmaya başladı. Sonunda da bunu başardı. Yapısı belli, MHP ile ilişkisi açık. Bu adamın Milli Savunma Bakanlığına getirilmesi tehlikeli. Bu benim düşüncem değil. Grubun çoğu böyle düşünüyor. Sonra da bir de Önol'un durumu var. Madem beğeniyordun muhasip üyelikten niye attın beğenmiyorsan niye bakan yaptın? Sonra Seyfi Öztürk'ü İhsan Sabri Çağlayangil'i Turan Kapanlı'yı sırtımızda taşımak zorunda mıyız? Bir de Ergenekon'un durumu var. Hem kontenjandan getir, hem bakan yap. Demirel'in kaprislerini çekmek zorunda değiliz. Herkesin bir izzet'i nefsi var. Kâmran beyi harcıyacaktı ama o kendisini harcatmadı. Sana birşey söyleyeyim mi, bu hükümet zor güvenoyu alır..."

Bu şöhretli isim Demirel kabinesini sert biçimde eleştirirken belki duygusal davranıyordu, şimdi eleştirdiği bakanların arasında kendi ismi de bulunsa belki hiç eleştiri yapmayacaktı ancak şu ya da bu nedenle de olsa Demirel'e grubundan isyan edenler ilk kez somut bir eylem ortaya koymuşlar, bir senatör kendisinden izin alınmadan bakan yapılmasına karşı bayrak açmış, bir milletvekili de güvenoyu vermeyeceğini açık açık ilan etmişti.

Şu anda Demirel'in çevresi kendisine bayrak açan ya da açması muhtemel olanları sindirmek için çabalamakla meşgul. İllerden, ilçelerden gelen fedailer tehdit komiteleri oluşturuyorlar... İnan'a ve Alp'e karşı yalan ve iftira kampanyası açıldı bile...

Ne denli iftira kampanyası açılırsa açılsın gerek İnan'ın gerekse Alp'in AP politikası içindeki yerleri siyasal çevrelerde oldukça yakından biliniyor. Örneğin Orhan Alp ve Ankara politikasında birlikte hareket ettiği arkadaşlarının geçen yıl seçimlerden önce Demirel'i nasıl "pes" ettikleri bilinmekte... Alp'in yakın arkadaşı olarak bilinen bir Yiğit Köker'in Demirel'e rağmen bastıra bastıra senatör olması gene bilinen gerçekler arasında...

Bu tür olaylar küçümsenecek olaylar değil kuşkusuz. Ancak her şeyin bittiği gibi bir iyimserlik de oldukça erken. Demirel ve tayfalarını, tüm ilericilerin demokratların yurtseverlerin toplumsal muhalefeti kulaklarından tutup işgal ettikleri koltuklardan kaldırıp atacaktır.

İzmir AP Milletvekili Cemal Tercan MC'ye güvenoyu vermeyeceğim dedi

ANKARA (İSTA)

AP Ankara Milletvekili Orhan Alp'in 2. MC hükümetine güvenoyu vermeyeceğini açıklamasından sonra, AP İzmir Milletvekili Cemal Tercan'ın da bu doğrultuda hareket edeceği öğrenilmiştir. Cemal Tarcan'ın dün yaptığı açıklamada kurulan MC hükümetine oy vermeyeceğini söylediği belirtilmiştir.

Öteyandan, AP Genel Merkezi yetkilileri Cemal Tercan'ın güvenoyu vermeyeceği yolundaki açıklaması konusunda konuşmaktan kaçınmışlardır. Cemal Tercan'ı ise Ankara'da bulmak mümkün olmamış ve bu konudaki haber doğrulatılamamıştır.

İstanbul'da orta dereceli okullarda 1502 öğretmen açığı ilkokullarda ise öğretmen fazlası var

İSTANBUL-(İSTA)

İstanbul'daki orta dereceli okullarda 1502 öğretmen açığı, İlkokullarda da ise öğretmen fazlalığı bulunduğunu öğrenilmiştir.

İstanbul Milli Eğitim Müdürü Servet Develioğlu'ndan alınan bilgiye göre, orta eğitim kurumları için açık bulunan öğretmen sayısı bir yazıyla Milli Eğitim Bakanlığına bildirilmiştir. İlgili yazıda İstanbul'daki Orta Öğretim kurumları için İngilizce öğretmeni olarak 275, Beden Eğitimi Öğretmeni olarak234 Matematik-Türkçe ve Fen Bilgisi öğretmeni olarak 116, Fransızca ve Almanca öğretmeni olarak da 16 öğretmene ihtiyaç olduğu da yer almıştı.

Öteyandan bu öğretim yılında İstanbul'daki ilkokullardan 75 bin öğrencinin mezun olduğu 1977-1978 öğretim yılında ise 115 bin dolayında öğrencinin ilkokula başlayacağı bildirilmiştir.

Milli eğitim yetkilileri bu artış nedeniyle İstanbul'daki ilkokullarda bina yetersizliği görüleceğini ifade etmişlerdir.

AP'li Oğuz Aygün yeni hükümeti beğenmediğini söyledi

ANKARA-(THA)-

AP Ankara Milletvekili Oğuz Aygün yeni hükümeti beğenmediğini söylemiştir.

Dün THA muhabiri ile konuşan Aygün, bir soru üzerine şunları söylemiştir.

"Yeni hükümeti, esprisi ile, kişilikleri ile, vazife taksimi ile beğenmedim. Hükümetin teşkil şeklini isabetli bulmadım."

Aygün, bu görüşünün hükümete güvenoyu vermeyeceği anlamına gelip gelmediği sorusunu ise şöyle cevaplandırmıştır:

"Bu ifadelerimin güvenoyu meselesi ile ilgisi yoktur".

Yakınları, Oğuz Aygün'ün hükümete güvenoyu vermekte müterreddit bulunduğunu, bu konuda henüz kesin bir karara varmamış göründüğünü ifade etmişlerdir.

Ap'li Zeyyad Mandalinci, güvenoyu için henüz karar vermediğini söyledi

ANKARA-(THA)

AP Muğla Milletvekili Zeyyad Mandalinci hükümete güvenoyu konusunda henüz karar vermediğini söylemiştir.

Yeni hükümete güvenoyu vermeyeceği söylentileri dolaşan eski DP'li Mandalinci, THA muhabirinin bu konudaki sorusuna cevaben kendisinin son on yıldan bu yana yurt dışında olduğunu, bu bakımdan bakanların kişilikleri hakkında tam bir bilgi sahibi bulunmadığını belirtmiş, güvenoyu konusunda bir karara henüz varmadığını bildirmiştir.

AP Milletvekili Ahmet Akay partisinden istifa etti

ANKARA (THA)

Çanakkale AP Milletvekili Ahmet Nihat Akay, dün partisinden istifa etmiştir. Akay, evinde kendisiyle görüşen THA muhabirine bu konuda herhangi bir açıklama yapmak istemediğini bildirmiş, istifa edip etmediği yolundaki soruları cevapsız bırakmıştı.

Akay'ın partisinden istifa ettiğini açıklayan yakınları kendisinin bugün Ankara'dan ayrılacağını söylemişlerdir.

Yeni Kabine, Korutürk'ü "Çankaya"'da ziyaret etti

Demirel, bakanları Cumhurbaşkanı Korutürk'le tanıştırdı

ANKARA-(İSTA)

AP Genel Başkanı ve Başbakan Süleyman Demirel Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'ü yeni Bakanlar Kurulu'nu tanıtmak üzere ziyaret etmiştir.

Cumhurbaşkanı Korutürk, yeni hükümetin üyelerini tanımaktan memnunluk duyduğunu, ikibuçuk seneye yakın hükümette bulunan üyelerin ülke sorunlarını yakından bildiklerini, bu avantajdan en iyi şekilde yararlanmaları gerektiğini söylemiş, özetle şöyle konuşmuştur:

"Memleketimize esas olarak serbest rejim caridir. Olanlar bitenler üzerinde basın iyi nisbette ve fazlasıyla mütalâ beyan etmektedir. Binaenaleyh başarı ve başarısızlık diye adlandırılan hususlar esasen kamuoyu önünde ve dünya önünde bellidir. Bu itibarla bunları ençok bileni sizler olmanız münasebetiyle tahmin ediyorum ki bu hükümet mesaisinde bu avantajdan yararlanacak memlekete yararlı hizmetler sunacaktır. Sizlere samimiyetle memlekete hayırlı hizmetler götürmenizi diliyorum. Başarılar dilerim."

AP Genel Başkanı ve Başbakan Demirel'de yüklendikleri görevin gereklerini bildiklerini ve bu görevi azimle yürüteceklerini Cumhurbaşkanına bildirmiştir.

Eczane Sahipleri Derneği Genel Başkanı Çetin Germeli bugünkü durumda ilaç krizinin devam edeceğini söyledi

İlaç fabrikalarının kamulaştırılması istendi

İSTANBUL-(İSTA)

Eczane Sahipleri Derneği Başkanı Çetin Germeli, ilaç üretiminin özel sektör elinde kaldığı sürece ilaç krizinin devam edeceğini belirtmiş, ilaç yokluğu nedeniyle halk sağlığının tehlikeye girmemesi için İlaç fabrikalarının kamulaştırılmasını istemiştir.

Eczane Sahipleri Derneği Başkanı Çetin Germeli dün yönetim kurulu adına yaptığı yazılı açıklamada, son günlerde bazı hayati ilaçların piyasada bulunamadığını da hatırlatmış, ilaç buhranının nedenleri ve ilaç üretim düzeyindeki çarpıklıklar konusunda ise şunları söylemiştir:

"Bugünkü kapitalist düzenin gereği ilaç sermayesi kar amacına yöneliktir. İlaç bulunamadığı zaman kişinin en doğal hakkı, yani yaşama hakkı tehlikeye girer. Bu tehlike ilaç üretimi üç-beş kişinin elinde kaldıkça her zaman vardır ve var olmakta devam edecektir. Sosyal devlet anlayışı içinde kişilerin halk sağlığını tehdit etmesine izin verilemez.

İlaç üretimindeki bozuk düzen Anayasamızın öngördüğü doğrultuda zaman yitirilmeden değiştirilmelidir. Bu bozuk düzenin halk sağlığını daha fazla tehdit etmesine izin verilemez. İlaç fabrikaları Anayasanın 49'ncu maddesine dayanarak kamulaştırılmalıdır."

DİSK'e bağlı Genel-İş, üç belediye ile toplusözleşme imzaladı

İZMİR-(THA)

DİSK'e bağlı Genel İş Sendikası Torbalı Cumaovası ve Alaçatı Belediyelerinde çalışan işçiler için toplusözleşme imzalamıştır.

İki yıl için yapılan toplu sözleşmelerle işçilerin günlük ücretlerine birinci yıl için 40 ikinci yıl içinde 40 lira zam sağlanmıştır. Toplusözleşmeyle ayrıca yeni sosyal haklar sağlanmış kademe esas olarak süre 45 güne çıkarılmıştır. İlk kez bir kıdem zammının da yer aldığı toplusözleşme de çocuk zammı okul durumlarına göre 750 ile 500 arasında değişen şekilde kabul edilmiştir.

Güney Deniz Saha Komutanı Koramiral Tamer, geçirdiği kalp krizi sonucu öldü

İZMİR-(THA)-

Güney Deniz Saha Komutanı Koramiral İzzettin Tamer önceki gece saat 01.00 sıralarında Narlıdere'deki evinde geçirdiği bir kalp krizi sonunda olmuştur. Koramiral İzzettin Tamer önceki gece yarısı aniden fenalaşmış, kendisine ilk tıbbı mudahale evinde yapıldıktan sonra İzmir Askeri Hastanesine kaldırılmıştır. Ancak tüm müdahalelere rağmen Koramiral Tamer kurtarılamamıştır.

1975 yılında Güney Deniz Saha Komutanlığına atanan Tamer'in evli ve iki çocuk babası olduğu bildirilmiştir.

Kurulu listesi SP gruplarında yolaçtı

AP'li bakanların olduğu belirtiliyor

çıkmakta ve "Özal, o rest çekti. Sonra Demirel ki görüşüne yaptı, bir de lık ki bakan olmuş"demek lerindedir.

Bu arada, MSP Genel Baş Yardımcısı İsmail Müf- da bakanlık bekle- ler arasında bulunduğu, bu nedenle, yapılmasından vaz geçilen Demirel-Erbakan görüşmesi için aracı "kesinlikle bakan olmaması yolunda alınan kararın uygulanan tek grup kararı olduğu da ifade edilmektedir. MSP'li parlamenterler, Erbakan'ın sürekli karar değiştirdiğini ve sonunda Demirel'in paraleline girdiğini de belirtmektedirler.

TEPKİLER

ASİS "Faşizmi nihai olarak ezebilecek temel güç işçi sınıfımızdır"

ANKARA-(İSTA)- Ağaç Sanayi İşçileri Sendikası (ASİS) Genel Başkan Yardımcısı Muhittin Karkın 2. MC'nin faşizmin Türkiye'de yerleşmesini kolaylaştıracağını, bu yüzden etkin mücadele verilmesi gerektiğini söylemiş, "faşizmi nihai olarak ezebilecek temel güç işçi sınıfımızdır" demiştir.

Karkın, dün yaptığı açıklamada, faşizmin mücadele yönteminin iktidarı sokakta ele geçirmek olduğunu belirtmiş, ilerici ve demokratların ilk hedefinin faşizmi parlamento içinde hapsetmek olması gerektiğini söylemiştir,

ASİS Genel Başkanı Yardımcısı, ayrılıkları bir yana bırakarak bütün güçlerin MC'ye ve faşizme karşı eylem birliği oluşturmaları gerektiğini de kaydetmiş, açıklamasında özetle şu görüşlere yer vermiştir:

"İşçi sınıfının birleşik cephesini, yani onun eylem birliğini oluşturabilmek için bütün işçi örgütlerinin önerilerine kulak verilmeli ve harekete içine çekilmeye çalışılmalıdır.

Faşizmi ancak böylesine bir eylem birliği içine giren örgütler ezebilir. Ve işçi sınıfının birleşik cephesi faşizmi mutlaka ezer."

TÖB-DER Ankara Şubesi, ilericileri anti-faşist mücadelede saf tutmaya çağırdı

Vatan Partisi, Türkiye Emekçi Partisi ve Kimya Mühendisleri Odası İstanbul Şubeleri açıklamalarında 2.MC'ye karşı eylem birliği istediler

ANKARA-(İSTA)- Tüm Öğretmenler Birleşme ve Dayanışma Derneği (TÖB-DER) Ankara Şubesi Başkanı Ali Başpınar, daha zla baskı ve zulüm demek an MC'nin hükümeti devralmasıyla saldırıların yoğunlaş söylemiş ve tüm ilerici anti-faşist mücadelede saf tmaya çağırmıştır.

Başpınar, iki buçuk yıl k iktidarları süresince MC' ın ilericileri sindiremediği, bundan böyle de sindireyeceğini, MC'ye karşı direnişin bir yurtseverlik görevi duğunu belirtmiş, özetle söy demiştir.

"Faşizme karşı direniş r insanlık görevi, bir yurtseverlik görevi olduğu kadar namus ve şerefimizi koruma görevidir de...

Bütün ilericileri; devrimcileri, demokratik kitle örgütlerini işçi sınıfımızı ve emekçi halkımızı anti-faşist direnişte saf tutmaya ve birlikte mücadeleye çağırıyoruz."

TEPKİLER YOĞUNLAŞIYOR

Öteyandan konu ile ilgili olarak basına birer açıklama yapan Vatan Partisi, Türkiye Emekçi Partisi ve TMMOB Kimya Mühendisleri Odası İstanbul Şubeleri açıklamalarında 2. MC'nin emekçi halk üzerinde öncekinden de ağır bir baskı, işsizlik, ekcnomik sıkıntı ve sömürü getireceğini belirtmişler ilerici ve yurtsever güçlerin biraraya gelerek ilkeli eylem birliğine dayanan demokrasi cephesini oluşturmasını istemişlerdir.

ÇAĞRI

TÖB-DER, TÜTED, TÜS-DER, KÖGEF, İKD, İGD, Halkevleri Koordinasyon Kurulu, Görsel Sanatçılar Derneği tarafından ortaklaşa düzenlenen Maden-İş' le Dayanışma Gecesi 24 Temmuz Pazar Günü Saat 20.30' da Açıkhava Tiyatrosunda yapılacaktır.

Davetiyeler yukarıda adı geçen derneklerden sağlanabilir.

Tüm ilericiler, demokratlar, yurtseverler, Maden-İş Büyük Grevi yararına yapılan geceye katılalım!

Haydı dayanışmaya!

Not: Her semte otobüs kalkacaktır

Karar, Kıbrıs konusunda baskı yapmak amacını taşıyor

ABD Temsilciler Meclisi Türkiye' ye askeri yardımı yasakladı

- ABD, Vietnam, Laos, Kamboçya ve Küba' da yolaçtığı zararları ödememe eğiliminde

-ABD Temcilciler Meclisinin dış yardımlarla ilgili iki yasa tasarısını kabul ettiği ve Senatoya gönderdiği bildirilmiştir. Yeni dış yardım yasa tasarısında, Türkiye, Etiyopya ve Arjantin'e yapılan yardımlarda kısıtlamalar bulunmaktadır.

Yasa tasarısında ayrıca, ABD'nin Vietnam'da, Laos'da, Kamboçya'da ve Küba'da yol açtığı hasarların ödenmemesi yolunda bir karar da bulunmaktadır.

Temsilciler Meclisinde 158'e karşı 254 oyla kabul edilen tasarıda, hibe, kredili ya da doğrudan satış biçimindeki askeri yardımlara 3,2 milyar dolar, diğer amaçlarla yapılan yardımlara 1,6 milyar dolar ayrılmaktadır. Bu durumda ABD'nin silahlanmaya ne denli önem verdiği, bu sayılarla da ortaya çıkmıştır.

ABD'nin silahlanmaya bu denli önem vermesine rağmen, Türkiye'ye yaptığı askeri yardımı kayıtlara koyması, tamamen Kıbrıs konusunda etkin olma isteğini yansıtmaktadır. Gerçekten de yasa tasarısında Türkiye'nin Amerika'dan aldığı silahları başka ülkelere devretmediğini kanıtlayıncaya ve Kıbrıs Barış Görüşmelerinde ilerleme kaydedildiği güvencesini verinceye kadar, Türkiye'ye yapılan askeri yardımın kısıtlanması öngörülmektedir.

Böylece ABD Temsilciler Meclisi, Kıbrıs konusundaki barışçı çözüme, emperyalist ülkelerin nasıl karıştıklarını kanıtlamış bulunmaktadır.

Öteyandan İstanbul'da bulunan ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Christopher:

"Hangi hükümet gelirse gelsin Türk-Amerikan ilişkileri her zamanki gibi sağlam temeller üzerinde gelişmeye devam edecektir" demiştir. Yugoslavya'dan Yeni Delhi'ye gitmekte olan ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı, ambargo konusunda bir şey söyleyemeyeceğini, yurt dışında bulunduğu için gelişmeleri bilmediğini söylemiştir.

Demirel hükümetinin henüz güvenoyu almadığını belirten Christopher, güvenoyu aldığı takdirde bu hükümetle de iyi ilişkiler kuracaklarını bildirmiştir.

GÜNLÜK ÜCRETLERE 3 YIL İÇİN 240 LİRA ZAM YAPILDI

DİSK'e bağlı Genel—IŞ Sendikası, İETT işyerlerinin tümünde 11 bin işçi adına toplusözleşme imzaladı

Genel—İş Genel Başkan Vekili Ertan Andaş, Türk—İş'e bağlı sendika ve İstanbul Valisinin kamuoyunu yanılttığını söyledi

İSTANBUL (İSTA)- DİSK'e bağlı Genel- İş Sendikası 11 bin işçi adına dün saat 19.40'da toplusözleşme imzalamıştır. DİSK' e bağlı Genel-İş Sendikası Genel Başkan Vekili Ertan Andaş, işkolu düzeyinde imzalanan toplusözleşme ile işçilere üstün ekonomik haklar sağlandığını belirtmiş ve İETT işyerlerinde Türk-İş'e bağlı Türkiye Genel-İş Sendikasının son çırpınmalarının da sonuç vermediğini bildirmiştir.

İşçilerin günlük ücretlerine birinci yıl için 70 lira, ikinci yıl için 70 lira ve üçüncü yıl için de 100 lira zammın sağlandığı toplusözleşmede, yemek parası 30 lira, çocuk parası 150 lira, yakacak yardımı bin lira olarak saptanmış, kıdem tazminatlarının 40 gündelik üzerinden ödenmesi kararlaştırılmıştır. Sözleşmede ayrıca, haftalık çalışma süresi 40 saate indirilmiştir.

Genel-İş Genel Başkan Vekili Ertan Andaş, açıklamasında, toplusözleşme ile sağlanan ileri haklar sayesinde, DİSK'e bağlı Genel-İş in demokratik sınıf ve kitle sendikacılığı bayrağını İETT ye diktiğini kaydetmiş ve dün İstanbul Valisi'nin İETT işyerlerinde engellemenin sona ermesi üzerine yaptığı açıklamayı eleştirmiştir.

Andaş bu konuda şunları söylemiştir:

"Bugün İstanbul Valisinde bulunduğu toplantı sonucu yapılan protokolle Türk İş üyesi Türkiye Genel- İş Sendikasının mahkemelerden getireceği yetki kararını müteakip bu sağlanan düzeyde hakları aşmamak koşulu ile sözleşmeye oturup bağıtlayabileceği hükme bağlandı ve böylece direniş kaldırıldı Türkiye Genel-İş'in sözleşme bağıtlayabilmesi kesin yargı kararları olmadığı için mümkün değildir. Vali ve Türkiye Genel-İş yöneticileri kamuoyunu yanıltmaktadır lar."

HABERIN YORUMU

İETT' de sarı sendikacılar kaybetti...

İETT'de bir haftadır süren engelleme sona ererken, bunu tertipleyenlerin de başını yedi. Bir haftadır işçilerin çalışmasını engelleyenler, halkın kuyruklarda otobüs beklemesine neden olanlar, şimdi işçilerin önünden kaçıp saklanacak delik arıyorlar.

İETT'de engelleme hatırlanacağı üzere, DİSK' e bağlı Genel-İş Sendikasının işkolu yetkisine dayanarak aldığı grev kararının sabahına başladı ve DİSK'e bağlı Genel-İş 'in toplu sözleşme imzaladığı saatlerde sona erdi. Bütün bunlar anlamlıdır. Anlamlılığı da şuradan gelmektedir:

DİSK'e bağlı Genel-İş İETT işyerlerinde grev kararı alıp grev oylamasına gidecek ve böylece İETT işyerlerinde hangi sendikanın daha çok üyeye sahip olduğunu ispatlayacaktır. Türk-İş' e bağlı sarı sendikacılar bu gerçeği örtbas etmek için İETT otobüslerinin anahtarlarını alarak ve lastiklerini indirerek -bu arada eski genel müdürün idareye soktuğu kimselerden yararlanarak- engellemeye geçtiler. DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası bu engellemeyi kırmaya çalışmadı. Çünkü, Türk-İş'e bağlı sendikanın bu işyerindeki yetkisini Yargıtay 9. Hukuk Dairesi bozmuştu ve Türk-İş'li sarı sendikacılar giderek batağa gömülüyorlardı. Engellemeyi kırmak onları kurtarmaktı. Nitekim battılar. DİSK'e bağlı Genel-İş dün toplu sözleşme imzaladığı sırada İETT otobüsleri sefere başladılar.

Türk-İş'li sarı sendikacılar bu batışı örtbas etmek istediler. Bu arada İstanbul Valisi de verdiği demeçle batakta olanları kurtarmayı denedi. Fakat, Genel-İş toplu sözleşmeyi imzalayınca bu kurtuluş ümidi de son buldu.

Şimdi artık İETT' de DİSK'in ve Genel-İş'in bayrağı dalgalanıyor. İETT işçileri, sarı sendikalardan kurtulduklarının somut örneğini imzalanan toplu sözleşme ile sağlanan haklarda görüyor..

İETT'de engelleme sona erdi: Otobüsler çalışıyor

İSTANBUL(ÖZEL) İETT'de Türk-İş'e bağlı Türkiye Genel-İş Sendikasının yetkisini kaybetmesi üzerine başlattığı engelleme, dün akşamüzeri sona ermiştir.

Edinilen bilgilere göre, İstanbul Valisi Namık Kemal Şentürk'ün aracılık etmesi sonucu Türk-İş'e bağlı sendika yasa dışı engellemeden vazgeçmiştir. İETT otobüslerinin çalışmaması üzerine bir haftadır ulaşım sıkıntısı çeken İstanbul halkı, rahatça işlerine ve evlerine gitme imkanı bulmuşlardır.

Yurtdışındaki işçi çocuklarının eğitiminde görev alacak öğretmenlerin "hizmet içi kursları" sona erdi

ANKARA-(AA) Yurt dışındaki Türk işçi çocuklarının eğitim ve öğretim hizmetlerini yürütecek ilkokul öğretmenlerinin "hizmet içi eğitim kursları" dün sona ermiştir.

Kurs sonunda düzenlenen törende bir konuşma yapan İlköğretim Genel Müdürü Bekir Sıtkı Kalaycı "öğretmenlerin biran önce taraf sızlık ilkesinde birleşmeleri gerektiğini"söylemiştir.

Kalaycı "Almanya'da doğan bir işçi çocuğunun Türkiye'ye geldiğinde Türkçe konuşamaması açı gerçeği ile karşı karşıyayız"demiş"herkesin tarafsızlığını yitirse bile öğretmenin yitirmemesinin zorunluluğuna "değinmiştir.

540 ilkokul öğretmeninin katıldığı kursta, Türkçe-İngilizce-Fransızca-Almanca ve Pedagoloji dallarında uygulamalı çalışmalar yapılmıştır.

Atatürk Eğitim Enstitüsü öğrencileri toplu halde Danıştay' a başvuruyor

- Faşizan baskılar nedeniyle okula gidemeyip sınıfta kalmışlardı

İSTANBUL-(İSTA) Geçtiğimiz öğrenim yılında okullarında can güvenliği bulunmadığından, okula gidemeyen ve devamsızlıktan sınıfta kalan Atatürk Eğitim Enstitüsünün 500 civarında öğrencisi toplu halde Danıştay' a başvurmak üzere girişimlere başlamışlardır.

Öğrenciler Danıştay işlemlerini yürütmek için İlerici Gençler Derneği Kadıköy Şubesi içinde Hukuk Bürosu oluşturduklarını ve tüm girişimlerin bu büro tarafından gerçekleştirileceğini açıklamışlardır.

Atatürk Eğitim Enstitüsünde öğrenci olan, ancak faşizan baskılar nedeniyle okula giremeyen tüm öğrencilerin Danıştay'a başvurma işlemine katılmaları ve öğrenciler arasında diyaloğun sağlanması amacıyla Hukuk Bürosunun 31 Temmuz Pazar günü saat 13'te yapılacak toplantıya tüm öğrenciler çağrılmıştır.

Öteyandan devamsızlıktan yıl yitiren öğrenciler için Milli Eğitim Bakanlığının 8 Temmuz günü yayınladığı genelgede yeralan yaz kurslarıı uygulamasının gerçekleşip gerçekleşmeyeceği konusunda öğrencilerin kuşkulu oldukları bildirilmektedir. Öğrenciler Enstitünün karşısında bulunan ve saldırılar için kullanılan yurdun kapatılmadığını, bu nedenle kurslar başladığında tekrar saldırılara hedef olacaklarını söylemektedirler. Ayrıca MEYÖK(Mektupla Yüksek Öğrenim) öğrencilerinin sözkonusu yurttan yapılan saldırılar nedeniyle okula giremedikleri, okul yönetiminin ise saldırganlar yanında taraf tuttuğunu ifade edilirken, bugüne kadar yetkili makamlara yapılan başvuruların sonuç vermediği de verilen bilgiler arasındadır.

Ankara Sanayi Odası Başkanı Hami Kartay: "Üretimde telafisi güç durumlar ortaya çıkarabilir"

Hükümetin, döviz darboğazı ve transfer gecikmelerine karşı etkin tedbir alması istendi

ANKARA-(THA) Ankara Sanayi Odası Başkanı Hami Kartay, hükümetin döviz dar boğazı ve transfer gecikmelerine karşı etkin tedbir almasını istemiş, bu tedbirlerin alınmasında zaman kaybedilmemesi gerektiğini belirterek, "Eğer meselenin çözümüne ilişkin tedbirlerin alınmasında daha da gecikilir ise hem yatırımlarda, hem de üretimde telafisi güç durumların ortaya çıkması kaçınılmaz olacaktır" demiştir.

Hami Kartay, THA muhabirine verdiği demeçte, sorunun çözümlenmesi için dış borçlanmaya ve yurt dışındaki işçilerin tasarruflarına başvurmanın, bedelsiz ithalat uygulamasının kaldırılmasının gerekli olduğunu ifade etmiştir.

Kartay, THA muhabirinin "döviz dar boğazı ve transfer gecikmelerinin sanayimiz üretimindeki etkileri nelerdir? Bunun önlenmesi için alınması gereken tedbirler neler olmalıdır?"sorusuna şu karşılığı vermiştir:

"Bugün için ülkemizin en önemli sorunlarının başında döviz darboğazının, dolayısıyla transfer gecikmelerinin geldiği herkesin malumu olmuştur. Gerçekten özellikle son aylarda elde mevcut döviz imkanı ile ilk planda, ülke yararı ve önemli bazı ham maddeler harç transferlerde düzensizlik ve gecikmeler sürüp gitmektedir. Bu gecikmeler sanayimizi hem yatırım ve hem de üretim yönünden her gün artan bir ağırlıkla etkilemekte, ham madde si ithale dayalı üretim ünitelerinde de kritik noktaya gelmiş bulunmaktadır.

Halböyle iken, ülkemiz için hayati bir önem taşıyan bu konuda tıkanıklığın giderilmesine ilişkin tedbirlerin alınmasında çok gecikilmiştir. Ama öteyandan yine bu konuda dedikodulara yol açan, devletin dışta ve içte ticari itibarını zedeleyen açıklamalara ve yayınlara tevessül edilerek konu daha da vahim hale getirilmiş bulunmaktadır.

Eğer meselenin çözümüne ilişkin tedbirlerin alınmasında daha da gecikilir ve beyan ve yayınlarla çözüm imkanları daha da güçleştirilir ise hem yatırımlarda ve hem de üretimde telafisi güç durumların ortaya çıkması kaçınılmaz olacaktır."

Ankara' da çatışma çıktı. 2 kişi yaralandı

ANKARA-(A.A.) Abidinpaşa semtinde karşıt görüşlü öğrenciler arasında çıkan çatışmada, iki öğrenci ağır şekilde tabanca ile yaralanmıştır.

Alınan bilgiye göre, tabanca ile ağır yaralanan Necmi İşgören ile Nazım Akalın Tıp Fakültesi Hastanesinde tedavi altına alınmışlardır.

Hastane ilgilileri, yaralıların durumlarının endişe verici olduğunu bildirmişlerdir. Olay sonunda yapılan araştırmada 11 adet 7,65 çapında boş kovan ile 4 adet 9 mm. çapında boş kovan bulunmuştur.

Olayın sanığı olduğu ileri sürülen İsmail Şahin, Celal Doğan, Turan Yurdakul ve Hüseyin Baran'ın aranmasına başlanmıştır.

Üniversite sınavı sonuçları Ağustos sonunda öğrencilere bildirilecek

İZMİR-(AA)- Üniversitelerarası seçme sınavları soru kağıtlarının değerlendirilmesine başlanmıştır.

Üniversitelerarası seçme komisyonu İzmir İl Başkanlığından yapılan açıklamaya göre, geçtiğimiz Haziran ayında yapılan üniversitelerarası seçme sınavları soru kağıtlarının değerlendirilmesi bilgisayarlarca yapılmaktadır.

Konuyla ilgili olarak verilen bilgilere göre, sınav kağıtları bu yıl ilk kez olarak bilgisayara bağlı optik okuyucularca okunmaktadır. Yine bu yıl yapılacak aynı uygulama ile dört yanlış cevap bir doğru cevabı götürecektir.

Bu arada, sınav sonuçlarının Ağustos ayının son haftası içinde adaylara gönderilmeye başlanacağını da belirten yetkililer, ay sonunda tüm adayların puan durumlarını öğrenmiş olacaklarını söylemişlerdir.

YİNE YANLIŞLIKLAR VAR

Öteyandan, yetkililer, seçme sınavlarına katılan adayların, başvurma belgelerinde olduğu gibi sınav kağıtlarında da hatalar yaptığını ifade ederek, şöyle demişlerdir.

"-Örneğin birinci soruyu cevaplandırırken yanlışlıkla ikinci soruya ait kareyi dolduran öğrenci, buna bağlı olarak birçok soruda aynı hatayı tekrarlamaktadır. Bütün ikazlara rağmen yanlışlıkların önüne geçilememektedir."

EKONOMI DÜNYASINDAN HABERLER

1977' nin ilk altı ayında ihracat geriledi, işçi dövizleri arttı

- Bir önceki yılın ilk dönemine göre 1977' de ihracat yüzde 24.6 gerilerken işçi dövizleri artışı yüzde 13,7' de kaldı

ANKARA-(ANKA) 1977 yılının ilk yarısında ihracatta gerileme, işçi dövizi girişinde ise artış meydana gelmiştir. İhracat ve işçi dövizi girişlerinin 1977 yılı Ocak-Haziran dönemi değerlerinin geçen yılın eş dönemiyle karşılaştırılması, ihracattaki gerilemenin yüzde 24,6 oranını bulmasına karşın, işçi dövizi girişindeki artışının yüzde 13.7 oranında kaldığını ortaya koymaktadır.

İHRACAT

1977 yılında ihracak, yılın ilk dört aylık döneminden sonraki aylara göre daha yüksek düzeyde gerçekleşmiş olmakla birlikte, geçen yılın eş döneminde "stok dopingli"düzeyinin gerisinde kalmıştır. İhracat değerlerinin düştüğü Mayıs ve Haziran aylarında ise geçen yılkı gerçekleşmenin üzerine çıkılmıştır.

1977 yılı ihracatının dikkat çeken bir başka yanı ise 878,5 milyon dolarlık altı aylık kümülatif toplamın 1975 yılının eş dönemi değerine göre yüksek olmasına karşın, ancak 1974'deki düzeye ulaşabilmesi olmuştur. Bu durum, ihracatın 1975 ve 1976 yıllarının özel koşullarına bağlı gelişiminden farklılığına rağmen bu yıl kayda değer bir gelişme gösteremediği anlaşılmaktadır.

Yeni ihraç mevsiminin başlayacağı yılın ikinci yarısına ilişkin beklenyişler ise, bütünüyle, eldeki tarım ürünleri stoklarının dış satışlarının gerçekleştirilip gerçekleştirilemeyeceğine bağlı görünmektedir. Haziran ayında ulaşılan ihracat düzeyinin, daha önceki bütün yılların eş ayına göre yüksek olması, bu bakımdan umut verici bir gelişme sayılmaktadır.

Ankara ile Kıbrıs Türk Sanayi Odaları Yönetim Kurulları ortak toplantı yapacak

ANKARA-(A A)- Ankara Sanayi Odası Yönetim Kurulu ile Kıbrıs Türk Sanayi Odası Yönetim Kurulu bugün Kıbrıs'ta ortak bir toplantı yapacaktır.

Ankara Sanayi Odasından yapılan açıklamaya göre toplantıda Kıbrıs Türk Sanayiinin bugünkü durumu ile Kıbrıs'ta mevcut ve halen çalışmayan tesislerin müştereken çalıştırılması imkanları nın araştırılması ve müştereken sinaî mamul ihraç konuları üzerinde durulacaktır.

Burdur' da haşhaş alımlarına devam ediliyor

BURBUR-(THA)- Burdur ve çevresinde haşhaş kapsülü alımlarına devam edilmektedir.

Geçen yıllara oranla rekoltenin bir hayli yüksek olduğunu belirten yetkililer bu nedenle merkezden başka tefenni, Yeşilova ve Bucak ilçelerinde toprak mahsulleri ofisi ajanslıklarının açıldığını bildirmişlerdir.

Geçen dönemde yapılan ekimden 1 milyon 702 bin kilo haşhaş kapsülü elde edildiğini belirten yetkililer bu yıl rekoltenin yaklaşık olarak 4 milyon 633 bin kilo olmasının beklendiğini söylemişlerdir.

Krediler hariç, tüm parasal göstergelerde artış var

ANKARA-(ANKA) Haziran ayı ortası itibariyle belli olan parasal değerlere göre banka kredileri dışındaki tüm artışlar bir önceki yılın üzerinde gerçekleşmiştir.

17 Haziran tarihi itibariyle belli olan banka değerlerine göre, mevduat toplamı 1976 yılının eş döneminde yüzde 1,0 oranında gerilerken, cari yılda yüzde 3,9 oranında artmış, bundan tasarruf mevduatında geçmiş yılların üzerindeki gelişim etkili olmuştur.

Son gelişmelerle birlikte tasarruf mevduatının toplam mevduat içindeki payı yıl sonuna göre artış göstererek yüzde 60,7'ye çıkmıştır. Ancak, bu değer bir önceki yılın aynı tarihinin gerisinde kalmaktadır. Son bir yıl için de ticari mevduatın toplam mevduat içindeki payı artmış yıl sonuna göre ise yeni tür mevduatın toplam içindeki payı resmi ve tasarruf mevduatı lehine gerilemiştir.

Net kredi hacminin 1976 yılının üzerinde artarak 283 371 milyon liraya erişmiştir. 17 Haziran tarihinde banka kredilerinin 1976 sonuna göre geçmiş yılın gerisinde artış göstermiş, bunda ticari kredilerin artış hızındaki gerileme etkili olmuştur.

Son gelişmelerle birlikte Merkez Bankasının doğrudan kredilerinin toplam kredi hacmi içindeki payıı yüzde 31,5'e çıkmıştır. Bu pay geçen yılın aynı döneminde yüzde 22,6 ve 1976 sonunda yüzde 25.2 idi.

RADYO

TRT 1

05.00-Açılış, program ve Kısa Haberler
05.05-Günaydın
07.00-Kısa Haberler
07.02-Köye Haberler
07.30-Haberler
10.00-Kısa Haberler
10.01-Arkası Yarın
10.21-Kadın Dünyası
11.00-Kısa Haberler
11.01-Reklamlar
11.02-Cumartesi Şenliği
12.55-Reklamlar ve Radyo TV Program Haberleri
13.00-Haberler
13.15-Oyun Havaları
15.00-Kısa Haberler
15.01-Erzurum Kongresi
15.16-Türkçe Sözlü Hafif Müzik
15.40-Ahmet Üstün'den Şar-
16.00-Bölge Haberleri
16.05-Ankara Radyosu Çok Sesli Korosu
16.20-Türküler Geçidi
16.40-Tangolar
17.00-Kısa Haberler
17.02-Bilek Kutusu
17.50-Hafif Müzik
19.00-Haberler
20.15-Konuşa Konuşa
20.35-Samime Sanay'dan Şarkılar
20.55-Çocuklar İçin
21.00-Kısa Haberler
21.02-Türkçe Sözlü Hafif Müzik
21.17-Tuğrul Muncu'dan Şarkılar
21.30-Dinleyici İstekleri
22.00-Kısa Haberler
22.02-Şarkılar Geçidi
22.30-Türk Yorumcuları
23.00-Haberler
23.10-Hafta Sonu
00.55-Kısa Haberler
01.00-05.00-Gece Yarısı

TRT 2

08.00-Gün Başlıyor
09.00-Türküler Geçidi
09.20-Şarkılar
09.40-Nasıl Değişti
10.00-Ünlü Şarkıcılar
10.30-Gönül Telimizi Titretenler
11.30-Türküler
11.45-Erzurum Kongresi
12.05-Oyun Havaları
12.10-Oğuzlar
12.30-Klasik Türk Müziği Korosu
13.00-Haberler
13.15-Hafif Müzik
13.30-Halk Ozanları Geçiyor
14.00-Bildiklerimiz-Bilmediklerimiz
15.00-Çağdaş Türk Sanat Müziği
15.30-Trafik Sorunu
16.00-Şarkılar
16.20-Arkası Yarın
16.40-Türküler ve Oyun Havaları
17.00-Fasıl
17.30-Şan Dünyasından
18.00-Türküler
18.15-Şarkılar
18.30-Sevilen Sesler
19.00-Haberler
19.30-Çeşitli Müzik
19.45-Beraber Şarkılar
20.15-Ankara Radyosu Çok Sesli Korosu
20.30-Haftanın Ülkesi
21.00-Caz Konseri
21.30-Şarkılar
22.00-Beraber Solo Türküler
22.30-Şarkılar
22.45-1974'den 1977'ye
23.15-Bir Romanımız Var
23.30-Haberler
23.35-Pop Dünyası
23.55-Program ve Kapanış

TRT 3

07.00-Açılış ve Program
07.02-Salon Orkestraları
07.30-Sabah İçin
08.30-Bir Müzikal
09.15-Bizden Besteler
09.45-Türküler ve Oyun Havaları
10.15-Diskoteğimizden
11.15-Müzik Stüdyosu
12.00-Öğleye Doğru
12.45-Yurttan Sesler
13.15-Cumartesi Konseri
14.00-Müzik Köşesi
14.45-Klasik Türk Müziği Korosu
15.15-Müzik Şöleni
16.45-Türk Bestecilerinden
17.45-Fasıl
18.15-Türküler Geçidi
18.45-Çigan Müziği
19.00-Pop 77
19.30-Müzik Dergisi
20.30-Türkülerden Bir Demet
21.00-Solistlerden Seçme Eserler ve Saz Soloları
22.30-Günümüzde Caz
23.30-Geceden Geceye
01.00-Program ve Kapanış

TELEVİZYON

18.40 GIYSI SANDIĞI

Televizyon Çocuk Yayınları Şubesince hazırlanan programda La Fonten öykülerinden Yalancı Çoban adlı öykü dramatize edilerek küçük seyircilere sunuluyor.

19.05 DEVLET SENFONI ORKESTRASI

İstanbul Televizyonunca hazırlanan bu klasik müzik programında, Şef Hikmet şimşek yönetimindeki Devlet Senfoni Orkestrası solist Nazım Acar'a eşlik ediyor. Programda, Fidello uvertürü flüt konçertosunun birinci bölümü ve Cemal Reşit Rey'in iki dansı yer alıyor.

19.30 IKINCI HAYAT

Dizi film kahramanı Carpenter bir başka serüvende izlenecek.

20.00 HABERLER

20.40 ERZURUM KONGRESI

Erzurum Kongresinin yıldönümü dolayısıyla hazırlanan bir program ekrana geliyor.

20.55 SAKINLER APARTMANI

Vasfi Uçkan'ın yazdığı ve Yaşar Günar, Osman Gidişoğlu, Berkit Sayın, Ayşe Sönmez, Jak Fermon, Mümtaz Sevinç, Füsun Demirer, Melek Tartan, Ülker Ergöksel, Nihal Türkmen, Nevzat Şenol, Tevfik Yapıcı, Tülay Tezer ve Sahir Taner'in rol aldıkları sürekli oyunun Curcuna adlı bölümü yayınlanacak.

21.35 HATAY'IN ANAVATANA KATILMASI

Hatay'ın anavatana katılışının yıldönümü dolayısıyla hazırlanan bir belgesel program sunulacak.

21.40 TELEVIZYONDA SİNEMA

Programda yönetmenliğini Rene Clair'in yaptığı ve başrollerini Michele Simon ile Gerarde Philippe'in paylaştıkları ünlü Alman ozanı Johann Wolfgang Von Goethe'nin dünyanın tüm dillerine çevrilmiş Faust adlı eserinden esinlenerek çevrilmiş bu Fransız filminin adı Şeytanın Güzelliği adını taşıyor. Filmde, maddi imkanların yanlış yolda kullanılması insanlığı felakete sürükleyebilişi konu ediliyor. Film de insanın şeytanla olan pazarlığı anlatılıyor.

23.10 GÜNE BAKIŞ

"SAKİNLER"İ SİNİRLENDİRMEK İÇİN BİR DİZİ

Sakinler apartmanı sadece renksiz tatsız bir diziden ibaret değil. Önemli bir işlevi de var. Milyonlarla ölçülen TV seyircilerinin sinirlerini bozma görevini üstlenmiş bir dizi

Televizyonda yerli diziler oldum bittim başarı kazanamadı. "Kaynanalar"ın ilk bir kaç oyunundaki başarı dışında bu diziler ne metin olarak, ne çekim olarak nede "icra" olarak asgari kaliteyi bile tutturamadı.

En başarılı dizi olarak bilinen "Kaynanalar" ise kadronun iç çekişmelerinden, Tekin Akmansoy'un diziyi "One Man Show" haline getirmekteki ısrarı yüzünden kısa sürede soluğunu tüketti. Soluğu dediğimiz de salt "güldürebilme ve eğlendirebilme"yetisinden ibaretti zaten.

Diğer dizilerle ilgili yazılacak kanımızca pek bir şey yok. Onlar Kaynanalar'ın düzeyini bile tutturamadan, ne adlarıyla, ne kahramanlarıyla TV seyircilerinde iz bile bırakmadan çekip gittiler.

Bu "çekip gidecekler" kervanına herhalde ve inşallah önümüzdeki günlerde bir yenisi daha katılacak: Sakinler Apartmanı. Bu dizinin tek özelliği yukarıda değindiğimiz "çekip gitme" olsa idi, ondan da ayrıca sözetmemize gerek yoktu. Ne varki Sakinler Apartmanı, ne suya ne sabuna dokunmadan, renksiz, tatsız bir diziden ibaret değil. Önemli bir işleyi de var. Milyonlarla ölçülen TV seyircilerinin sinirlerini bozma görevini üstlenmiş anlaşılan ve açıkça belirtelim bunda olağanüstü bir başarı elde etti.

Dizinin ciddi bir eleştirisi gerekli mi? Şu anlamda evet! TV yöneticilerinden, denetleme kurullarına, çekim ekiplerine, yönetmenlerine, oyuncularına ve yazarına kadar uzanan bir "ekip" çalışmasının bu denli "başarısız" bir ürün vermek için ne yaptıklarını bulup çıkarmakta yarar var.

Yazardan başlayalım. Vasfi Uçkan, hatırladığımız kadarıyla bir kaç tiyatro oyununa imza koymuş, bir yarı-profesyonel yazar. Tiyatro oyunlarını sakatlayan, iz bırakmayan, soluksuz ürünler olmasına yol açan bütün unsurlar Sakinler Apartmanı'nda fazlasıyla yer almış. Diyaloğ düzeyine erişmemiş "karşılıklı(!)konuşmalar"; Ege Bölgesinden alınan bir kaç yerel renginve diyalektin(ağız) güldürü unsuru olarak kullanılmak istendiği, örgüsü yok denecek kadar zayıf bir metin var önümüzde. Üstelik dizi ilerledikçe seyirci sormadan edemiyor: "Peki, tamam da, bu yazar bu oyunu acaba niye yazmış? Kime ne anlatmak için yazmış?". Soru haklı. Eğlendirmekse, bu kadar düzeyi düşük şakalarla, "gag"larla, trücklerle ve bu kadar yayılıp, cıvıklaştırılmış bir aksiyon örgüsü ile güldürmekten geçtik, ağlatmasının yeter.

Ne çare, Sakinler Apartmanı'nı izleyen milyonluk kitlenin çilesi yazardan ibaret değil. Nice başarısız metinler vardır ki erbabının elinde gene de çekilir hale gelir. İyi bir oyuncu ekibi ve iyi bir yönetmen, cılız, başarısız oyun metinlerini buluşlarla, oyunculuk hileleriyle, TV'de ise kamera hareketleriyle süsleyebilir; oyunun yükünü taşıyan bir kaç oyuncunun doğmaca şakaları da eklenerek (Tekin Akmansoy uzun süre Kaynanalar'ı böyle taşımadı mı?) metni ikinci plana itebilir.

Sakinler Apartmanı'nda ne olmuş? Galiba yazdıklarımızın tam zıddı. Pencereden bakan kadın oyuncunun arka planda takılıp kalmış bir kamera ile seyirciye dakikalarca "popo" seyrettiren bi yönetmenden tutun da "tip" yaratıyorum diye anlamsız mimiklerle, diyaloğ eklentileri ile güldürelim derken sadece ve sadece can sıkan bir oyuncu kadrosu çıktı karşımıza.

Sonuç mu? Sakinler Apartmanı adlı dizi haftalardır, TV başında keyifli bir kaç dakika geçirmek için koltuğuna yerleşen milyonlarca "sakin" seyirciyi çileden çıkarıp sinirlendirdi.

Bu azımsanacak başarı mı?

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1										■		
2						■						
3			■					■				
4									■			
5							■					
6								■				■
7				■				■			■	
8	■				■	■				■		

SOLDAN SAĞA: 1-Tarihte köleci toplumdan sonra gelen, köylünün ürettiği ürünün bir bölümüne ağanın, beyin el koyması sistemi-TERSİ, Bir nota. 2-Geç değil-Filika büyüklüğünde küçük vapur. 3-Litrenin kısa yazılışı-Bir erkek adı-Ayak direme. 4-Nedensiz-Sahip. 5-Unsur, öğe-Fazilet. 6-Küçük devletlerin birleşip kurduğu ortak yönetimin niteliği-Ortak Pazar. 7-"Olur mu"-Gelecek(eski dilde)-Ufalanmış tahıl. 8-İktidar-İçi boş, anlamsız-Yemek

YUKARDAN AŞAĞI: 1-Halkın elinde bir mücadele silahı haline gelen bilim dalı. 2-İleri bir tarihe atma. 3-Bir ilkel silah-Ayın ondördü, dolunay(eski dilde), 4-Tecrübe etme. 5-Para halinde yatırılan sermaye 6-İftira, karacılık(eski dilde). 7-Duygulu-TERSİ, Bir cins su geçirmez toprak. 8-TERSİ, Bir binek hayvanı-Bir harfin okunuşu. 9-Anadolu'da bir uygarlık-Bir erkek adı. 10-Birdenbire. 11-İhsan, lütuf(eski dilde). 12-Yas-Zevce, emsal.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1-İvo Andriç-Ah. 2-Darbe-Önemli. 3-İrtibat-Vaiz. 4-Ata-Asa-İş. 5-mO-Tarikat. 6-Adil-Aç-Eu. 7-Nida-Erdemir. 8-iratnE-En.

YUKARDAN AŞAĞI: 1-İdi Amin. 2-Varto. 3-Orta-Adi. 4-Abi-Dar. 5-Nebati. 6-Asalet. 7-Rötar-Rn. 8-İn-İade. 9-Çevikçe. 10-Maşa-Me. 11-Ali-Tein. 12-Hiza-Ur.

Kıbrıs fiili taksimle karşıkarşıya

Denktaş yönetimi "ticari spekülasyonlarla ilgilenen politikacı tüccarlar" olarak niteleniyor

Türkiye Denktaş yönetiminin 1977 bütçesinin yaklaşık dörtte birini sağlamış olmasına rağmen ekonomik sorunlar giderek ağırlaşıyor

Rum bölgesinde gösteri yapanlar...

İkiyüz kadar küçük ve orta işyerinin bulunduğu ve 1974'ten sonra Denktaş yönetiminin başına geçtiği sanayi de de durum eğreti. En küçük işletmeler, Güney'de aynı büyüklük ve değerde işyerlerine sahip göçmen Kıbrıslı Türk ailelerine verildi. Orta boy işletmeler özel sektöre kiralandı; öteyandan, en büyükler, Türk müdahelesinden bir kaç ay sonra kurulan Sanayi adlı bir holdingin hesabına, dolaylı olarak 'Devlet" tarafından yönetiliyor. Bir sözcüye göre bu holding Lefkoşe'nin Türk kesiminde bulunan sanayi bölgesindeki yirmiiki fabrikanın işletmesini elinde tutuyor. Onsekiz başka fabrika da Magosa'da bulunuyor. Bu fabrikalarda, Lefkoşe'de, yüz kadarı, "hepsi Kıbrıslı" mühendis ve ikiyüzelli kadarı uzmanlaşmamış işçi olan bin ikiyüzelli kişi çalışıyor. Bir sendikal kaynağa göre,'kamu sektöründeki fabrikalar, otuz bin kişi çalıştırabilecekleri halde, üç bin kişiden fazla çalıştırmıyorlar". Bu sözler işsizliğin boyutları hakkında bir fikir vermektedir: Aynı kaynak, "doğrudan veya gizli olarak işsizliğin aktif nüfusun yüzde 40'ını etkilediğini de belirtiyor. Resmi istatistikler ise, üç binden az işsiz olduğunu idda ediyorlar.

Sanayi Holding'in sözcüsü "İlk safhada, Türkiye'den uzmanlaşmış işçiler getirdik. Bunlar beş veya altı ay kaldılar; şu anda anlaşmalı olarak elimizde bir kısım işçi daha var; 1977'de gerekli personelin oluşması için 700.000 Türk Lirası ayıracağız; öteyandan donanımı modernleştirmek, yedek parça ve hammadde ithal etmek için büyük yatırımlar yapıyoruz; ürünlerimiz, Orta-Doğu'ya, Türkiye'ye ve Avrupa 'ya ihraç edilmek üzere hazır bekliyorlar" diyor. Tam olarak hangi ülkeler?" sorusuna ise "Size bunu söyleyebilecek durumda değilim" diye cevap verdi....

Denktaş yönetiminin sözcüleri, kendi deyimleriyle, Türk kesimine "dış çevrelerle içiçe olan" Makarios hükümetinin empoze ettiği "ekonomik ambargo'yüzünden Kıbrıs Türk ekonomisinin mütevazi bir şekilde yaptığı icraatları anlatıyorlar. Muhakkak ki uluslararası kamuoyu tarafından "Federe Devlet"in tanınmaması, Kuzey'in ekonomisi üzerinde kötürümleştirici etkileri olan, Kuzeyle doğrudan ticaret yapma yasağını da beraberinde getiriyor. Bununla birlikte yasaklama, bazı Batı Alman, İngiliz ve Kıbrıslı yatırımcı ve sanayiciler tarafından uygulanmıyor. Ama genelleştirilebilecek bir durum değil. Bu gibi olguların açıklanması başka yerlerde aranmalı. Kıbrıs'taki Türk muhalefet, sanayi yatırımı yapmaktan çok, ticari spekülasyonlarla ilgilenen politikacı tüccarlar" olarak nitelediği Denktaş ekibinin yolsuzluklarını ve kötü kullanımlarını vurguluyor.

TÜRKİYE KIBRIS TÜRK TOPLUMUNA BÜYÜK EKONOMİK YARDIM YAPMIŞ

Elde edilen sonuçlar büyük ölçüde Türkiye'nin büyük yardımıyla başarılmış. 1964'den 1974'e kadar Adanın Türk toplumuna Türkiye yılda 10 milyon Kıbrıs Lirası sağladıktan başka Denktaş yönetiminin bütçesinin 1975'te üçte ikisini, 1976'da üçte birini ve 1977'de yaklaşık dörttebirini sağlamış. Türk Ordusu, Başkenti Morfu'ya ve Magosa'ya bağlayan iki yeni asfalt yol, köprüler, en az bir tane petrol depolama tesisi ve bir tane havaalanı (uluslararası Lefkoşe Havaalanı tarafsız bölgede bulunduğundan) yaparak işgal edilmiş bölgenin alt yapılarını güçlü bir şekilde geliştirmiş. Aynı zamanda ağaçlandırmaya da katkıda bulundu: İki milyon kadar ağaç dikilmiş.

Bu yardım ekonomik veya siyasal karşılıksız değil kuşkusuz. Sanayi Holding Kıbrıs Türk kamu sektörünün sadece yarısını kontrol ediyor. Sermayesinin yüzde 49'u metropolün yani Türkiye'nin yarı-kamu(Sümerbank) ve özel kuruluşlarının elinde bulunuyor. Türkiye'nin Lefkoşe Büyükelçisi, Ankara Vali Yardımcısı olarak görev yapıyor; Türk Ordusunun liderleri de söz sahibi oluyorlar. Bütün bunlar bir yönetim için hiç te elverişli olmayan bir şekilde sorumlulukların azalmasını beraberinde getiriyor.....

Bu koşullar altında adanın kuzey kesiminin bağımsızlığının havada kalması ve Ankara'nın bu ada basamağını giderek ilhak etmesi sözkonusu. Başka bir imkan da pek görülmüyor.

Şu anda, Denktaş yönetimi yine de, genel çizgileriyle, oldukça güvenlikte görünüyor. "Toprak bütünlüğü" kavramı bütün Kıbrıslı Türklerin onayını almış gibi. Muhalefet liderlerinden birinin ifadesiyle, ilerici muhalefet, fikirlerini 1974' öncesine oranla daha serbestçe söyleyebilmek imkanına sahip.

GÜNEY'DEKİ RUMLAR EVLERİNE DÖNMEK İSTİYORLAR

Güney'de karşılaştığımız bütün Kıbrıslı Rum göçmenler ilk fırsatta Kuzey'deki evlerine dönmek istiyorlar. İçlerinden biri "burada kalmakiçin bir araba altın teklif etseler bile..." diye ekliyor. Öteyandan Kuzey'de serbestçe konuştuğumuz Kıbrıslı Türk göçmenler özellikle yaşlılar, isteksiz ve kuşkuyla terkettikleri topraklarına ve mallarına tekrar dönmeye hazır olmadıklarını belirttiler. Türk kesiminin her tarafında "Biz kendi aramızda kalmak istiyoruz"sözlerini duyduk.

Ne kadar yasal olursa olsun, Kıbrıs hükümetinin, halka toprak ve anayasal sorunları önesürerek dolaşım ve yerleşme özgürlükleri tamamındaki ısrarı yadsınamaz bir "toplumsal olguyla" karşılıyor; Görüşmeler sırasında da bu olayı gözönünde tutmak gerekir. Kıbrıslı Rumlara yavaş yavaş Kuzey'e dönmeleri izni verilmesinin, Türk toplumunun çok zor kabul edeceği, iki toplumun tekrar bir arada yaşamaya başlamasından çok önce gerçekleşmesi muhtemel.

Dentaş'ın çevresinde şöyle deniyor:"Kıbrıs'ta, şimdilik iki bölgeli sistemden daha değişik bir sistem olmayacaktır, çünkü deneyler birlikte oturmanın imkansız olduğunu göstermektedir. Makarios'un kendisi, bölünmeyi Enosis aracılığıyla sağlamıştır; hiçbir zaman da bir Devlet Başkanı olmamıştır.

"Öbür yanda Cumhuriyetçi Türk Partisi durumu şöyle açıklıyor: "Karşılıklı olarak az sayıda Kıbrıslı Rumun geri dönebilmesi gerektiğini düşünüyoruz, ama Türk toplumunun varlığını tehlikeye atabilecek şekilde değil: yeniden ikinci sınıf yurttaş olmak istemiyoruz."

ORDU, "İSKAN EDİLENLER" VE İNSAN HAKLARI

Kıbrıslı Rum otoriteler yerel halk ile Türk "işgali"nden sonra, çeşitli bölgelere iskan edilen Türk halk arasında kendilerine göre muhakkak patlayabilecek anlaşmazlıklar üzerine hesap kuruyorlar. Ancak biz böyle bir belirtiye raslamadık.

Bütün yollara askeri kamplar kurulmuş; bazen kısmen yıkılmış eski Yunan kasabalarının üzerine, bazen yerleşme merkezlerinin etrafına, bazan şehirlere yerleştirilmiş bu kamplar. Askeri araç ve konvoylar, bu yollar üzerinde görülen trafiğin hemen hemen tamamını oluşturuyorlar. Yüzyirmi bin Kıbrıslı Türk'ün bulunduğu bir toplumun arasında yirmibeş binden yirmiyedi bine varan sayıda askerin varlığı çatışma ve olaya imkan vermiyor. İlişkiler de en aza indirilmiş gözüküyor.

Buna karşılık gerçek sorun ve çatışmaların Kıbrıslı Türkler(ve Rumlar) ile metropolden gelen "mevsimlik Türkiyeli işçiler" arasında olduğu gözleniyor; ve sınır çizgisinin her iki tarafında bunlar "sömürge çiftçisi" (kalanlar) olarak niteleniyor, Bu ithal edilen el emeğinin otuz bin kişi olduğu söyleniyor. Denktaş'a göre, ise yedi binden fazla değil. Bunlardan küçük bir kısmı daha önceden yurdundan ayrılmış ve şimdi Türkiye'den ve Avustralya'dan dönen Kıbrıslı Türkler oluşturuyorlar, ama en büyük kısmı Türkiye Türklerinden meydana geliyor. Bunların büyük çoğunlu tarımda çalıştırılıyor, ama işsiz Kıbrıslı Rum kitlesinin dolduramayacağı ve belli bir nitelik isteyen işlerde çalıştırılan mevsimliklerin ne kadar olduğunu bilmek imkansız. Denktaş "gereksinmelere göre bir köyden başkasına yer değiştiren bu mevsimlik işçilerden iki üç bininin beş yıl adada kalırlarsa, Kıbrıs yurttaşlığına hak kazanacaklarını "söylüyor.

YARIN: GÖÇMEN SORUNLARI

Teknik-İş Ege Üniversitesinde toplu sözleşme imzaladı

İZMİR (ÖZEL)- DİSK'e bağlı Teknik-İş Sendikası Ege Üniversitesinde ilk toplu iş sözleşmesini Güzel Sanatlar Fakültesinde imzalamış ve çeşitli hakların yanında, iş yasasının 13. 17 ve 24. maddelerinin uygulanmaması, bunun yerine disiplin yönetmeliğine göre, disiplin kararının uygulanması kabul edilmiştir.

Teknik-İş Sendikası tarafından Güzel Sanatlar Fakültesinde bir süre önce başlatılan toplusözleşme görüşmeleri anlaşmayla sonuçlanmış ve taraflarca imzalanmıştır. Toplusözleşmeye göre işçiler aylıklarına birinci yıl 1200, ikinci yıl da 600 lira olmak üzere toplam 1800 lira zam alacaklardır. Teknik-İş Şube Yetkilisi Murat Dilli, yaptığı açıklamada, işyerinde iş yasasının 13.17 ve 24. maddelerinin uygulanmaması ve disiplin yönetmeliğine göre, disiplin kararının uygulanmasının kabul edildiğini ve disiplin kurulunun 2 işçi 2 işveren temsilcisinden oluşacağını belirtmiştir.

Toplusözleşmeyle ayrıca, işten atılan üyelere, tüm yasal tazminatlara ek olarak 1.5 yıllık ücreti tutarın da tazminat ödenmesi, 6 aya kadar tutukluluk süresince işçinin iş akdinin devam etmesi, ve işverenin yarım ücret ödemesi, işverenin işten çıkardığı işçiye 2 ay ücretinin yarısını ödemesi, 1 Mayıs'ın İşçi Bayramı olduğu ve işyerinin o gün tatil edilmesi, ayrıca, işyerinde çalışan işçilerin çocukları için kreş kurulması kabul ettirilmiştir. Bu toplu sözleşmeden işyerinde çalışan 20 işçi yararlanacaktır.

Tekstil, Teksif'in referandum çağrısını olumlu karşıladı

BURSA (THA)- DİSK'e bağlı Tekstil Sendikası, Teksif Sendikası'nın Bursa'daki tüm tekstil işyerlerinde referandum yapılması çağrısını olumlu karşılamıştır.

Tekstil Sendikası Bursa Şubesi Başkanvekili Günay Onayman "biz her zaman referanduma hazırız. Oysa Teksif daha önce bu konuda yaptığımız çağrıdan kaçmıştı" demiştir.

İran'da nakliyat yapan 78 kamyon şoförü süresiz greve başladı

TRABZON-(THA)- Trabzon-İran Karayolu transit taşımacılığının bir bölümünü oluşturan koyun nakliyatında işverenin baskıları ve sendikal hakların kabul edilmemesi üzerine nakliyatı yapan Sınırlı Sorumlu Kamyon Taşıyıcıları Sendikasına bağlı 78 kamyon şoförü Perşembe gününden itibaren süresiz greve başlamışlardır.

Koyun taşımacılığını elinde bulunduran işverenin kendilerini daima baskı altında tuttuğunu ilerisüren kamyon şoförleri, İran'a üç veya dört sefer koyun taşıdıktan sonra ancak bir sefer parasını alabildiklerini iddia etmişler ve "faturaları elimizden alan işveren, elimizden aldığı faturalar mukabili paraları kendi adına bloke etmektedir. Üstelik 3-4 seferimizin parasını bize baskı unsuru olarak kullanmaktadır" demişlerdir.

İran Et Kombinasıyla Romanya Hükümeti arasında beş yıl süre ile imzalanan ve beş milyon adet koyun için anlaşmaya varılan Trabzon-İran Transit Karayolu koyun taşımacılığı 14 Kasım 1974 tarihinde 2800 koyunun gelmesiyle başlamış ve halen devam etmektedir.

Sınırlı Sorumlu Kamyon Taşıyıcıları Sendikası yöneticileri grevle ilgili olarak yaptıkları açıklamada, koyun nakliyetinin Trabzon için müteahhitliğini alan Özcan Kıralı adındaki şahsa bundan böyle kesin olarak çalışmayacaklarını ifade ederek sendikal ve yasal hakları alınıncaya kadar grevlerinin süreceğini açıklamışlardır.

DPT SARI SENDİKACILIĞI BELGELEDİ

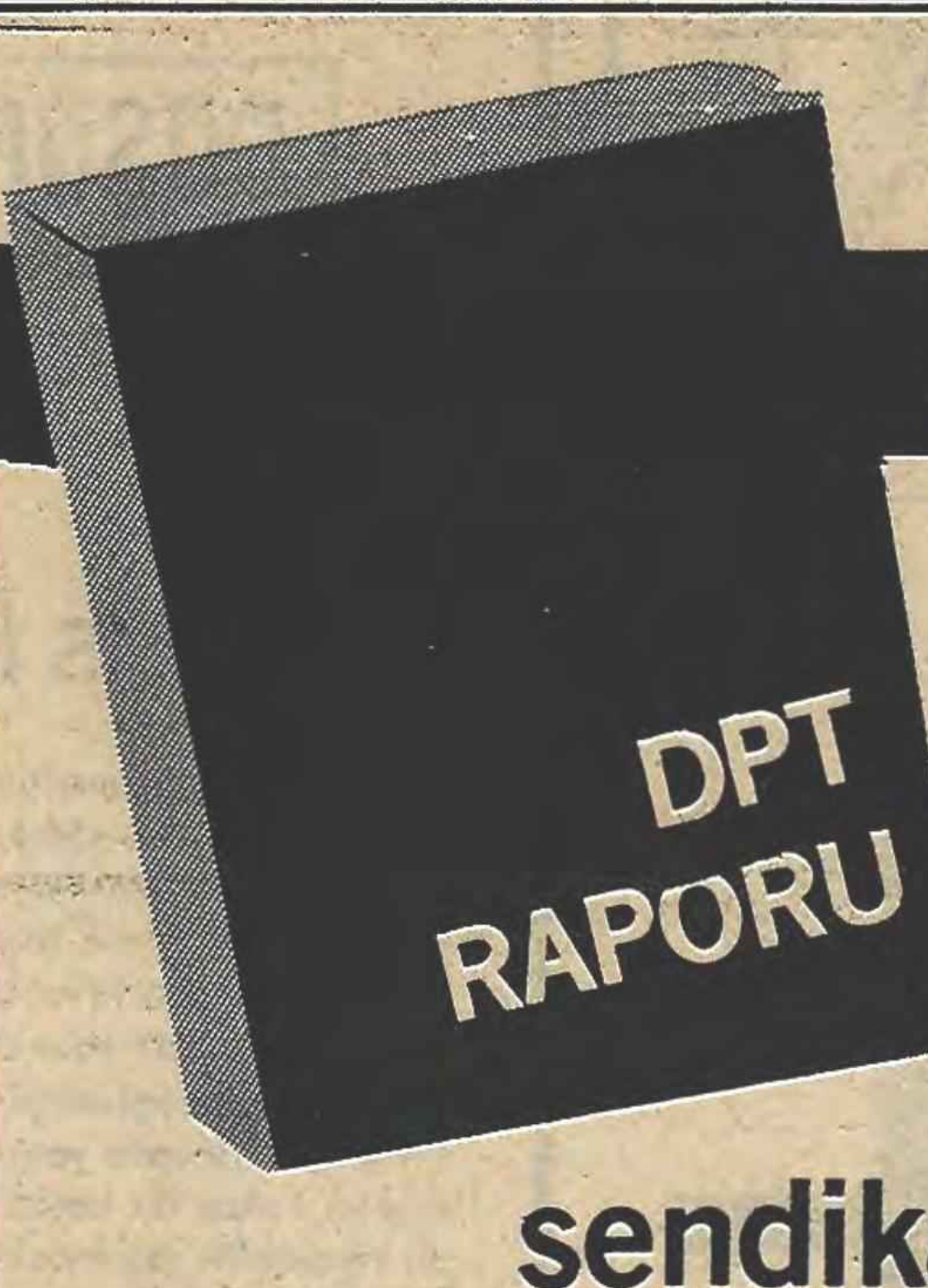

Özel İhtisas Komisyonu raporunda memurlara sendikal hakların tanınmasının zorunlu olduğu görüşü yeraldı.

DPT sarı sendikacılığın işverenlerce desteklendiğini açıkladı

ANKARA (ANKA) - 6. Beş Yıllık Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonunun "Çalışma Sorunları" raporunda, fiyat artışlarının enflasyonun tek nedeni olmadığı ifade edilmiş, işverenlerin sarı sendikacılığı teşvik ettikleri görüşüne yerverilmiştir. İşveren temsilcileri de rapora ekledikleri karşı oy yazısında, rapora katılmadıklarını belirtmişlerdir.

Üniversiteler, işçi işveren ve kamu kesimi temsilcilerinden oluşan İhtisas Komisyonu tarafından hazırlanan raporda, fiyatlarla ücret artışları arasındaki ilişkiye değinilirken, 1970 yılından sonra reel ücretlerde gerileme görüldüğü belirtilerek şu görüşlere yerverilmiştir.

"Enflasyonu yalnızca toplusözleşme sistemine dayandırmak en azından noksan değerlendirme olur, artan kâr marjları, aşırı iç finansman, bazı kesimlerde düşük hatta negatif verimlilik, artan silah ve savunma harcamaları sendikaların neden olduğu ücret artışları, sendikalaşmamış kesimlerdeki ücret artışları ve yetersiz ya da yanlış bir para ve maliye politikası nedenlerden bazılarıdır.

Bütün bunlara karşın sanayi kesiminden işçi ücretlerindeki artışlara gelen tepkilerin asıl nedeni sağlıklı olmayan sanayi yapısı ve dış ekonomik sınırlamaların üretimde yarattığı sorunlardır."

Raporda çalışanların vergi sorunlarına ilişkin olarak da şöyle denilmektedir:

"Çalışanlar açısından vergi yükünün azaltılması amacıyla vergi dilimlerinde yeniden bir düzenleme yapılması ve sonra da asgari ücretlerin vergi dışı bırakılmasını sağlayacak değişiklikler yapılması iyileştirici bir tedbir olarak görülmektedir."

Yürürlükteki kıdem tazminatının işçi işveren ilişkilerinde gerginleşmeye yolaçtığı ifade edilen raporda, işverenin işçileri sık değiştirdikleri de belirtilerek "bu hal, bir yandan işçilerin bir iş yerinde uzun süre çalışabilmelerini engellemiş ve giderek işçiyi huzursuz kılmıştır. Öte yandan işyerleri, nitelikli işgücü çalıştıramaz duruma girmişlerdir." denmiştir.

Halen uygulanan sistemde işyerlerinde toplusözleşme imzalamaya yetkili sendikanın saptanmasına olanak kalmadığı belirtilen Özel İhtisas Komisyonu raporunda şu görüşlere yerverilmiştir:

"İşçi sendikaları sahte üye kayıt fişleri düzenleyerek ve bunlara dayanarak yetkili olduğunu iddia ederek, işveren sendikaları da kendi isteklerine uygun davranacak sarı sendikaların kurulmasını kolaylaştırarak yetki saptamasını bir çıkmaza sürüklemişlerdir. Sonra bazı noterler işçi sendikalarında düzenlenen sahte üye kayıt fişlerini resmen tastik ederek, bu sahtecilik uygulamasının yayılmasına belirli ölçüde yardımcı olmuşlardır. Nihayet Bölge Çalışma Müdürlükleri ve Çalışma Bakanlığı kendilerine sunulan sahte üye kayıt fişleri karşısında birşey yapamamışlar, tam bir çaresizlik içine düşmüşlerdir. Böylece ilgili, ilgisiz, resmi, resmi olmayan herkesin gözleri önünde cereyan eden bu yetki saptama usulü, çalışma hayatında ciddiyeti kaldırmış ve hatta, devletin itibarını zedeleyecek bir ağırlık kazanmıştır."

Özel İhtisas Komisyonu raporunda, işçi-memur ayırımı sorununa da işaret edilmiş ve "işçi-memur ayırımı sorunu ancak uzun dönemde çözümlenebilir. Getirilecek çözümün temelinde, işçilerle memurların parasal haklarını ve sosyal güvenliklerini düzenleyen yasal çerçevede bir paralellik sağlanması ve sendikal hakların tanınması zorunludur" denmiştir.

İşveren temsilcileri tarafından yazılan karşı oy yazısında ise "raporda yerverilen öneriler ve ileri sürülen gerçeklerin büyük çoğunluğu ile hem fikir olmadığımızı belirtmek isteriz." dendikten sonra işçi-memur ayırımına ilişkin komisyon önerisine de katılınmadığı ayrıca açıklanmıştır.

RAPORDAN BİR BÖLÜM

Raporda Bölge Çalışma Müdürlüklerinin ve Çalışma Bakanlığının kendilerine sunulan sahte üye kayıt fişleri karşısında tam bir çaresizlik içine düştükleribelirtildi

İş ve İşçi Bulma Kurumuna bir ayda 76 bin kişi başvurdu.

ANKARA-(ÖZEL) İş ve İşçi Bulma Kurumundan alınan bilgiye göre, Mayıs 1977 ayında 49 bin 694'ü erkek ve 26 bin 333'ü kadın olmak üzere toplam 76 bin 27 yurttaş iş isteğiyle Kuruma başvurmuştur.

İlgililerin belirttiklerine göre, Kuruma iş isteğiyle kayıt yaptıranlardan erkeklerin sayısı Nisan 1977 ayına oranla azalmış, kadınların sayısında ise artış kaydedilmiştir.

Erkeklerin sayısındaki azalma 6 bin 970 iken, kadınların sayısında artma 10 bin 99'dur.

Geçen yılın Mayıs ayında, Kuruma iş isteğiyle başvuranların sayısının erkekler de 2 bin 547, kadınlarda ise 1554 daha az olduğu belirtilmiştir.

Öteyandan, Mayıs ayında İş ve İşçi Bulma Kurumuna işyerlerinden bildirilen açık işler sayısı, erkekler için 29 bin 30, kadınlar için 22 bin 434 olmak üzere toplam 51 bin 464'ü bulmuştur.

İlgililer, Nisan 1977 ayına göre, açık işlerde artış olduğunu belirtmiş, bu artışın erkeklerde 5 bin 50 kadınlar da 10 bin 374 olarak hesaplandığını söylemişlerdir.

Demokratik kuruluşlar yasanın yetersiz olduğunu açıkladı

"Çıraklık, kalfalık ve ustalık yasası" na tepkiler artıyor

6 Demokratik kuruluş yasanın, çırakların daha fazla sömürülmesine olanak tanıdığını belirtti.

İSTANBUL-(İSTA) Altı demokratik kuruluş basına yaptıkları ortak açıklamada, 6 Temmuz 1977 tarihinde yasalaşan "Çıraklık, Kalfalık ve Ustalık Kanunu"nu eleştirmişler, yasanın yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Aralarında Tüm Çıraklarla Birleşme ve Dayanışma Derneği, İlerici Gençler Derneği, TÖB-DER İstanbul Şubesi, Giyim İşçileri Birleşme ve Dayanışma Derneği, TÜTED İstanbul Şubesi ve İlerici Kadınlar Derneğinin bulunduğu demokratik kuruluşlar, kanunun çıraklar üzerinde sürdürülegelen istismar, dayak, küfür ve angaryaya dur diyeceğine bunun aksi olarak tüm bu bozuk uygulamaları, istismarı, eğitim yutturmacası altında angaryaya adeta meşrulaştırdığını söylemişlerdir.

Yasanın yetersiz olduğunu, çırak adı verilen genç emekçilerin insafsızca sömürüsüne meydan verdiğini, gerek kanunun bütününün, gerekse ayrı ayrı tüm maddelerinin çıraklığın aleyhinde olduğunu ifade eden kuruluşlar bazı maddelerle ilgili yaptıkları açıklamalarda özetle şöyle demişlerdir:

"1. Maddede yasanın kapsamı olağanüstü dar tutulmaktadır. 507 sayılı kanuna tabi işyerlerinden 15 ve daha az işçi çalıştıran işyerleri kanunun kapsamı içine alınmış böylece esnaf çıraklığı yaygınlaştırılmak istenirken, küçük çocukların yoğun olduğu tekstil ve metal işkolunda derin bir yasal boşluk yaratılmaktadır.

Yasanın ekonomik yetersizliği 13. maddede somutlanmaktadır. Asgari ücretin % 30'undan az olmamak şartıyla tespit edilen bu ücret çok cüz'idir.

14. ve 25. maddelerde ise çırakların normal iş saatleri dışında da çalıştırabilmelerine olanak sağlanmıştır."

Kuruluşlar Çıraklık, Kalfalık ve Ustalık Kanununu 18. maddesinin ise sömürü ve horlanmanın özetlendiği madde olarak nitelemişler ve iş kanununun 17. maddesinden farkı olmadığını belirtmişlerdir.

Yıllardan beri beklenen yasanın bu haliyle sorunlara hiçbir çözüm getirmediği değinilirken, yasanın yolaçtığı yasal boşlukların giderilmesi, ücret standartlarının yeniden düzenlenmesi, eşit işe eşit ücret belgisinin hayata geçirilmesi, gece çalışmasına yolaçacak hükmün kaldırılması, iş güvencesinin sağlanması, mesleki eğitimin devlet kanalıyla yapılması, sosyal güvencenin sağlanması ve oluşturulan çıraklık kurulunda çıkarların da temsilinin sağlanması istenmiştir.

İşyerlerinde iş güvenliği önlemleri alınmıyor

işçiler, İGSAŞ' TA iş güvenliğinin kalmadığını açıkladı

İSTANBUL-(İSTA) İGSAŞ işyerinde 4 Temmuz 1977 akşamı meydana gelen patlama ve yangından sonra, işyerinde çalışan bir grup işçi bir açıklama yaparak İGSAŞ'ta iş güvenliğinin kalmadığını belirtmişlerdir. Yapılan açıklamada, İGSAŞ Genel Müdürü Özbek Saran'ın öne sürdüğü gibi olayların "teknik arızalar yüzünden meydana gelmediğini belirten işçiler, "olayların sebebi" teknik arıza" değil, işçi hayatının hiçe sayılmasıdır" demişlerdir.

Öteyandan açıklamaların devamında İGSAŞ işyerinde bir süredir meydana gelen iş kazalarının yoğun bir biçimde sürdüğünü belirten işçiler özetle şöyle demişlerdir:

"İGSAŞ'da insan hayatının hiçe sayılmasının örneği birtane değildir:

1) 4 Mart 1977 günü karbondioksit ünitesinde makine bakımcı Şükrü Özkan üzerine kaynar su dökülerek yanmıştır. İşçilere deri çeket verilmemesi kazanın tesirini arttırmıştır. Kazadan sonra her hangi bir iş güvenliği önlemi alınmış değildir.

2) Mayıs 1977 'de Reformer ünitesinde operatör İbrahim Korkut, fırından üzerine püşküren alevin elbisesini tutuşturması sonucu yaralanmıştır. Olayın sebebi fırında gerekli iş güvenliği önlemlerinin alınmamış olmasıdır. Reformer ünitesinde de kazadan sonra herhangi bir iş güvenliği önlemi alınmış değildir.

3) 4 Temmuz 1977 günü kompresör dairesinde patlama ve yangın, operatör Mehmet Bilaloğlu'nun ölümü, operatör Mehmet İbrahimoğlu'nun ağır yaralanmasıyla sonuçlanmıştır. Olayın sebebi kompresörün, dayanabileceğinin üzerinde bir basınçla çalıştırılmasıdır.

4) Gerekli iş güvenliği önlemleri alınmadığından sahada devamlı bulunan amonyak nedeniyle zaman zaman boğulma tehlikesi geçirenler olmaktadır.

5) İGSAŞ'ta yalnız güvenliği değil, iş güvencesi de yoktur. Şimdiye kadar hepsi eğitim görmüş 17 operatörün iş akdi sendikal nedenlerle fesh edilmiştir."

Alman polisi kaçak çalışan Türk işçilerine savaş açtı

- Alman polisi, Türk işçisi avına çıktı.
- Hamburg yakınlarındaki meyve çiftliklerinde ele geçirilen 353 Türk işçisi sınır dışı ediliyor.
- Hamburg yakınlarındaki diğer çiftliklerde çalışan binlerce kaçak Türk işçisinin de yakında yakalanacağı belirtiliyor.

Almanya'da kaçak Türk işçisi avına çıkan polisin Hamburg yakınlarındaki Moelln Kasabası çevresindeki ve çiftliklerinde kaçak olarak çalışan 54 Türk işçisini gözaltına aldığı ve sınırdışı etmek üzere gerekli girişimlere başladığı bildirilmiştir.

Moelln Kasabasındaki göçmen bürosu, baskında ele geçirilen Türkleri Almanya'ya turist olarak girdiklerini ve ellerinde ne ikamet belgesi ne de çalışma izni bulunduğunu açıklamıştır. Göçmen bürosu yetkilileri, kaçak Türk işçilerinin Moelln yakınlarındaki bir meyve yetiştiricisi tarafından işe alındıktan sonra terkedilmiş bir fabrikanın soğuk pis zemini üzerinde yatıp kalkmaya mecbur edildiklerini ve kendilerine iki battaniye ve birer yer yatağından başka hiç bir şey verilmediğini ve bu şartlar altında işçilerin üç haftadır çalıştıklarını belirtmişlerdir. Göçmen bürosu yetkilileri ayrıca, genellikle yoksul köylüler olan yabancı işçilerin, kendi yurttaşları tarafından nasıl tuzağa düşürüldüklerinden haberdar olduklarını, ancak işçilerin genellikle otobüslerle başka bir huviyet altında, örneğin bir futbol takımı olarak hududtan geçtiklerini söylemişlerdir. Yetkililer kaçak işçilerin sınırdışı edilmezden önce kendilerine çalıştıkları sürenin ücretinin tam olarak verilmesini sağladıklarını da belirtmişlerdir.

Tekstil Adana Şubesine bağlı Paktaş işçileri Bölge Çalışma Müdürlüğüne yürüdü

ADANA-(İSTA) DİSK'e bağlı Tekstil İşçileri Sendikası Adana Şube üyesi, Paktaş işyerinde çalışan binin üzerinde işçi, dün sabah saat 08. 30'da, Türk-İş'e bağlı Teksif, Giyecek İş ve Türk Mensucat İş Sendikalarının hazırladıkları sahte üye fişlerini ispatlamak için Adana Bölge Çalışma Müdürlüğüne yürümüşlerdir.

DİSK 2. Bölge Temsilcisi Bektaş Avşar konu üzerine bir açıklama yapmış ve yetki dönemine girildiği Paktaş işyerinde, Türk-İş'e bağlı Teksif, Giyecek İş ve Türk Mensucat İş'in Paktaş işçileri adına sahte üye kayıt fişleri düzenlediklerini belirterek özetle şöyle demiştir:

"İşçiler bu üç sendikanın Paktaş işyerinde düzenlediği üye kayıt fişlerinin sahte olduğunu açıklayarak ve DİSK Tekstil üyesi olduklarını belirtmek amacıyla ellerinde irade beyanları ile toplu halde Bölge Çalışma Müdürlüğüne yürümüşlerdir."

Öteyandan alınan bilgilere göre yürüyüş sırasında işçiler "Faşizme geçit yok", "Kahrolsun 2. MC", "Referandum hakkımız söke söke alırız" sloganlarını bağırmışlardır.

DGM'yi EZDİK SIRA MESS'de
KOCAELİ

KDB'nin düzenlediği "Maden-İş grevcileriyle Dayanışma Gecesi" bugün yapılıyor...

İZMİT (İSTA) - Kocaeli Devrimciler Birliği KDB, Maden-İş Sendikasının MESS'e karşı sürdürdüğü grevlerdeki işçilerle dayanışma için dün saat 21.00'de İzmit Fuarı Açıkhava Tiyatrosunda bir gece düzenlemiştir.

Birçok ilerici sanatçının katılacağı gecenin geliri grevdeki Maden-İş üyesi işçilere verilecektir. Resimde "Maden-İş grevcileriyle dayanışmagecesi"nin bileti görülüyor.

Batı Berlin'deki Türkiyeli radyoaktif işçileri hayatlarının korunmasını istiyor

Siemens işyerinde çalışan işçilerin büyük çoğunluğu kanser hastalığına yakalanıyor

BATI BERLİN-(İSTA) Batı Berlin'de Siemens-Röhrenwerk'te radyoaktif bölümünde çalışan Türkiyeli işçiler, Türkiye'deki partilere açık mektup göndererek zehirli atom ışıkları altında çalıştıklarını belirtmişler ve hayatlarının korunmasını istemişlerdir.

Zehirli atom ışıkları altında ölüm tehlikesi için de yaşadıklarını söyleyen işçiler, Siemens'in işin tehlikesini kendilerine anlatmadığını, alınan tedbirleri gizlediğini açıklamışlardır. Kendilerinden zorla "yeterli tedbir vardır" diye imza alındığını ancak yeterli korunma tedbirlerinin olmaması nedeniyle birçok arkadaşlarının ölümcül hastalıklara yakalandığını ifade eden işçiler şunları söylemişlerdir:

"Doktor 6 ayda bir yaptığı kontrol muayenesinin sonuçlarını doğrudan doğruya firmaya bildiriyor, bizlerden gizliyor. Bazı arkadaşlarımız "kanı bozuk çıktı" diye işten çıkarılıyor. İşten çıkarılan üç arkadaşımızın daha sonra lösemi ve kanserden öldüğünü öğrendik. 1 arkadaşımızın 7 aylık kasığı delik, sakat bir çocuğu doğdu. Bir başka arkadaşımız beynin de kanser tümörü bulunan 7 aylık çocuğunu düşürdü. Sık sık böyle işten çıkarılan arkadaşlarımızın çocuk düşürdüğünü duyuyoruz. Bir arkadaşımız Hiroşima'da "Atom Hastalığı" adı verilen anemiye tutuldu. Siemens'le mahkemede"

Siemens Röhrenwerk radyoaktif bölümünde çalışan işçiler işten dönünce radyoaktif tozlardan temizlenme olanaklarının olmadığını çünkü banyosuz ve eski evlerde oturduklarını belirtmişlerdir. İşyerinde duş yapma istekleri işveren tarafından reddedilen işçiler partilere yaptıkları çağrılarında aşağıda belirtilen maddelerin biran önce gerçekleştirilmesi yolunda girişimde bulunulmasını, böylece hayatlarının kurtarılmasını istemişlerdir.

Gerçekleştirilmesi istenen maddeler şöyle saptanmıştır:

-Radyoaktif işyeri yönetmeliğinin Türkçe tercümesinin işyerine asılması

-Her yıl iş saatinde Türkçe olarak radyoaktifin tehlikeleri ve tedbirler hakkında bilgi verilmesi,

-İş saatinde işyerinde duş yapma imkanının sağlanması,

Dayanışma uluslararası boyutlara ulaştı

Federal Almanya'daki 16 yabancı örgüt Maden-İş grevcilerinin yanında

KREFELD - (İSTA) Federal Almanya'nın Aşağı Ren bölgesinde bulunan 16 yabancı kuruluş ve demokratik örgüt, FİDEF (Federal Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu) üyesi Krefeld Türk İşçi Yardımlaşma Derneğinin yaptığı çağrıya uyarak MESS'e karşı direnen Maden-İş Sendikası ile birlikte olduklarını ve haklı mücadelelerini desteklediklerini bildirmişlerdir.

Krefeld Türk İşçi Yardımlaşma Derneğinin DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler'e gönderdiği ve altında 16 kuruluş ve demokratik örgütün de imzalarının bulunduğu mektupta nerede olunursa olunsun sınıf savaşımında gelecek güzelgünler için verilen kavgada omuz omuza grevci işçilerin yanında bulunulduğu belirtilmiş ve "demokrasi ve barış içinde insanca ve özgürce yaşamak için verilen savaş hepimizindir" denilmiştir.

MESS patronlarının 40bin maden işçisi ve onların 200 bine varan nüfuslarını doğrudan, dolaylı yoldan ise tüm ülkeyi güçlüklere itmek istedikleri ifade edilen dayanışma mektubunda MESS'in amaçlarından bahsedilmiştir. Grup sözleşmesi ile işçileri sosyal haklardan mahrum bırakmak, DİSK'i ve Maden-İş'i yıpratmak, küçük işyerlerini iflasa sürükleyerek tekelleşme amaçlarını ve süreçlerini çabuklaştırmak isteyen MESS patronlarına karşı grevci işlerin kavga ve başarılarının, talep ve istemlerinin nihai hedefin gelecek güzel günlerin topumları olduğuna değinen dernek, enternasyonal dayanışma ile grevcilerin her zaman yanında olacaklarını ve bunun yanında kendilerini ekonomikalanda da tüm güçleri ile destekleyeceklerini söylenmiştir.

Maden-İş üyeleri ile dayanışma gösteren yabancı kuruluşlar ve demokratik örgütler şunlardır:

Alman Sosyal Demokrat Gençliği-Falken grubu (Vierson ili), M. Gladbach İli Spartaküs Yüksek Okul Öğrenciler Birliği, Aşağı Ren Yüksek Okulları Örgütü, Krefeld ili Alman Sosyalist İşçi Gençliği, Krefeld ili Spartaküs Yüksek Okul Öğrenciler Birliği, M. Gladbach ili Meslek Okulları Öğrenciler Birliği, Kregeld ili Bilim Adamları ve Eğitimciler Sendikası Örgütleri, Genç Sosyalistler-Alman Sosyal Demokrat Partisi, Alman Sosyalist Gençlik Kolları ve Galken Örgütleri, Krefeld ili Sosyal Demokrat Partisi, Portekiz Sosyalist Partisi, Alman Sosyalist İşçi Gençliği Viersen İl Grubu, Krefeld ili Birleşik Alman Barışçıları ve savaşa karşı olanlar topluluğu, M. Gladbach ili adına Aşağı Ren Bölgesi Yüksek Okullar Sosyalist Öğrenciler Birliği, Viersen ve çevresi İşçi Derneği, Alman Tabiat Sevenler Gençliği Krefeld örgütü Yüksek Öğrenim Öğrenci Parlamentosu, (Krefeld ili), F. Almanya Yüksek Okulları Sosyalist Öğrenciler Birliği.

AMASYA ŞEKER FABRİKASI MÜDÜRLÜĞÜNDEN
DAHİLİYE MÜTEHASSISI DOKTOR ALINACAK

Fabrikamız hekimliği görevini ifa etmek üzere aşağıdaki şartlarla mukaveleli Dahiliye Mütehassısı bir Doktor alınacaktır.

Kendisine,

1- Evli ise Fabrikamızda bir lojman tahsis edilecek bekar ise misafirhanemizde yer verilecektir.

2- Sosyal Sigortalar mevzuatına göre sigortaya tabi veya 657 sayılı Personel Kanunu hükümlerine göre çalıştırılabilir.

3- Emekli durumunda olanların da istihdamlarında bir mahzur bulunmamaktadır.

4- İsteklilerin tamamlayıcı bilgi almak veya görüşmek üzere Fabrikamız Müdürlüğüne müracaatları rica olunur.

Basın:(21590 - 1900) -

Politika'da SANAT-EDEBİYAT

SAVAŞSIZ SÖMÜ

ÇAĞRI...

İşçiler!
Genç yazarlar!
Şairler, eleştirmenler, öykücüler, denemeciler
çevirmenler!

Genç Sanatçılar!
Fotoğrafçılar, ressamlar, grafikçiler, müzikçi-
ler, tiyatrocular, sinemacılar, yontucular!

Politika'nın "Sanat-Edebiyat" sayfalarına, göndereceğiniz yapıtlarınızla, ileteceğiniz haber ve önerilerinizle destek olun!

İşçi sınıfımızın, emekçilerin, aydınların tek günlük gazetesi olan Politika'nın sanat-edebiyat alanında yürüttüğü devrimci savaşıma katılın!

Çarşamba ve Cumartesi günleri çıkan "Sanat-Edebiyat" sayfaları tüm barışsever, ilerici genç yazarlara ve sanatçılara açıktır.

Yapıtlarınızı, haberlerinizi, önerilerinizi ve eleştirilerinizi aşağıdaki adrese gönderin.

- Politika Gazetesi
  "Sanat-Edebiyat" Sayfası.
  Yerebatan caddesi, Taşsavaklar sok.
  No:5
  Cağaloğlu İSTANBUL

Doğumunun 60.yılında

Bir şiir ve yaşam ustası A.KADİR

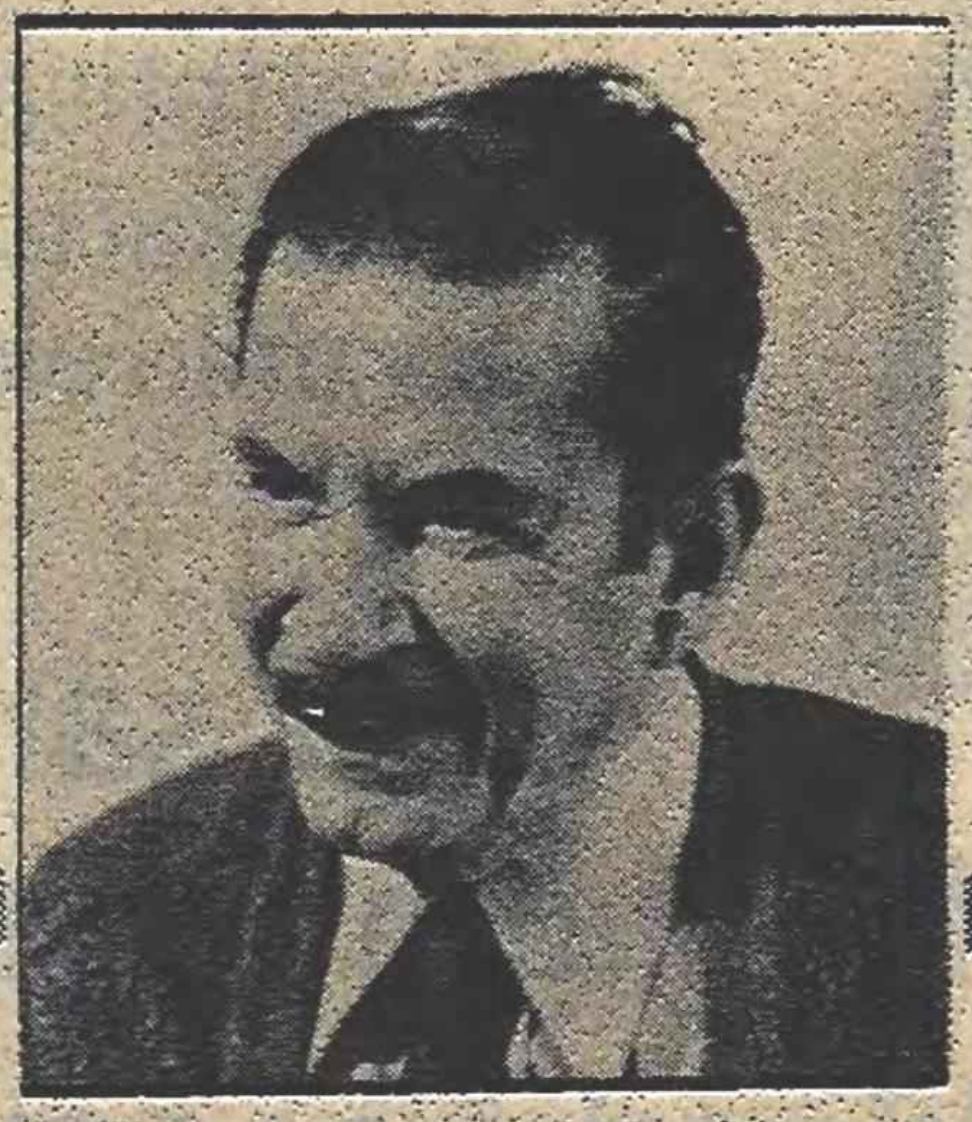

Ahmet ERHAN

'Dünyada savaş vardı o zaman. İstanbul'da sıkıyönetim, açlık ve yoksulluk..."

Bir şiir ve yaşam ustasının tüm şiirlerini topladığı "Mutlu Olmak Varken" adlı kitabının önsözünden alındı yukarıdaki satırlar. 40 yıllarının derinliğine bakıldığında bağrında nice acıları biriktiren karanlık günlerinin kısacık bir özeti bu... 'Dünyada savaş vardı o zaman.. "Faşistlerin, yeryüzünün ilk sosyalist ülkesine gözü dönmüşcesine saldırdığı, faşizmin kanlı yüzünü tüm açıklığıyla ortaya çıkaran bir savaş... Babalarımızın anlatmaktan usanmadığı ve bizlerin her dinleyişte o günlere ilişkin yeni yeni acılar bulup çıkardığımız... Türkiye halkının olan bitenden habersiz voksulluğun yükünü birkaç kat daha ağır olarak sırtında hissettiği... günler. 'Ve İstanbul'da o zaman, Alman ordularının zaferini alkışlayan bir sürü çıkarcı, ırkçı, faşist, turancı, yardakçı dergiler çıkardı... "Bütün bunlara yiğitçe karşı çıkan bir avuç toplumcu şair sürgünler, mapusluklar, geçim sıkıntılarıyla ödüllendirildi, o dönemin iktidarlarında.

Bu karanlık dönemin edebiyatımıza kazandırdıklarını ancak son yıllarda inceleme olanağını buluyoruz. Pekçok şey yazıldı, söylendi daha şimdiden. Bundan sonra da çokşey söylenecek. Bu yazı, sadece, genç kuşakların toplumcu bir ustaya saygı gösterilerinin bir parçası olarak alınmalı. Bir toplumcu şair onca ağır yaşam koşullarından, baskılardan sonra aramızda bulunuyor. Üstelik bugün de şiirler yazıyor, çeviriler yapıyor ve büyük bir çaba sarfederek yayınlıyor bunları. Sürekli olarak ilerki kuşaklara birşeyler bırakabilmek çabasında. Toplumcu şiir adına sevinilecek, övünülecek bir şey olmalı bu bizim için.

ŞİİR VE YAŞAM

A. Kadir şiiriyle yaşamı arasında sıkı bir bağ kurabilmiştir. Öyle ki, şiirlerini topluca okuduğumuzda yaşadığı günleri adeta dönem dönem bulabiliriz. En bireysel duygular bir bakarsınız şaşırtıcı bir ustalıkla toplumun ortak sesi olur. Bireysel ve toplumsal olgular sürekli bir kaynaşma içerisindedir A. Kadir'in şiirinde.

Dayanmak onlara düştü
onların haline ağlamak bize
Seninle daha çok konuşuruz
böyle birbirimizden uzak
böyle kendi kendimize

......

A. Kadir şiirlerinde, çoğunluk kendi yetiştiği büyük kentin kenar mahallelerini anlatmıştır. Bu açıdan bakarsak Orhan Kemal'in hikayede kurduğu, yaşattığı dünyayı o da şiir alanında başarıyla işlemiştir diyebiliriz. Şiirin kahramanları başlı başına yoksul halktır. Bütünüyle sınıfsal bir tavrı vardır şairin. İkinci Dünya Savaşına ilişkin şiirlerde olsun, daha sonrakilerde olsun sürekli olarak gözlenebilir bu.

A. Kadir halk türkülerinden geniş ölçüde yararlanmış, onları ustaca özümlemiştir. Özellikle belirgin özelliklerinden olan yalın söyleyişin genç kuşaklarca dikkatle incelenmesi gerektiğini düşünüyorum. Şiirden ödün vermeden bu yalınlığı koruyabilmek, özellikle kitlelerle bağlantı kurmaya çalışıldığı şu günlerde ayrı bir önem kazanıyor.

A. Kadir son yıllarda çalışmalarını şiir çevirileri üzerinde yoğunlaştırmış bulunuyor. Bu alanda da apayrı bir anlayış getirmesinin yanında, dünya devrimci şiirinin örneklerinden oluşan "Dünya Halk Ve Demokrasi Şiirleri" çok yoğun bir çabanın ürünü.

SON ŞİİRLER

Bu arada son yıllarda yazdığı şiirlerinde A. Kadir'in gelişme çizgisini açıklama açısından büyük önemleri var. Bu şiirlerde eski yalınlık korunmakla birlikte vurgulu, ritmik bir söyleyiş göze çarpıyor. Bu şiirlerde A. Kadir ustalığının doruğuna yükselmiştir kanımca.

Vurur ay ışığı kamış tarlasına
yüzer kan içinde kamış tarlası
Benim gibi gençti beni öldüren
çiçeği burnunda bir Amerikalı

Vurur ay ışığı kamış tarlasına
Nasıl sileceksiniz siz bu kanı
ey üsttekiler, duyuyor musunuz
nerden bulacaksınız onca gücü

....

Doğumunun 60. yılında A. Kadir'in yaratıcılığına genel olarak bakmaya çalıştım. Aslında pekçok özelliği var bu şairin. Özellikle yaşantının şiirle kurduğu sıkı ilişki konusunda A. Kadir'den daha pekçokşey öğreneceğimize inanıyorum. Dileğimiz daha geniş kapsamlı çalışmalar yaparak geçmiş toplumcu şiirimizin değerlendirilmesinin ilerde de sürdürülmesi. Son yıllarda "40 Kuşağı" toplumcularına gösterilen ilgi de sanıyorum bu dileğimizi haklı çıkarıyor. Genç kuşaklarda ustalara eğilmenin zorunluluğunu, bir toplumcu şiir geleneğimizin olduğunu bilerek, bununla övünerek duyuyorlar.

DÜŞÜNCELER

ATAOL BEHRAMOĞLU

"Paris Düşerken"

İlya Ehrenburg'un beni çok etkileyen bu romanı üzerine oldukça yoğun bir araştırmaya girişmiş, romandaki tipleri tek tek incelemiş, sınıflandırmıştım. Türkiye'nin koşullarına benzer koşullarda geçen olayları, Türkiye'de de karşılıklarını bulabileceğimiz tipleri bir yazı dizisiyle anlatmak istiyordum. Nitetim bu isteğime yine Politika Gazetesinde 6 Eylül 1976 tarihinde yayınlanan bir yazımda da değinmiştim. Fakat bir başka yazar arkadaşın, aynı konuda ve üstelik şaşılacak bir rastlantıylabenim tasarıma çok yakın bir yöntemle yazılmış bir inceleme yazısı yayınlaması üzerine (bkz. M. Ergün. Paris Düşerken'i Yeniden Okurken, Doğrultu, Ekim 1976), çalışmalarımı yazıya dökmeyi bir süre ertelemek gereğini duydum. Bugün, işçi sınıfına dönük bir gazetenin sayfalarında, ilk tasarladığımdan belki biraz daha farklı bir yaklaşımla, İlya Ehremburg'un "Paris Düşerken"de ortaya koyduğu sorunlara ve her biri önemli bir toplumsal sorunu kavramamıza, tartışmamıza olanak veren roman kahramanlarına yeniden dönmek istiyorum.

Önümüzdeki Ağustos ayında 10. ölüm yıldönümünü anacağımız İlya Grigoryeviç Ehrenburg (1891 1967) çağımızın en büyük bir kaç Sovyet yazarı arasındadır. "Buzların Çözülüşü", "Fırtına", "Paris Düşerken" adlı romanları ile "İnsanlar, Yıllar, Yaşam" adlı 6 ciltlik anılarının küçük bir bölümü dilimize de çevrilmiştir.

"Paris Düşerken"deki olaylar, İkinci Dünya savaşının hemen öncesindeki; ve daha sonra işgal altındaki Paris'te geçmektedir. İlya Ehrenburg, bir başka büyük Sovyet yazarı Şolohov gibi, Lev Tolstoy'un "Savaş ve Barış"la yarattığı büyük geleneğin izleyicisidir. "Nehir roman" ya da "destan roman" diye adlandırılan bu tür romanlarda, roman kahramanlarının kişisel yaşantıları, büyük toplumsal çalkantıları ortamında verilir. Tüm ülkenin yazgısı ve tek tek kişilerin yazgıları... Böyle bir yaklaşım, romancıyı dar bir psikolojizme düşmekten kurtarmakta, kişisel sorunların daha gerçekçi bir temelde kavranmasına ve toplumsal sorunların daha somut ortaya konulmasına olanak vermektedir.

"Paris Düşerken", bir tipler galerisidir. Romanda her tip, bir sorunu simgeler. Fakat onlar, herhangi bir sorunun soyut simgeleri değil, elle tutulurcasına canlı insan kişilikleridir. Durağan olarak değil, belli bir hareket ve değişim süreci içinde çizilmişlerdir. Tiplerin belli toplumsal, sınıfsal bağlantıları içinde gösterilmelerinin yanı sıra, romancının insan psikolojisini bilmede ve yansıtmadaki ustalığı, roman kahramanlarının elle tutulurcasına canlılığını artırmaktadır.

"Paris Düşerken", "..Her yerde halk cephesi .. faşizm...dirlik düzenlik...savaş.."(s.86) sözlerinin dolaştığı toplumsal bir ortamda başlar. Almanya'da iktidarı ele geçiren faşizm, dünya hegemonyası planlarının ilk provalarını yapmaktadır. İtalyan faşizmi de emperyalist planlarını uygulamaya başlamıştır. Fransız toplumunda iç huzursuzluk doruk noktasına ulaşmaktadır. Fransız Komünist Partisinin desteklediği Sosyalist Parti-Radikal Parti Birliği (Halk Cephesi), işte böyle bir ortamda, 1936 yılında seçimleri kazanarak iktidara gelmiştir.

Halk Cephesinin iktidara gelmesinden sonra Fransız egemen sınıflarının durumunu romanında İlya Ehrenburg şu sözlerle anlatıyor: "Halk Cephesinin seçimleri alması kalın kafalı ve rahatına düşkün burjuvaları çok korkutmuştu. Yakında başlayacak grevlerin ve karışıklığın sözü ediliyordu boyuna... Küçük tüccar malını saklıyor, yüksek memurlar yeni bakanlar için küçümseyerek 'bir gecenin beyleri" deyimini kullanıyorlar ve onların vereceği emirlerin uygulanamayacağını söylüyorlardı... Kapitalistler paralarını Amerikaya kaçırmakta yarış ediyorlardı..."(s.117)

Halk Cephesi iktidarından böylesine korkan Fransız burjuvaları ve küçük burjuvalarının, temcileri olan siyaset adamları ve işbirlikçi subaylar eliyle ülkeyi nasıl adım adım Alman Nazizmine teslim ettiklerini roman boyunca izliyoruz. İlya Ehrenburg'un 1936 yılındaki Fransız burjuvaları için söyledikleri, tüm ülkelerde burjuva sınıf ve tabakalarının halk iktidarları olasılığı karşısındaki tutumlarını en özlü bir biçimde özetliyor.

"Paris Düşerken"de betimlenen toplumsal ortam ve romanın belli başlı kahramanlarının simgelediği sorunların düşündürdüklerini bir kaç yazı boyunca anlatmayı sürdüreceğim.

---

kitaplar arasında

NAZIM
HİKMET E
ARMAGAN

- **NAZIM HİKMET'E ARMAĞAN**

Hazırlayan: Nazım Hikmet Kurulu ve Yayın Kurulu. Türkiye Yazarlar Sendikası Yayınları, 307 s. 30 lira.

Türkiye Yazarlar Sendikası'nın yayınladığı "Nazım Hikmet'e Armağan" Nazım'ın 75. doğum yıldönümü dolayısıyla hazırlanmış. Kitap üç bölümden oluşuyor. Birinci bölümde "Nazım Hikmet'in mahkumiyetinin hukuk bilimi açısından anlatımı" yeralıyor. Avukat Halit Çelenk Nazım Hikmet'in oğlu ya da eşinin girişimiyle Nazım Hikmet davasının yeniden açılması gerektiğini belirtiyor. Bu arada öteki hukukçular Nazım Hikmet'in haksız yere mahkûm edilmesini çeşitli açılardan ele alıyorlar.

İkinci bölüm 20-27 Ocak tarihleri arasında gerçekleştirilen "Nazım Hikmet Haftası"na ayrılmış. Haftanın basında yeralan yankıları, düzenlenen açık oturumun metni, bu bölümde yeralıyor.

Üçüncü bölümün adı: "Nazım Hikmet'in 75. Doğum Yılına Armağan" Yerli yabancı ünlü yazarların Nazımla ilgili anılarını, incelemelerini, düzenlenen geceler üzerine haberleri bu bölümde okumak mümkün.

Özenli bir çalışmanın ürünü olduğu anlaşılan yapıttan dolayı TYS Nazım Hikmet Kurulu ve Yayın Kurulunu kutlamak gerek.

Ancak ikinci baskı için iki öneri yapıyoruz. Birincisi, kitabın en başındaki 'desen'in yerine daha güzeli konmalı. İkincisi, böyle zengin bir kitabın sonuna mutlaka bir dizin yapılmalı.

- **YEL ÜFÜRDÜ SU GÖTÜRDÜ**

Nazım Hikmet.
Hazırlayan, Asım Bezirci.
Arkadaş Kitaplar, 77 s. 10 lira.

Nazım Hikmet'in "Sevdalı Bulut"tan sonra Arkadaş Kitaplar arasında çıkan ikinci kitabı "Yel Üfürdü Su Götürdü" büyük şairimizin 40 yıl önce yazmış olduğu "temiz Türkçe denemeleri"nden oluşuyor. Nazım Hikmet bir gazetede yayınladığı bu denemelerde bir çeşit Türkçe alıştırmalar yapmış ve şimdi kullandığımız birçok sözcüğü o zamanlar başarıyla kullanmıştı. "Cem Yayınları Çocuk Dizisi"nden çıkan bu güzel kitabı büyükler de okuyabilir. Asım Bezirci'nin yayına hazırladığı yapıt Ferruh Doğan'ın sevimli desenleriyle bir kat daha değerlenmiş.

ANTALYA BELEDİYE BAŞKANI SELAHATTİN TONGUÇ'LA BİR KONUŞMA

"14.Antalya Sanat Festivali söylenenlerin aksine sönük geçmemiştir."

"En büyük engelleme Turizm Bakanlığı tarafından yapılıyor. Ümit Utku ile anlaşarak Festival'i baltalamak istediler."

Antalya Belediye Başkanı Selahattin TONGUÇ

14. Antalya Festivali sona ereli iki hafta oluyor. Festivalle ilgili olarak basında türlü eleştiri, tanıtma yazıları yayınlandı. Bu arada olayla ilgili çeşitli kişilerin görüşleri alındı. Festivalin baş düzenleyicisi ve sorumlusu Antalya Belediye Başkanı Sayın Selahattin Tonguç'un görüşleri kuşkusuz ayrı bir önem taşıyor. Festivalin bitiminden sonra sayın Tonguç'la yaptığımız bir söyleşiyi sunuyoruz.

- İSTA- Antalya Festivali sona erdi. Sonuç olarak izlenimleriniz nelerdir?

TONGUÇ-Festival'e gün geçtikçe halkın ilgisi artıyor. Magazinlerde denildiği gibi sönük geçmemiştir Festival. Magazinler, yapılanın yalnızca film festivali olmadığını görmek istemiyorlar. Festival in plastik dallarla ilgili yönü çok ilginç. 3 yıldır yapılan sempozyumlarda 100'e yakın yapıt elde ettik. Bunları arşivliyoruz. Bütün olayı halka götürebilmekten memnuniyet duyuyorum.

- İSTA-Halk ozanları gecesi geçtiğimiz yıl ilgiyle karşılanmıştı. Bu yıl yapılmayışının nedeni nedir?

TONGUÇ- Araya seçimin girmiş olması nedeniyle organizasyonda bozukluk oldu. Gerekli teması sağlayamadık. Parasal bakımdan anlaşamadık. Kısacası toparlayamadık.

- İSTA-Antalya'nın yerel, sanatsever halkından bir danışma kurulu kurmayı düşündünüz mü?

TONGUÇ-Birkaç girişimimiz oldu. Aslında bir Festival Vakfı kurmayı düşünüyoruz. Belediye bütçeleri büyük festivalleri hazırlayabilecek güçte değil. Ancak vakıf konusunda bir prensip anlaşmasına varamadık. Kurucu listesinde güçlük çekiyoruz. Festival'e yapılan bazı yardımlar Festival'i amacından saptırabilir.

- İSTA- Bir demecinizde Festival'e yapılan engellemelerden söz etmiştiniz.

TONGUÇ- En büyük engelleme Turizm Bakanlığı tarafından yapılıyor. Ümit Utku ile anlaşarak Antalya Festivali'ni baltalamak istediler. Festival'in 2-3 yıldır başarılı olmasını hazmedememişlerdir. Bakanlık da buna paralel bir politika izlemiştir. Bize İstanbul Festivali'ne sağlanan maddi imkanı sağlasınlar, kat kat iyisini yaparız.

- İSTA-Festival'in mali portresi ne kadar tutuyor?

TONGUÇ-1 milyon 200 bin lira. Yaklaşık 100 gösteri sunulmuştur. Bunun ancak 8 tanesi paralı olmuştur. Bu para doğrudan belediye tarafından sağlanmamıştır. Belediye bütçesinden 500.000 lira çıkmıştır.

- İSTA- Bu yıl Festival'e az film katıldı. Bunun nedeni ne olabilir?

TONGUÇ-Kalitesi düşük bir filmin Antalya Festivali'nde şansı yoktur. Bu arada birçok film sansürden çıkmadı. Ayrıca birçok film de Festival'e yetişemedi.

- İSTA-Sovyet Yazarlar Birliği her yıl Türkiye'ye konuk olarak 4 yazar gönderecek. Daha önce de Federenko gelmişti kentinize. Bu yazarlar Antalya'ya gelirlerse Belediye ne gibi olanaklar sağlayabilir?

TONGUÇ- Federenko'nun burda ağırlanmasını Belediye üstlendi. Söz konusu yazarları da Federenko'yu ağırladığımız gibi ağırlarız. Sanatçılar evi gibi tasarılarımız var. Sanatçıların çalışabilmeleri ve ağırlanmaları için. Bunun için Türkiye Yazarlar Sendikası ile anlaşmayı dileriz.

- İSTA-Festival'de edebiyata yer verilmemesi çeşitli eleştirilere neden oldu.

TONGUÇ- Her yıl edebiyatla ilgili bir yarışma açıyoruz. Geçen yıl film öyküsü yarışması vardı. Bu yıl tiyatro oyununa yer verdik. Yarışmanın sonuçları Eylül'de belli olacak. Aslında edebiyata ağırlığı Yarımca Festival'i veriyor. Aramızda bu konuda bir işbirliği vardır.

- İSTA-Festival'de yeralan bir yarışmanın sonuçlarının birkaç ay sonra bildirilmesi nasıl bir anlam taşıyor?

TONGUÇ-Festival'i bir haftanın dışına taşırmak istiyoruz. Çabalarımız Festival'i bütün bir yıl boyunca gerçekleştirmektir.

- İSTA-Teşekkür ederiz.

TONGUÇ-Ben teşekkür ederim......

Rafael Alberti, İspanya'ya dönüşünde Kral Carlos tarafından karşılanırken...

Rafael Alberti anılarını İspanya'da 38 yıl sonra yayınlayabildi.

İspanya'nın yetiştirdiği en büyük şairlerden Rafael Alberti'nin "La Arbuleda Perdida" (Yitik Koru) adını verdiği anıları 38 yıl sonra İspanya'da yayınlamıştır. Barselona'da "Seix-Barral" yayınevi tarafından yayınlanan yapıtta şair, Cadiz'de geçen çocukluğundan bu yana yaşadıklarını anlatmaktadır.

38 yıl sürgünden sonra Nisan ayında yurduna dönebilen Alberti'nin resimleri Madrid'de bir galeride sergilenirken, bir oyunu da sahnelenmektedir. Bu arada Lorca'nın Çingene Türkleri adlı yapıtı Alberti'nin desenleriyle yeniden basılmaktadır. Rafael Alberti doğup büyüdüğü Cadiz'den Komünist partisi üyesi olarak senatör adayı olmuş ve seçilmiştir.

Bodrum'da Çocuk Oyunları Şenliği düzenlendi

Bodrum Turizm ve Tanıtma Müdürlüğü, Bodrum TÖB-DER Şubesi, 20-25 Temmuz tarihleri arasında Bodrum'da bir "Çocuk Oyunları Şenliği" düzenlenmiştir.

Eskişehir Akademisi Çocuk Tiyatrosu "Çocuk Oyunları Şenliğine Ali Taygun'un "Masal Şenliği" ile, Ankara Çocuk Tiyatrosu Erdoğan Aytekin'in "Kutsal Hazine" adlı oyunu ile, Ankara Çocuk Tiyatrosu Kolu ise Ümit Denizer'in "Keloğlan" adlı oyunu ile, katılmaktadır.

Bodrum "Çocuk Oyunları Şenliği" süresince, çocuk oyunlarının yanısıra film ve palyaço gösterileri de yapılacak ayrıca Erhan Dilligil ve Necdet Kalay gibi ressamların yapıtları da sergilenecektir.

Bodrum Çocuk Oyunları Şenliği; Bodrum Turizm ve Tanıtma Müdürlüğü ile Bodrum TÖB-DER Şubesinden başka Bodrum Sanat ve Kültür Derneği ve Bodrum Eski Eserleri Tanıtma ve Yaşatma Derneğinin de katkılarıyla düzenlenmektedir.

Konuk Yugoslav yazar Süreyya Yusuf Ören'de öldü

Akşehir'de düzenlenen Nasreddin Hoca Şenliklerine jüri üyesi olarak katılan Yugoslav Yazar ve Türkolog Süreyya Yusuf Ören'de 1 Temmuz gecesi bir kalp krizi sonucunda ölmüştür.

Priştine Üniversitesi Edebiyat Fakültesi öğretim üyesi olan Süreyya Yusuf Yugoslavya'da konuşulan Türk ağızları konusunda yaptığı araştırmalarla tanınmıştı.

Yugoslavya'da yayınlanan Türkoloji Dergisi "Çevre"nin yöneticilerinden olan Yusuf ülkemize daha önce birkaç kez gelmişti.

Cenazesi ülkesine gönderilen Süreyya Yusuf 56 yaşındaydı.